

Z8/40. zasedání Zastupitelstva města Brna
konané dne 6.9.2022

Informativní zpráva „Analýza potřebnosti a referenčních kapacit pobytových sociálních služeb pro seniory s vyšší mírou potřeby ve městě Brně“

Anotace

Analýza potřebnosti a referenčních kapacit pobytových sociálních služeb pro seniory s vyšší mírou potřeby ve městě Brně popisuje základní demografické ukazatele vztahující se k území města Brna a JMK, dále popisuje současný stav sítě pobytových sociálních služeb zaměřených na seniory a predikuje vývoj kapacit vybraných pobytových sociálních služeb ve statutárním městě Brně. V analýze je doporučeno další rozvoj služeb poskytovaných terénní a ambulantní formou, jejich geografickou i časovou dostupnost a také maximální nabídku úkonů sociální péče. Cílem je zajistit, aby mohl senior žít co nejdéle v přirozeném prostředí své domácnosti a využívat pomoc svých blízkých, rodiny, sousedů a terénních či ambulantních služeb. Je ovšem zřejmé, že především v případě terminálních stádií demencí a Alzheimer choroby nejsou rodina ani terénní služby schopné poskytnout efektivní a kvalitní péči. Jedinou alternativou jsou služby poskytované pobytovou formou s 24hodinovou péčí. V návaznosti na výše uvedené je městu doporučeno průběžně rozšiřovat kapacity pobytových služeb. Důraz by měl být položen především na kapacity určené osobám starším 80 let s III. a IV. stupněm příspěvku na péči, tedy s vysokou mírou potřeby a intenzitou péče, včetně zdravotnických úkonů. Dokument zpracovala společnost pro průzkum trhu, marketingové výzkumy a analýzy AUGUR Consulting.

Návrh usnesení

Zastupitelstvo města Brna

1. bez usnesení

Stanoviska

Informativní zpráva byla předložena Radě města Brna č. R8/233 dne 24.08.2022.

Podpis zpracovatele pro archivaci

Zpracovatel

Elektronicky podepsáno

PaedDr. Jan Polák CSc.

vedoucí odboru - Odbor sociální péče

29.8.2022 v 09:47

Garance správnosti, zákonnosti materiálu

Spolupodepisovatel

Elektronicky podepsáno

Mgr. Radek Řeřicha

vedoucí Úseku 4. náměstka primátorky - Úsek 4.
náměstka primátorky

30.8.2022 v 11:36

Obsah materiálu

Návrh usnesení	1 - 2
Obsah materiálu	3 - 3
Důvodová zpráva	4 - 4
Příloha (Analýza Potřebnost kapacit pro seniory 2022_prezentace shrnutí.pdf)	5 - 20
Příloha (Analýza Potřebnost kapacit pro seniory 2022_závěrečná zpráva.pdf)	21 - 88

Důvodová zpráva

Odbor sociální péče předkládá „**Analýzu potřebnosti a referenčních kapacit pobytových sociálních služeb pro seniory s vyšší mírou potřeby ve městě Brně**“

Analýza potřebnosti a referenčních kapacit pobytových sociálních služeb pro seniory s vyšší mírou potřeby ve městě Brně popisuje základní demografické ukazatele vztahující se k území města Brna a JMK, dále popisuje současný stav sítě pobytových sociálních služeb zaměřených na seniory a predikuje vývoj kapacit vybraných pobytových sociálních služeb ve statutárním městě Brně.

V závěrečném doporučení se uvádí potřebnost navýšení kapacit domovů se zvláštním režimem. Analýza taktéž hovoří o potřebě navýšení kapacity v rámci sociálních služeb jako je odborné sociální poradenství, odlehčovací služba, pečovatelská služba či osobní asistence. Kromě těchto kapacit je potřeba myslet také na paliativní péči.

V analýze je doporučen další rozvoj služeb poskytovaných terénní a ambulantní formou, jejich geografickou i časovou dostupnost a také maximální nabídku úkonů sociální péče. **Cílem je zajistit, aby mohl senior žít co nejdéle v přirozeném prostředí své domácnosti a využívat pomoc svých blízkých, rodiny, sousedů a terénních či ambulantních služeb. Je ovšem zřejmé, že především v případě terminálních stádií demenci a Alzheimer choroby nejsou rodina ani terénní služby schopné poskytnout efektivní a kvalitní péči. Jedinou alternativou jsou služby poskytované pobytovou formou s 24hodinovou péčí.**

V návaznosti na výše uvedené je městu **doporučeno průběžně rozšiřovat kapacity pobytových služeb. Důraz by měl být položen především na kapacity určené osobám starším 80 let s III. a IV. stupněm příspěvku na péči, tedy s vysokou mírou potřeby a intenzitou péče, včetně zdravotnických úkonů.**

Nabízí se celá řada možností, především efektivní rozšiřování kapacit stávajících zařízení, které zřizuje město nebo případně budování nových kapacit. Další možností je tato zařízení budovat s využitím PPP projektů.

Součástí materiálu je **Závěrečná zpráva analýzy potřebnosti a referenčních kapacit pobytových sociálních služeb pro seniory s vyšší mírou potřeby ve městě Brně a Shrnutí hlavních zjištění.**

Informativní zpráva byla předložena Radě města Brna č. R8/233 dne 24.08.2022.

Provedení analýzy potřebnosti a referenčních kapacit pobytových sociálních služeb pro seniory s vyšší mírou potřeby ve městě Brně

Shrnutí hlavních zjištění

Pro Magistrát města Brna vypracovala společnost AUGUR Consulting s.r.o.

- ❖ Cílem bylo provedení analýzy potřebnosti a referenčních kapacit sociálních služeb pro seniory s vyšší mírou potřeby péče ve věkové kategorii 65+ a 80+ ve městě Brně.
- ❖ Analýza byla primárně zaměřena na pobytová zařízení zaměřující se na seniory (domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem) na území města Brna.
- ❖ Součástí analýzy byla:

Sekundární analýza základních sociodemografických charakteristik souvisejících se seniorskou populací v Jihomoravském kraji a Statutárním městě Brně.

Projekce základních demografických sociodemografických charakteristik souvisejících se seniorskou populací v Jihomoravském kraji a Statutárním městě Brně až do roku 2070.

Identifikace nabídky a poptávky po službě domov pro seniory a domov se zvláštním režimem v Jihomoravském kraji a Statutárním městě Brně.

Predikce vývoje kapacit sociální služby domov pro seniory a domov se zvláštním režimem ve Statutárním městě Brně.

- ❖ Výsledná studie bude využitelná pro plánovací procesy v oblasti sociálních služeb v městě Brně.

- ❖ Cílová skupina starších obyvatel je z hlediska věkového rozpětí velmi široká. S věkem souvisí také zdravotní stav starších obyvatel, schopnost využívat možnosti vyžití, závislost na rodině a dalších osobách.
- ❖ S věkem také souvisí využívání sociálních a dalších návazných služeb.
- ❖ Obvykle se senioři dělí do dvou kategorií na **mladší (od 65 do 79 let)** a **starší (80 a více let) seniory**. S danými kategoriemi se pojí určité předpoklady:

Mladší senioři (od 65 do 79 let) jsou stále relativně zdraví, aktivní a častěji se zapojují do společenského života.

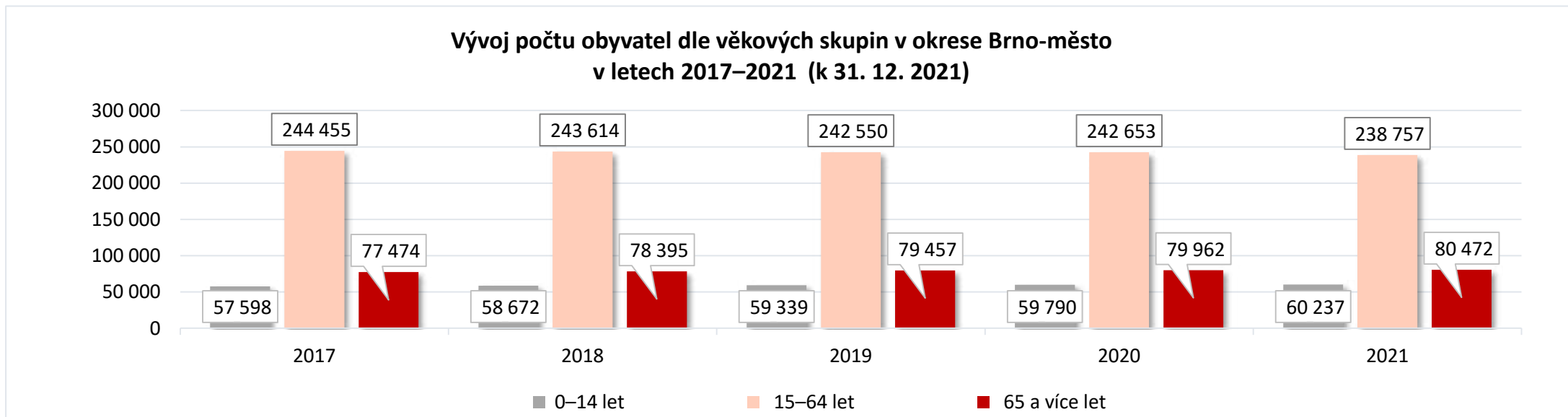
Starší senioři (80 a více let) začínají mít častěji zdravotní problémy, nejsou tolik aktivní a naopak jsou již závislí na druhých.

- ❖ Při vytváření strategie pomoci skupině obyvatel seniorského věku je třeba myslet na to, že se tyto kategorie mohou prolínat.
- ❖ Věk samotný přesně neurčuje potřeby jednotlivých seniorů a seniorek, přestože se zvyšujícím se věkem mohou jednotlivé dimenze ochabovat.

ZÁKLADNÍ SOCIODEMOGRAFICKÉ CHARAKTERISTIKY A JEJICH PROJEKCE

STATUTÁRNÍ MĚSTO BRNO

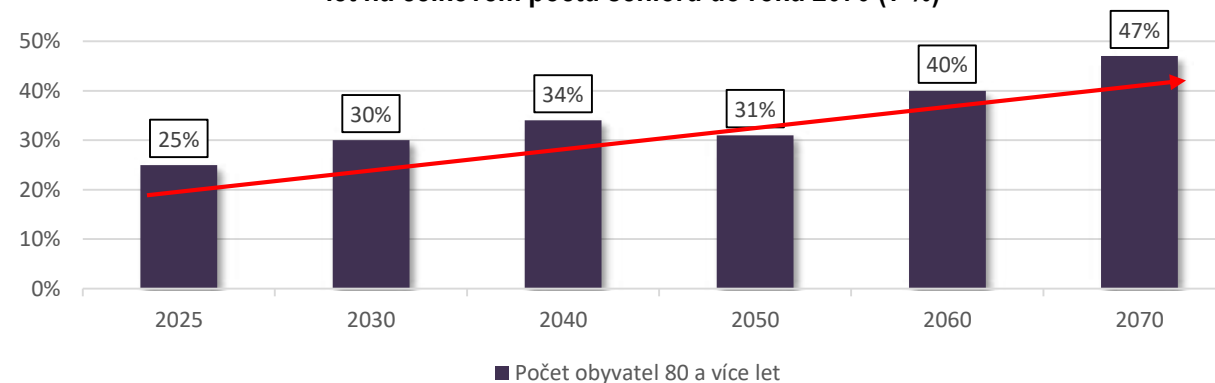
- ❖ **Podíl seniorů se v posledních letech Brně každoročně zvyšoval.**
- ❖ Městské části se sídlištními celky budovanými v 70.–80. letech 20. století mají obecně vyšší podíl seniorů a senierek. Jedná se především o Žabovřesky (27,4 %), Řečkovice a Mokrou Horu (27,1 %), Komín (26,8 %), Starý Lískovec (25,7 %) a Kohoutovice (25,2 %).
- ❖ **Průměrný věk** obyvatel v okrese Brno-město v roce 2021 dosáhl, stejně jako v okrese Blansko, **42,9 let**. Nejvyšší průměrný věk obyvatel byl v okrese Hodonín (44 let),
- ❖ **Index stáří** v okrese Brno-město v roce 2021 udává, že na 100 osob ve věku 0 až 14 let připadlo **133,6 osob starších 65 let**.



JIHOMORAVSKÝ KRAJ

- ❖ **Přes migraci mladých lidí ze studijních i pracovních důvodů** bude dál pokračovat proces stárnutí populace, vzroste průměrný věk obyvatel, zvýší se i zastoupení seniorů v populaci.
- ❖ Podíl osob ve věku 65+ let by měl vzrůst ze současných 19,7 % na 27,7 %.
- ❖ Od roku 2025 – nárůst o více než 76 tisíc obyvatel ve věku 65 a více let.
- ❖ V rámci seniorské skupiny se bude **výrazně zvyšovat podíl věkové kategorie obyvatel 80 a více let oproti věkové kategorii obyvatel 65-79 let** (25 % v roce 2025 -> 47 % v roce 2070).

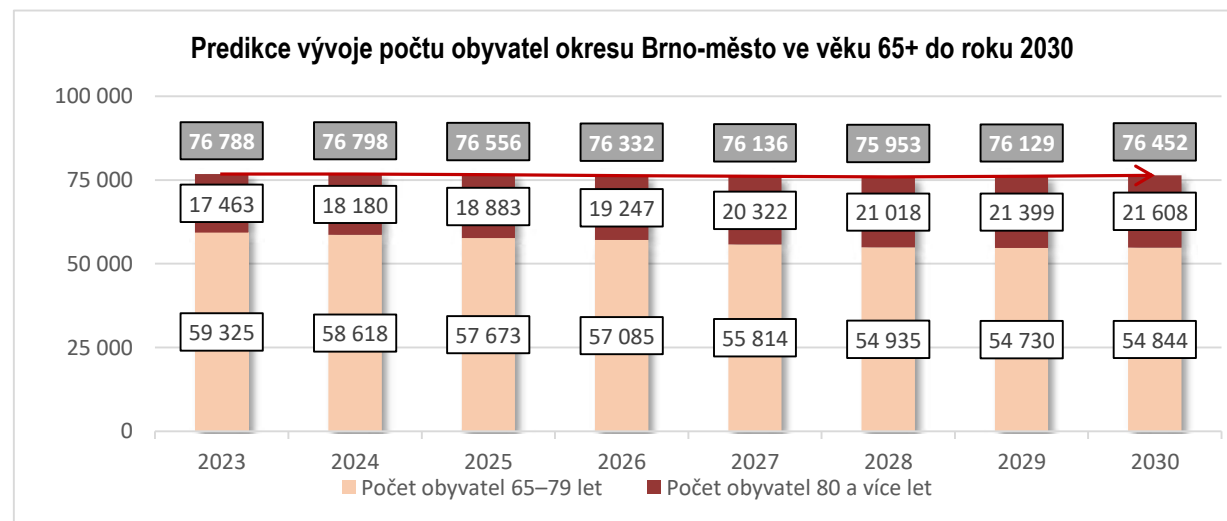
Predikce vývoje podílu počtu seniorů Jihomoravského kraje ve věku 80 a více let na celkovém počtu seniorů do roku 2070 (v %)



STATUTÁRNÍ MĚSTO BRNO

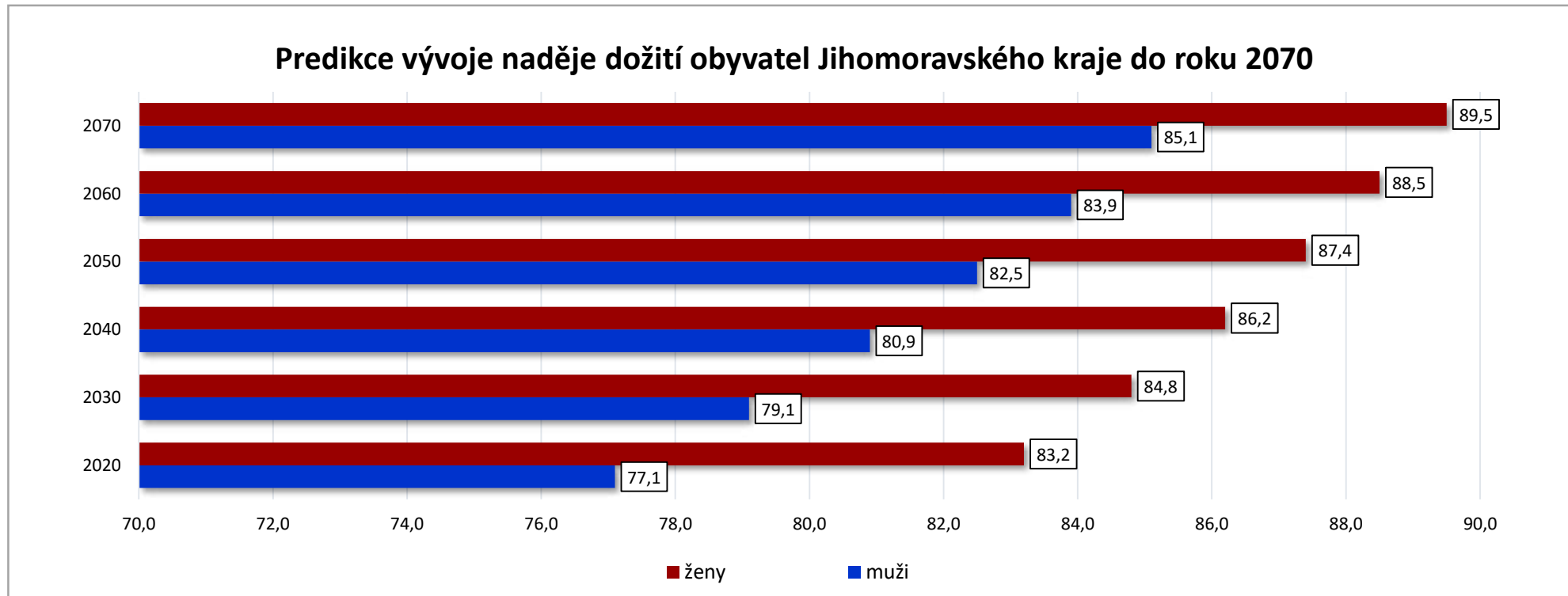
- ❖ Podle demografické projekce se do roku nebude zvyšovat počet seniorů v Brně, očekává se dokonce snížení o 5 %, nicméně se výrazně začne proměňovat věková struktura seniorů.
- ❖ Do roku 2030 se bude **výrazně zvyšovat podíl věkové kategorie 80 a více let** oproti věkové kategorii obyvatel 65-79 let.
- ❖ **Podíl seniorů ve věku 80 a více let stoupne z 23 % v roce 2023 na 28 % v roce 2030.**

Predikce vývoje počtu obyvatel okresu Brno-město ve věku 65+ do roku 2030



JIHOMORAVSKÝ KRAJ

- ❖ S nárůstem počtu osob ve věku 80 a více let v rámci seniorské skupiny souvisí růst naděje dožití při narození v Jihomoravském kraji.
- ❖ U mužů naděje dožití **vzroste** ze 77,1 let v roce 2020 na **85,1 let** v roce 2070.
- ❖ U žen naděje dožití **vzroste** z 83 let v roce 2020 na **89,5 let** v roce 2070.

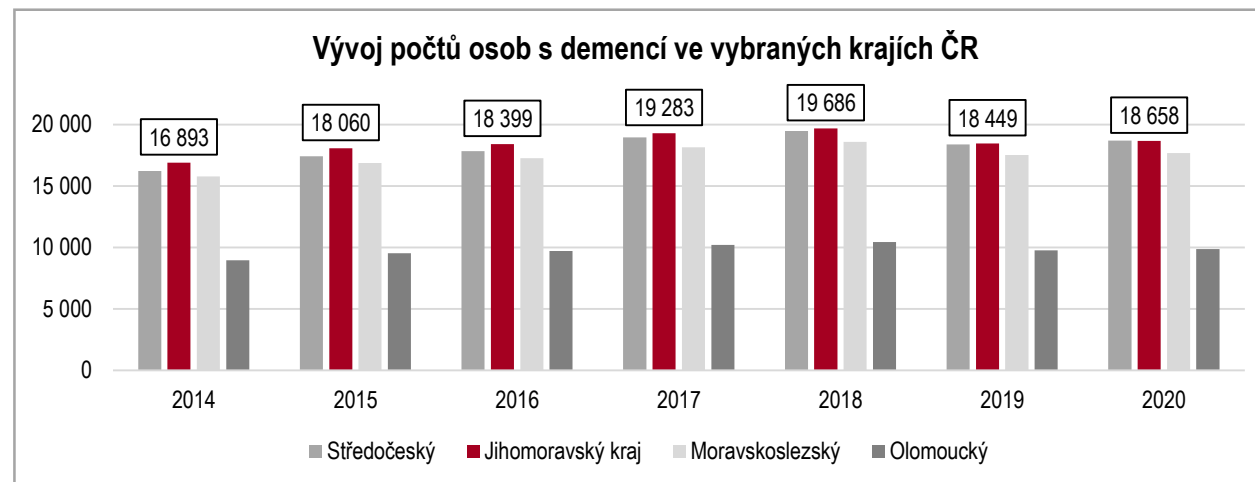
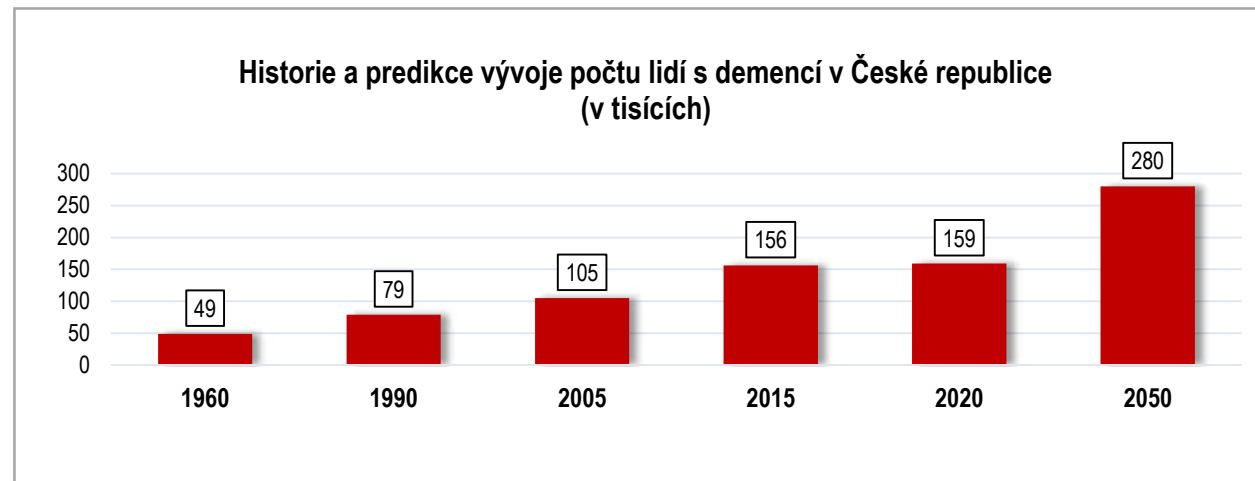


ČESKÁ REPUBLIKA

- ❖ Česká alzheimerovská společnost (2021) predikovala, že by v roce 2020 v ČR mělo žít téměř 159 tisíc lidí s Alzheimerovou chorobou nebo jinou formou demence.
- ❖ Do roku 2050 má počet lidí s demencí v ČR stoupnout téměř 1,8krát na 280 tisíc.
- ❖ Z dostupných dat je patrné, že každoroční nárůst osob trpících demencí bude postupně vzrůstat.
- ❖ Mezi lety 2020–2050 je předpokládán každoroční nárůst o zhruba o 4 030 osob. Každý rok se tak počet lidí s demencí navýší asi 1,5krát.
- ❖ Pokud se počty budou navyšovat stejným tempem, v roce 2070 bude v ČR asi 401 tisíc osob trpících demencí.

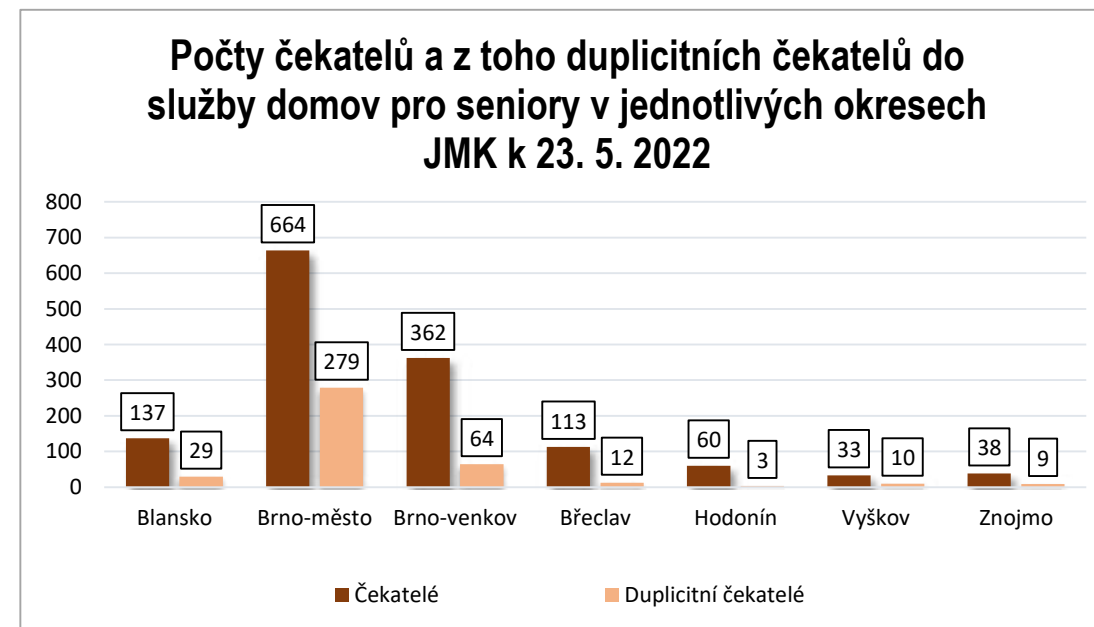
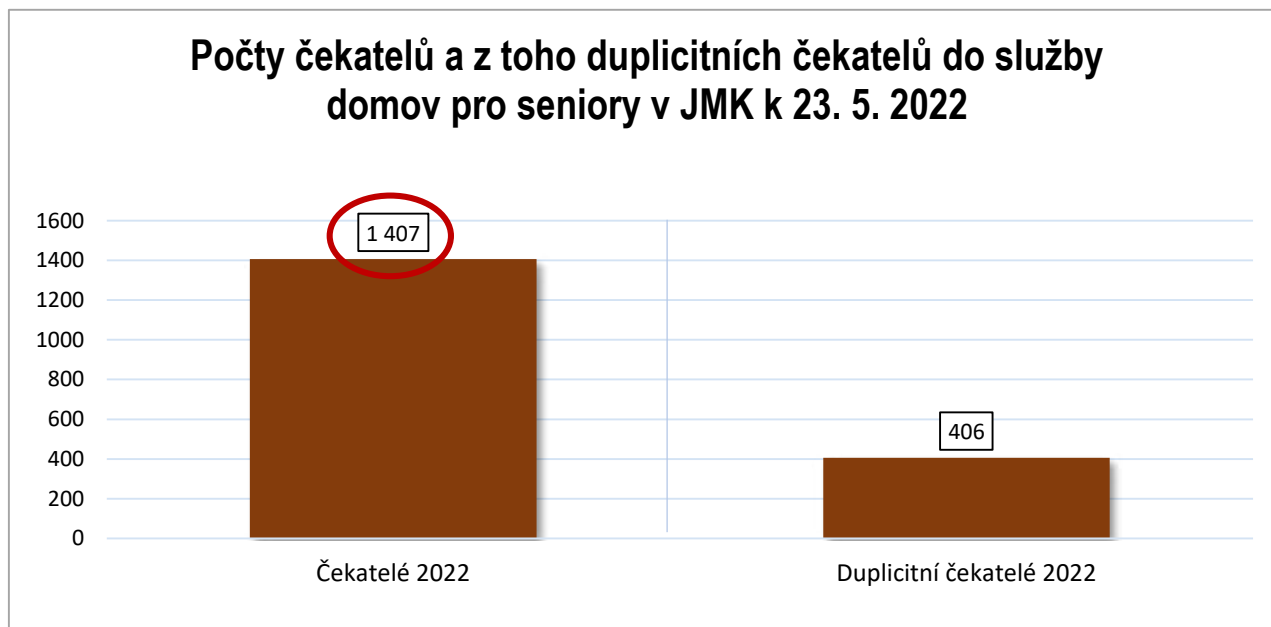
JIHOMORAVSKÝ KRAJ

- ❖ V Jihomoravském kraji byl v roce 2020 počet těchto osob asi 18 658, to představuje téměř 12 % lidí s demencí z celé ČR.
- ❖ Za předpokladu, že podíl osob s demencí v JMK zůstane stejný i v roce 2070, jich zde bude žít přibližně 48 120.
- ❖ Od roku 2020 do roku 2070 se tak počet osob s demencí v JMK zvýší zhruba 2,6krát.

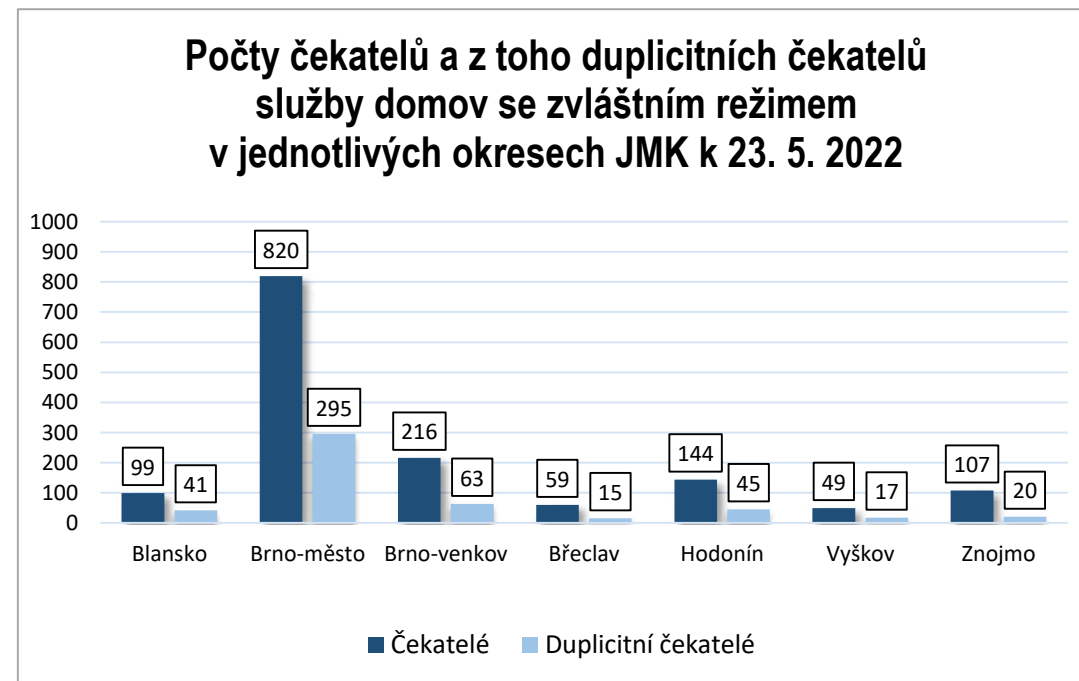
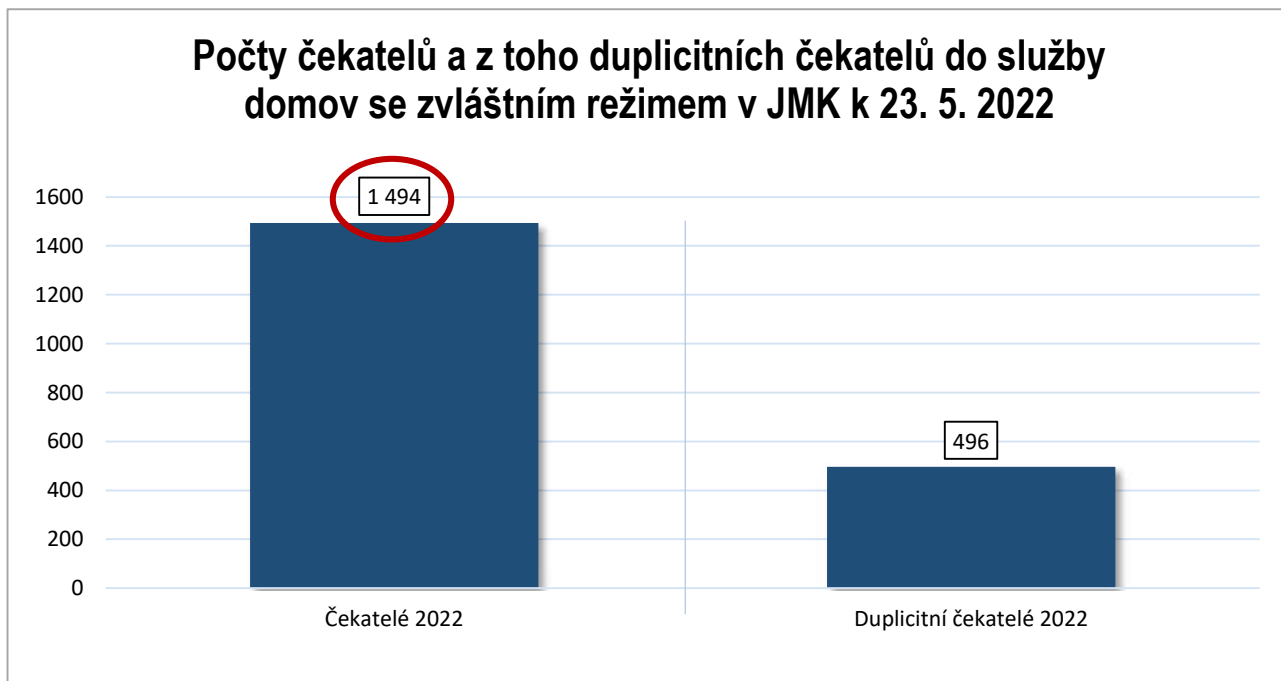


**IDENTIFIKACE NABÍDKY
A POPTÁVKY PO SOCIÁLNÍCH
SLUŽBÁCH
DOMOV PRO SENIORY A
DOMOV SE ZVLÁŠTNÍM REŽIMEM**

- ❖ K 23. 5. 2022 bylo v modulu Evidence uživatelů a žadatelů sociálních služeb systému KISSoS evidováno celkem 2 901 čekatelů u služeb DS a DZR.
- ❖ Domovy pro seniory evidují celkem 1 407 čekatelů.
- ❖ Domovy se zvláštním režimem evidují celkem 1 494 čekatelů.



- ❖ K 23. 5. 2022 bylo v modulu Evidence uživatelů a žadatelů sociálních služeb systému KISSoS evidováno celkem 2 901 čekatelů u služeb DS a DZR.
- ❖ Domovy pro seniory evidují celkem 1 407 čekatelů.
- ❖ Domovy se zvláštním režimem evidují celkem 1 494 čekatelů.



PREDIKCE VÝVOJE KAPACIT SLUŽBY DOMOV PRO SENIORY A DOMOV SE ZVLÁŠTNÍM REŽIMEM

- ❖ **Převis poptávky před nabídkou** je zřejmý především v zařízeních sociální služby **domov se zvláštním režimem**, jejichž klienty jsou primárně osoby ve věku 80 a více let.
- ❖ Stávající stav kapacit ve Statutárním městě Brně:
 - domov pro seniory** – 1 197 lůžek
 - domov se zvláštním režimem** – 1 117 lůžek

Predikce podle počtu čekatelů ve městě Brně

- ❖ Momentální stav kapacit v DS a DZR neodpovídá ideálu, kdy by byli všichni oprávnění zájemci o danou službu přijati do pobytové sociální služby.



Predikce podle demografické prognózy ve městě Brně

- ❖ V rámci seniorské skupiny **poroste podíl seniorů ve věku 80 a více let** oproti seniorům ve věku 65-79 let. Podíl seniorů ve věku 80 a více let se zvýší z 23 % v roce 2025 na 28 % v roce 2030. Do roku 2070 se počet seniorů ve věku 80 a více let téměř ztrojnásobí.



Predikce podle prognózy vývoje počtu lidí s demencí ve městě Brně

- ❖ Od roku 2020 do roku 2050 ČAS předpokládá nárůst počtu osob s demencí v ČR o 76 %. Pokud budou počty nadále stoupat, do roku 2070 se v Jihomoravském kraji zvýší počet osob s demencí zhruba 2,6krát, **stejně tak tomu bude pravděpodobně přímo ve městě Brně.**



Spádovost Brna

- ❖ **Statutární město Brno je spádovou oblastí i pro okolní obce a města.** Vysoký počet klientů podle Magistrátu města Brna neměl před nástupem do pobytového zařízení trvalé bydliště v Brně. Konkrétně se k 30. 11. 2021 jednalo o **262 „mimobrněnských“ klientů, tedy 14 % z celkového počtu 1 930 lůžek služby domov pro seniory a domov se zvláštním režimem,** jejichž zřizovatelem je Statutární město Brno.
- ❖ Zatímco starší lidé zůstávají v menších obcích Jihomoravského kraje a populace v nich stárne, mladí lidé se přesouvají spíše do měst. Konkrétně Brno je proto poměrně mladým městem. Rodiče osob v produktivním věku však mohou stále zůstat v malých obcích, kde jsou osamocení, a když následně potřebují speciální péči přesouvají se blíž k dětem, tedy do měst. **Proto je v tomto ohledu relevantní podívat se na predikci v rámci celého Jihomoravského kraje.**
- ❖ **V roce 2021 bylo v JMK celkem 2 827 lůžek služby domov se zvláštním režimem, z toho jich bylo 39,5 % situováno v Brně.**

2021

- **Počet seniorů 80+ let v JMK: 53 995**
- **Z toho v Brně: 19 536 (37 %)**
- **Lůžka DZR v JMK: 2 827**
- **Z toho v Brně: 1 117 lůžek (39,5 %)**

2070

- Počet seniorů 80+ se podle prognózy pro JMK v Brně **ztrojnásobí.**
- **Predikovaný počet lůžek DZR v Brně: 3 351**
- **Potřeba navýšit o: 2 234 lůžek**

- ❖ „Provedení analýzy potřebnosti a referenčních kapacit pobytových sociálních služeb pro seniory s vyšší mírou potřeby ve městě Brně“ je **prvním výstupem zaměřeným pouze na pobytové služby sociální péče**.
- ❖ Analýza a doporučení, které z ní vyplývají, byly na základě zadání zaměřeny na predikci potřebnosti lůžkových kapacit pobytových sociálních služeb.
- ❖ V žádném případě však **nerozporujeme priority uvedené ve strategických dokumentech KPSS města Brna pro období 2020–2022 a SPRSS v Jihomoravském kraji na období 2021–2023**, ve kterých je položen důraz na poskytování sociální péče ideálně **v přirozeném prostředí konkrétních osob s pomocí terénních, případně ambulantních sociálních služeb**.
- ❖ Poznatky, které vyplývají z této analýzy však s přihlédnutím k demografickým prognostickým trendům a trendům v oblasti vývoje takzvaných civilizačních chorob zcela jednoznačně dokumentují, že:
 - ❖ V budoucnu bude čím dál více docházet k **terminálním stádiím nepříznivé sociální situace**.
 - ❖ Poroste nezbytnost **poskytování sociální a zdravotní péče v zařízeních pobytového typu**.
 - ❖ Kromě podpory terénních a ambulantních sociálních služeb je tedy potřeba se v předstihu zaměřit také na další postupné zvyšování kapacit v zařízeních sociálních služeb poskytovaných pobytovou formou.
- ❖ Doporučujeme, aby tato analýza byla doplněna také o:

Analýzu, která by komplexním způsobem popsala potřebnost terénních a ambulantních služeb.



Analýzu v oblasti sociálně-zdravotního pomezí.

AUGUR Consulting s.r.o.

Vinařská 5a
603 00 Brno
tel.:+420 543 242 595
tel.:+420 605 276 722
www.augur-consulting.cz



Provedení analýzy potřebnosti a referenčních kapacit pobytových sociálních služeb pro seniory s vyšší mírou potřeby ve městě Brně

Závěrečná zpráva

B | R | N | O

Pro Magistrát města Brna vypracovala společnost AUGUR Consulting s.r.o.

OBSAH

I.	Úvod a kontext	3
II.	Teoretická východiska	4
II.1.	Popis cílové skupiny	4
III.	Desk research – sociodemografické ukazatele	5
III.1.	Základní sociodemografické charakteristiky území	5
III.1.1.	Jihomoravský kraj	5
III.1.2.	Statutární město Brno	8
III.2.	Příspěvek na péči	11
III.2.1.	Jihomoravský kraj	11
III.2.2.	Statutární město Brno	13
III.3.	Údaje o důchodech	14
III.3.1.	Jihomoravský kraj	14
III.3.2.	Statutární město Brno	15
III.4.	Oblast péče o osoby s duševním onemocněním	16
IV.	Projekce základních sociodemografických charakteristik	20
IV.1.	Projekce základních sociodemografických charakteristik Jihomoravského kraje do roku 2070	20
IV.2.	Projekce základních sociodemografických charakteristik Statutárního města Brna do roku 2030	26
V.	Deskripce současného stavu sítě pobytových sociálních služeb zaměřených na seniory	30
V.1.	Deskripce současného stavu sítě – služba domov pro seniory	30
V.1.1.	Lůžková kapacita	30
V.1.2.	Personální kapacita	33
V.2.	Deskripce současného stavu sítě – služba domov se zvláštním režimem	37
V.2.1.	Lůžková kapacita	37
V.2.1.	Personální kapacita	40
V.3.	Identifikace nabídky a poptávky po pobytových sociálních službách – domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem	43
V.3.1.	Klienti	43
V.3.2.	Žadatelé	44
V.3.3.	Čekatelé	46
VI.	Predikce vývoje kapacit vybraných pobytových sociálních služeb ve Statutárním městě Brně a stručné shrnutí hlavních poznatků	52
VII.	Seznam grafů a tabulek	61
VII.1.	Seznam grafů	61
VII.3.	Seznam tabulek	62
VIII.	Přílohy	64

I. ÚVOD A KONTEXT

Česká populace napříč všemi kraji stárne. Děti se rodí méně a život se prodlužuje. V rámci seniorské skupiny se bude do budoucna zvyšovat podíl věkové kategorie obyvatel 80 a více let oproti věkové kategorii obyvatel 65-79 let. Zatímco v roce 2025 bude podíl této věkové kategorie v seniorské skupině pouze 25 %, v roce 2070 se bude jednat až o 47 %.

Jedním z důvodů je snižující se úmrtnost ve všech věkových skupinách i prodlužování naděje dožití a s tím související rozšiřování duševních onemocnění (Alzheimerova choroba aj.) v rámci seniorské populace. V návaznosti na tento trend je nutné vyhodnotit potřebu navýšení počtu lůžek především u sociální služby domov se zvláštním režimem.

Společnost AUGUR Consulting s.r.o. předkládá souhrnný výstup týkající se analýzy potřebnosti a referenčních kapacit sociálních služeb pro seniory s vyšší mírou potřeby péče ve věkové kategorii 65 a více let a 80 a více let, která je primárně zaměřena na pobytová zařízení na území města Brna.

Analýza se týká aktuální demografické situace a prognózy ve Statutárním městě Brně do roku 2070. Součástí výstupu je také srovnání situace v rámci celé ČR a vybraných krajů – Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina.

Závěrečná zpráva a způsob prezentace výsledků zohledňují především její určení. Výsledky jsou uváděny v přehledné podobě grafů, tabulek a komentářů tak, aby jednotlivá zjištění mohl zadavatel flexibilně využívat pro svou práci a aktivity. Věříme, že výsledky výzkumu se stanou pro zadavatele i pro další čtenáře z řad odborné i laické veřejnosti zajímavou a inspirativní zpětnou vazbou.

Za AUGUR Consulting s.r.o.
Mgr. Marián Svoboda
ředitel společnosti

II. TEORETICKÁ VÝCHODISKA

II.1. POPIS CÍLOVÉ SKUPINY

Cílová skupina starších obyvatel je z hlediska věkového rozpětí velmi široká. S věkem souvisí také zdravotní stav starších obyvatel, schopnost využívat možnosti vyžití, závislost na rodině a dalších osobách. S věkem také souvisí využívání sociálních a dalších návazných služeb. V rámci definice věkových kategorií osob seniorského věku se předpokládá, že mladší senioři (od 65 do 79 let) jsou stále relativně zdraví, aktivní a častěji se zapojují do společenského života, zatímco starší senioři (80 let a více) začínají mít častěji zdravotní problémy, nejsou tolik aktivní, a naopak jsou již závislí na druhých.

Jiné pojetí stáří přinesl Peter Laslett (1989), který životní cyklus rozdělil na čtyři období. Seniorský věk je rozdělený do druhých dvou kategorií: třetí a čtvrtý věk. Třetí věk začíná osvobozením od pracovních a rodinných povinností (starobní důchod), čtvrtý věk je poslední fází, kdy člověku přestává sloužit zdraví a stává se závislým na druhých. Třetí a čtvrtý věk v podstatě kopíruje mladší a starší seniorský věk, nicméně mu nedává striktní věkové vymezení. Podle Lasletta (tamtéž) totiž lze čtvrtý věk oddálit vlastním úsilím (způsob života, aktivní stárnutí).

Kubalčíková (2006, online) rozlišuje dvě možná pojetí stáří, a to pojetí statické a dynamické. Z hlediska statického pojetí stáří je za seniora označován každý, kdo překročil administrativně vymezenou věkovou hranici 60 let. Tento na základě uměle vytvořené hranice přisouzený status podporuje pohled na seniory jako na homogenní skupinu, aniž by byly brány v potaz individuální rozdíly mezi nimi. Podle Kubalčíkové (tamtéž) se jako vhodnější jeví dynamické pojetí stáří, v rámci kterého lze proces stárnutí vymezit prostřednictvím funkčního potenciálu jedince. Atchley (2001) rozlišuje tři složky funkčního potenciálu – fyzickou, psychickou a sociální dimenzi. Fyzická dimenze vyjadřuje biologické stárnutí organismu, tzn. funkčnost orgánů a smyslů, změny tkání a struktur, přítomnost či absenci nemocí a další. Do psychické dimenze patří kognitivní a mentální funkce a emoční složka. Sociální dimenze potom představuje vztahy ke společnosti, začlenění do sociálních sítí, nahlížení druhých lidí v okolí, ochotu participovat na aktivitách atd. (Kubalčíková, 2015, dle Atchley, 2001). Prostřednictvím konceptu funkčního potenciálu lze vymezit nejen určité pojetí stáří jednotlivce, ale také specifickou cílovou skupinu, do nichž patří „osoby v tzv. seniorském věku, které se z důvodu úbytku funkčního potenciálu stávají závislí na pomoci druhé osoby při uspokojování svých potřeb“ (Kubalčíková, 2015, s. 20). Při plánování podoby a rozsahu intervence bychom proto měli sledovat, zda úroveň funkčnosti jednotlivých dimenzí má zásadní vliv na kompetence jedince z hlediska uspokojování svých potřeb.

Kromě takto vymezené závislosti se v gerontologii prosazuje teze, že vznik závislosti nesouvisí pouze s objektivním poklesem funkčního potenciálu, ale významně ji podporují také vnější vlivy, zejména přístup dané společnosti ke stáří a starým lidem, které vycházejí z mylných představ o tomto životním období. V tomto ohledu hovoříme o tezi sociálně konstruované závislosti (Kubalčíková, 2015).

Řadit seniory do přesně vymezených kategorií (na mladší seniory a starší seniory), které ohraničují konkrétní věkové hranice, nemusí být přesné, byť nabízí nejjednodušší rozdělení na dvě cílové skupiny. Při vytváření strategie pomoci této skupině obyvatel je třeba myslet na to, že se tyto kategorie mohou prolínat. Věk samotný přesně neurčuje potřeby jednotlivých seniorů a seniorek, přestože se zvyšujícím se věkem mohou jednotlivé dimenze ochabovat.

III. DESK RESEARCH – SOCIODEMOGRAFICKÉ UKAZATELE

III.1. ZÁKLADNÍ SOCIODEMOGRAFICKÉ CHARAKTERISTIKY ÚZEMÍ

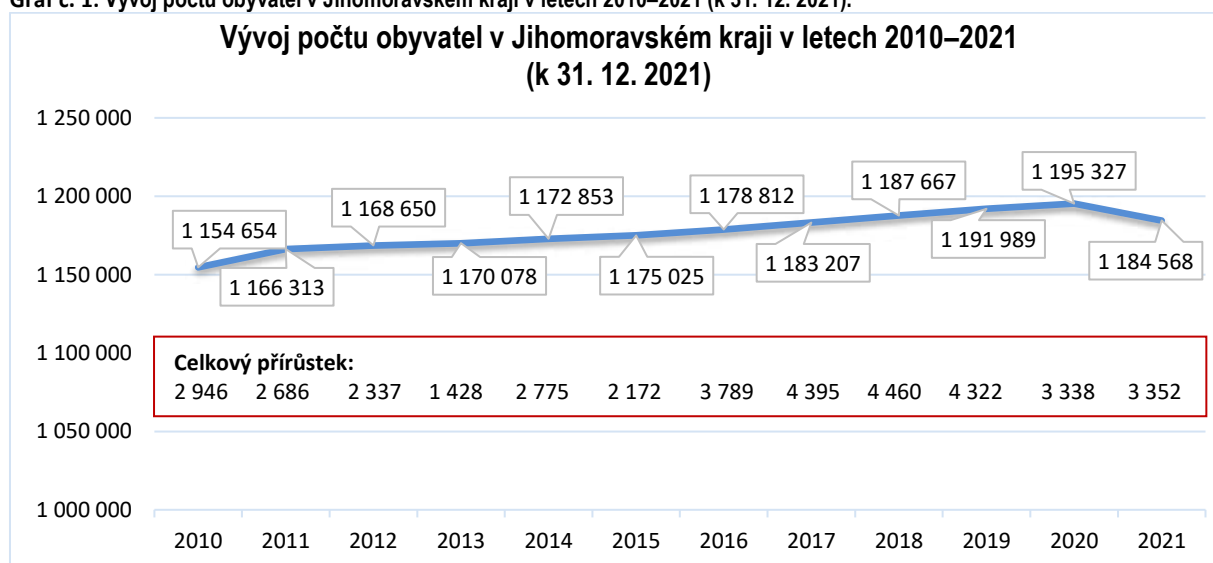
III.1.1. Jihomoravský kraj

K 31. 12. 2021 žilo na území Jihomoravského kraje celkem **1 184 568 obyvatel**. Jihomoravský kraj je tak po Středočeském kraji a Hlavním městě Praha 3. nejlidnatějším krajem v České republice. V demografické struktuře mají v Jihomoravském kraji nepatrně vyšší zastoupení ženy, a to 50,8 %.

Počet obyvatel v kraji má od roku 2003 vzestupnou tendenci, pouze v roce 2021 se počet obyvatel snížil o 10 759 osob. Od roku 2007 se na celkovém přírůstku obyvatel v kraji kladně podílel přirozený přírůstek, rok 2020 byl v důsledku pandemie výjimkou a přírůstek obyvatel byl zajištěn výlučně migrací. Stejně tak v roce 2021 v Jihomoravském kraji zemřelo o 2 161 osob více, než se živě narodilo; do kraje se přistěhovalo o 5 513 osob více, než se z kraje vystěhovalo. Z ostatních krajů ČR se přistěhovalo 7 013 osob (48,2 % přistěhovalých) a 7 546 osob se přistěhovalo ze zahraničí (51,8 % přistěhovalých). Migrační přírůstek obyvatel v kraji trvá nepřetržitě od roku 2003.

Podrobně tyto údaje dokumentuje následující graf.

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvatel v Jihomoravském kraji v letech 2010–2021 (k 31. 12. 2021).



Zdroj dat: ČSÚ. (Údaje jsou platné k 31. 12. 2021)

Graf AUGUR Consulting

* Celkový počet obyvatel k 31. 12. 2021 dle dat ČSÚ oproti předchozímu roku poklesl, a to i přes kladný celkový přírůstek obyvatel. Důvodem je upřesnění dat v souvislosti se Sčítáním lidí, bytů a domů v roce 2021. Stejně upřesnění dat proběhlo také v roce 2011.

Mezi **nejlidnatější okresy** i nadále patří okres **Brno-město (379 466 obyvatel)**, **Brno-venkov (225 485 obyvatel)** a **Břeclav (114 784 obyvatel)**¹.

Počet obyvatel se snížil jen v okrese Hodonín, a to o 650 osob. Ve všech okresech v kraji byl na jedné straně zaznamenán přírůstek obyvatel stěhováním, na straně druhé byl ve všech okresech v kraji zaznamenán přirozený úbytek obyvatel. Nejvíce obyvatel, a to 1 870, přibýlo v okrese Brno-venkov. Počet obyvatel se kromě Jihomoravského kraje zvýšil v dalších 7 krajích a v ČR vzrostl o 21,9 tis. osob, a to pouze zásluhou zahraniční migrace².

Podle předběžných výsledků žilo k 31. 12. 2021 v Jihomoravském kraji **64 065 cizinců**, bylo mezi nimi 36 559 mužů a 27 506 žen. Největší zastoupení měli občané Ukrajiny (17 632 osob) a Slovenska (15 096 osob). Meziročně počet cizinců v Jihomoravském kraji vzrostl o 5 516 osob, podíl na obyvatelstvu kraje vzrostl o 0,5procentního bodu na 5,4 %. Počet cizinců v kraji se v posledních letech zvyšoval každoročně s výjimkou roku 2000 a 2010³.

V roce 2021 se v Jihomoravském kraji **živě narodilo 13 085 dětí**, oproti roku 2020 to bylo o 226 dětí více. Nejvyšší porodnost byla v okrese Brno-město, kde na 1 000 obyvatel připadlo 11,7 živě narozených dětí. Mezi narozenými dětmi zpravidla převažují chlapci, což platilo i v roce 2021, kdy se narodilo 6 693 chlapců a 6 392 děvčat.

V kraji v roce 2021 **zemřelo 15 246 osob**, což bylo o 1 231 osob více než v předcházejícím roce. Na počtu zemřelých se v roce 2021 i 2020 ve všech krajích ČR projevil výrazný dopad pandemické situace. Ve struktuře zemřelých podle věku byla nejpočetnější skupina zemřelých ve věku 70 až 79 let (30,1 % zemřelých) a ve věku 80 až 89 let (29,9 % zemřelých). Mezi zemřelými však bylo i 23 dětí do 1 roku a 9 dětí ve věku 1 až 14 let (v souhrnu 0,2 % zemřelých)⁴.

Na konci roku 2021 bylo 16,4 % obyvatel Jihomoravského kraje ve věku do 14 let a 20,6 % obyvatel ve věku 65 a více let. **Podíl obyvatel v seniorském věku se každoročně zvyšuje**, od roku 2009 roste i podíl dětské složky. Nejvyšší podíl dětské složky na obyvatelstvu byl zjištěn ve Středočeském kraji (17,8 %), nejvyšší podíl obyvatel ve věku 65 a více let byl v Královéhradeckém kraji (22,0 %). V české populaci, Jihomoravský kraj nevyjímaje, dochází k demografickému stárnutí populace. Jedná se o proces, při němž se postupně mění věková struktura obyvatelstva takovým způsobem, že se zvyšuje podíl osob starších 60 let, tj. starší věkové skupiny rostou početně relativně rychleji než populace jako celek. Podrobně tyto údaje dokumentuje následující graf.

¹ ČSÚ. 2022. Vybrané údaje za Jihomoravský kraj – Obyvatelstvo. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xb/obyvatelstvo-xb-zalozka> Časové řady.

ČSÚ. 2022. Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Jihomoravského kraje. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/11280/17808269/ZT_jmk_2020.pdf/f040fb15-ee20-455a-8217-eebc7f6dc9ca?version=1.1.

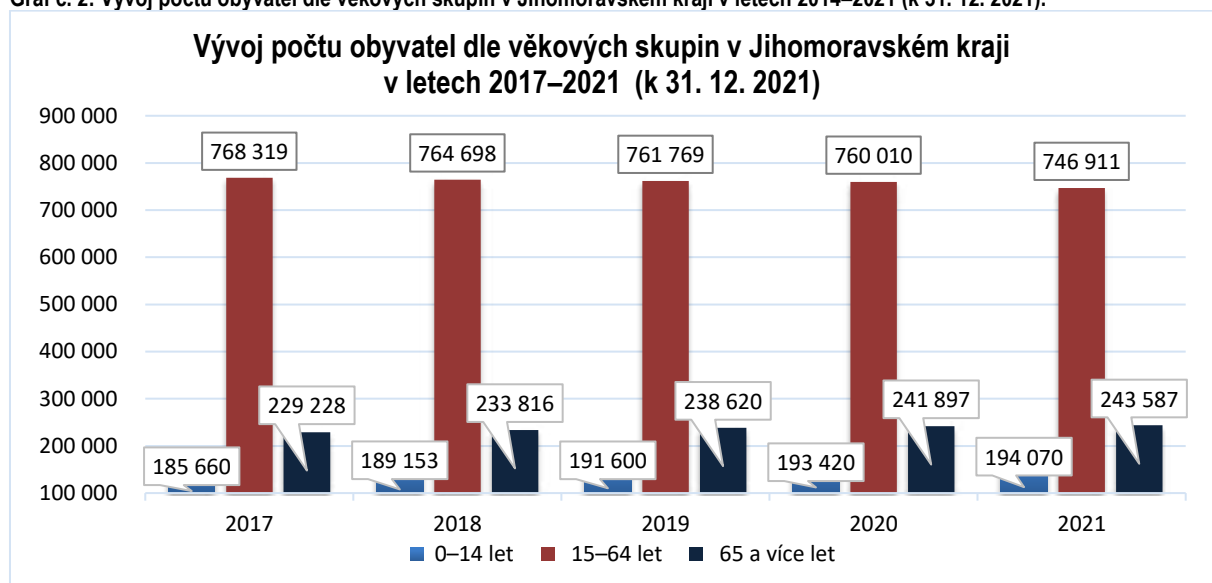
² ČSÚ. 2022. Demografický vývoj v Jihomoravském kraji v roce 2021. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xb/demograficky-vyvoj-v-jihomoravskem-kraji-v-roce-2021>

³ ČSÚ. 2022. Cizinci v Jihomoravském kraji v roce 2021. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xb/cizinci-v-jihomoravskem-kraji-v-roce-2021>.

ČSÚ. 2022. Demografický vývoj v Jihomoravském kraji v roce 2021. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xb/demograficky-vyvoj-v-jihomoravskem-kraji-v-roce-2021>.

⁴ Tamtéž.

Graf č. 2: Vývoj počtu obyvatel dle věkových skupin v Jihomoravském kraji v letech 2014–2021 (k 31. 12. 2021).



Zdroj dat: ČSÚ. (Údaje jsou platné k 31. 12. 2021)

Graf AUGUR Consulting

Průměrný věk obyvatel Jihomoravského kraje v roce 2021 dosáhl 42,7 roku a od roku 1991 vzrostl o 6 let. V Jihomoravském kraji je 10 měst s počtem obyvatel vyšším než 10 tisíc, nejvíce obyvatel má Brno, kde žije téměř třetina obyvatel kraje. Tato města mají nejstarší obyvatelstvo společně s obyvateli 106 obcí, v nichž žije méně než 200 obyvatel. Zatímco ve městech s 10 až 50 tisíci obyvateli počet obyvatel v roce 2021 poklesl, v Brně se počet obyvatel zvýšil. Z mezikrajského srovnání vyplývá, že nejvyšší průměrný věk obyvatel byl v Královéhradeckém a Zlínském kraji (43,4 roku), nejnižší ve Středočeském kraji (41,4 roku), obyvatelstvo Jihomoravského kraje má 5. nejnižší průměrný věk⁵.

Stárnutí populace dokládá i další ukazatel, index stáří, který vyjadřuje, kolik osob ve věku 65 a více let připadá na 100 dětí ve věku 0–14 let. Index stáří v Jihomoravském kraji v roce 2021 udává, že na 100 osob ve věku 0 až 14 let připadlo 125,5 osob starších 65 let, v roce 1991 to bylo pouze 65,1 osob starších 65 let. Výše indexu stáří Jihomoravského kraje byla ve srovnání s ostatními kraji 3. nejnižší. Zvyšování indexu stáří je výsledkem na jedné straně každoročního nárůstu podílu osob starších 65 let a na straně druhé nízkého podílu dětské složky (i přes navyšování podílu v posledních letech). Již výše zmíněný rok 2004 byl posledním rokem, kdy index stáří v kraji byl pod hranicí 100⁶.

5

ČSÚ. 2022. Průměrný věk a věková struktura obyvatel Jihomoravského kraje v roce 2020. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xb/prumerny-vek-a-vekova-struktura-obyvatel-jihomoravskeho-kraje-v-roce-2020>.

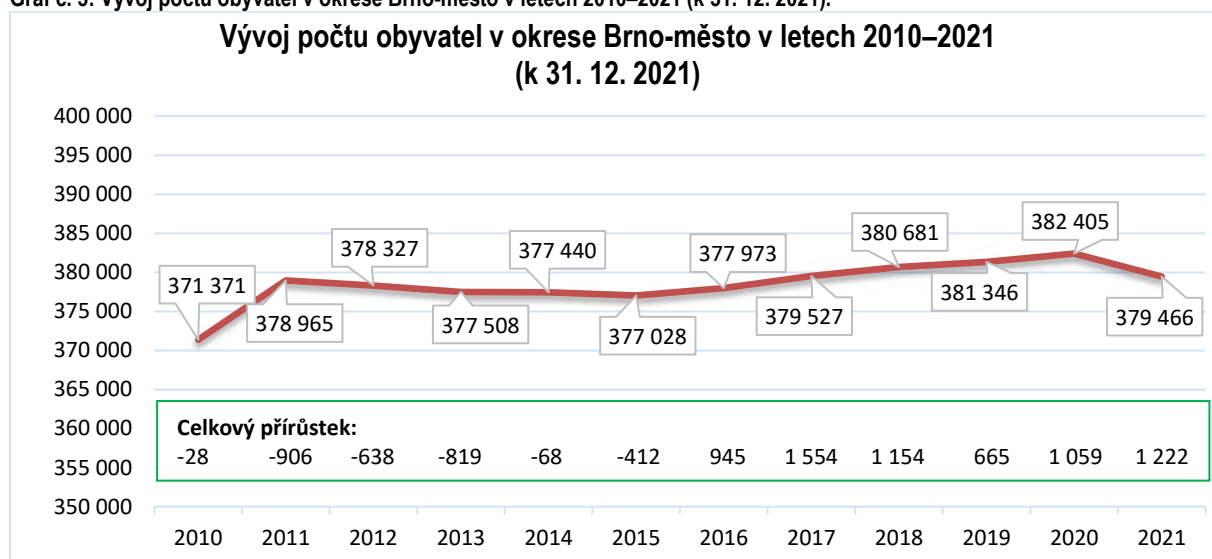
⁶ ČSÚ. 2022. Základní údaje o stavu a pohybu obyvatel Jihomoravském kraji v roce 2021. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=30845#katalog=30845>.

III.1.2. Statutární město Brno

Pokud se zaměříme na demografický vývoj přímo ve Statutárním městě Brně, pak k 31. 12. 2021 žilo na jeho území (okres Brno-město) celkem **379 466 obyvatel**. V demografické struktuře mají nepatrně vyšší zastoupení ženy, a to 51,3 %.

V Brně-městě počet obyvatel rostl již šestý rok v řadě po předchozích 6 letech poklesu⁷. Od roku 2006 se na celkovém přírůstku obyvatel ve městě kladně podílel přirozený přírůstek, rok 2020 byl v důsledku pandemie výjimkou a přírůstek obyvatel byl zajištěn výlučně migrací. Stejně tak v roce 2021 ve městě Brně zemřelo o 468 osob více, než se živě narodilo; do města se přistěhovalo o 1 690 osob více, než se z města vystěhovalo. Migrační přírůstek obyvatel ve městě Brně trvá od roku 2016⁸. Podrobně tyto údaje dokumentuje následující graf.

Graf č. 3: Vývoj počtu obyvatel v okrese Brno-město v letech 2010–2021 (k 31. 12. 2021).



Zdroj dat: ČSÚ. (Údaje jsou platné k 31. 12. 2021)

Graf AUGUR Consulting

* Celkový počet obyvatel k 31. 12. 2021 dle dat ČSÚ oproti předchozímu roku poklesl, a to i přes kladný celkový přírůstek obyvatel. Důvodem je upřesnění dat v souvislosti se Sčítáním lidí, bytů a domů v roce 2021. Stejně upřesnění dat proběhlo také v roce 2011.

Je potřeba upozornit, že se do statistik souvisejících s demografií propisují jen obyvatelé s trvalým pobytem. O ostatních obyvatelích nejsou k dispozici detailnější informace, nicméně v návaznosti na různé zdroje je odhadováno, že v Brně žije dalších asi 60 000 obyvatel bez trvalého pobytu⁹.

K 31. 12. 2021 bylo v okrese Brno-město evidováno **38 741 cizinců**, bylo mezi nimi 22 404 mužů a 16 337 žen. Celkem 13 255 z nich byli občané EU a 25 486 z nich byli občané třetích zemí¹⁰.

V roce 2021 se v okrese Brno-město **živě narodilo 4 413 dětí**, oproti roku 2020 to bylo o 88 dětí méně. Jednalo se o nejvyšší porodnost v rámci okresů Jihomoravského kraje, na 1 000 obyvatel zde připadlo 11,7 živě narozených dětí. V okrese Brno-město chlapci tvořili dokonce 52,2 % narozených dětí, naproti tomu v okrese Hodonín pouze 47,3 %. Nejvyšší podíl narozených mimo manželství byl v okrese Znojmo (51,6 %), naopak v okrese Brno-venkov to bylo „pouze“ 38,4 % dětí.

⁷ Celkový počet obyvatel k 31. 12. 2021 dle dat ČSÚ oproti předchozímu roku poklesl, a to i přes kladný celkový přírůstek obyvatel. Důvodem je upřesnění dat v souvislosti se Sčítáním lidí, bytů a domů v roce 2021.

⁸ ČSÚ. 2022. Základní údaje o stavu a pohybu obyvatel Jihomoravském kraji v roce 2021. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jspx?_af=statistiky&katalog=30845#katalog=30845.

⁹ Data.Brno.cz. 2021. Data a věková struktura obyvatel Brna. Dostupné z: <https://data.brno.cz/pages/clanek-vekova-struktura-obyvatel-brna>.

¹⁰ MVČR. 2022. Informativní počty obyvatel (občanů ČR a cizinců s pobytem). Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/informativni-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx>.

V okrese Brno-město v roce 2021 **zemřelo 4 881 osob**, což bylo o 229 osob více než v předcházejícím roce. Na počtu zemřelých se v roce 2021 i 2020 projevil výrazný dopad pandemické situace¹¹.

Uvedené údaje podrobně dokumentuje následující tabulka.

Tabulka č. 1: Vybrané demografické údaje v okrese Brno-město v letech 2017–2021 (k 31. 12. 2021).

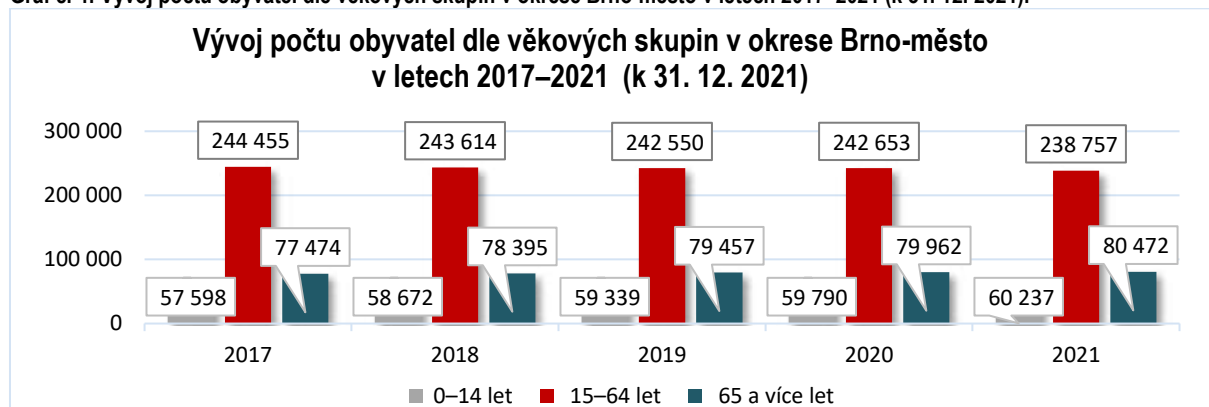
Okres Brno-město		2017	2018	2019	2020	2021	Trend
Počet obyvatel celkem		379 527	380 681	381 346	382 405	379 466	▼ -61
V tom podle pohlaví	Muži	183 300	184 048	184 925	185 967	184 748	▲ 1 448
	Ženy	196 227	196 633	196 421	196 438	194 718	▼ -1 509
Sňatky		2 018	2 018	2 072	1 717	1 825	▼ -193
Rozvody		982	868	854	680	779	▼ -203
Živě narození		4 634	4 749	4 642	4 501	4 413	▼ -221
Zemřelí		4 134	4 236	4 052	4 652	4 881	▲ 747
Přistěhovalí		10 152	10 375	10 135	10 322	11 368	▲ 1 216
Vystěhovalí		9 098	9 734	10 060	9 112	9 678	▲ 580
Přírůstek (úbytek)	Přirozený	500	513	590	-151	-468	▼ -968
	Stěhováním	1 054	641	75	1 210	1 690	▲ 636
	Celkový	1 554	1 154	665	1 059	1 222	▼ -332

Zdroj dat: ČSÚ. (Údaje jsou platné k 31. 12. 2021)

Graf AUGUR Consulting

Na konci roku 2021 bylo 15,9 % obyvatel okresu Brno-město ve věku do 14 let a 21,2 % obyvatel ve věku 65 a více let. **Podíl obyvatel v seniorském věku se každoročně zvyšuje**, od roku 2009 roste i podíl dětské složky. Podrobně tyto údaje dokumentuje následující graf.

Graf č. 4: Vývoj počtu obyvatel dle věkových skupin v okrese Brno-město v letech 2017–2021 (k 31. 12. 2021).



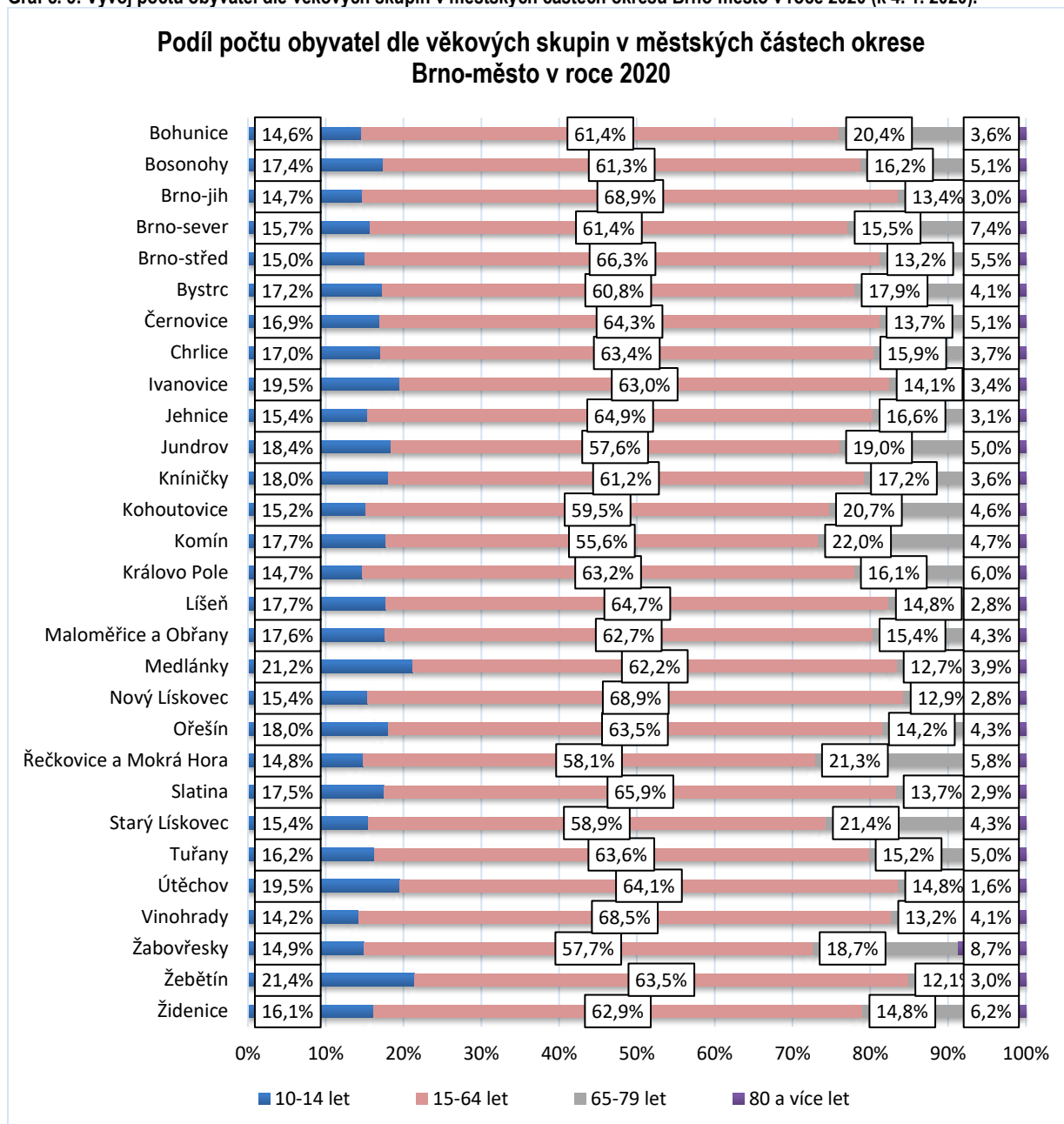
Zdroj dat: ČSÚ. (Údaje jsou platné k 31. 12. 2021)

Graf AUGUR Consulting

Podíl věkové struktury v jednotlivých městských částech města Brna dle věkových skupin v roce 2020 dokumentuje následující graf. Vzhledem k tomu, že ČSÚ nepublikuje takto podrobná data, byla využita data Registru obyvatel z roku 2020 a datového portálu města Brna.

¹¹ Tamtéž.

Graf č. 5: Vývoj počtu obyvatel dle věkových skupin v městských částech okresu Brno-město v roce 2020 (k 4. 1. 2020).



Zdroj dat: Registr obyvatel, data.bmo.cz (Údaje jsou platné k 1. 4. 2020)

Graf AUGUR Consulting

Nejvyšší podíl věkové kategorie 0–14 let se nachází v okrajových městských částech města, které zažily v uplynulých letech výraznější rezidenční výstavbu a kam se stěhovali mladí dospělí, jež zde založili své rodiny. Nejmenší podíl dětí pak mají tyto městské části, kde je zastoupena sídlištní, starší socialistická zástavba. Jedná se tedy především o Žebětín (21,4 %), Medlánky (21,1 %), Ivanovice (19,5 %), Útěchov (19,5 %) a Jundrov (18,3 %).

Naopak městské části se sídlištními celky budovanými v 70.–80. letech 20. století mají obecně vyšší podíl seniorů a seniorek (věková kategorie 65 a více let). Jedná se především o Žabovřesky (27,4 %), Řečkovice a Mokrou Horu (27,1 %), Komín (26,8 %), Starý Lískovec (25,7 %) a Kohoutovice (25,2 %). Nejnižší podíl této věkové kategorie byl zaznamenán v městských částech Žebětín (15,2 %), Nový Lískovec (15,6 %), Útěchov (16,4 %).

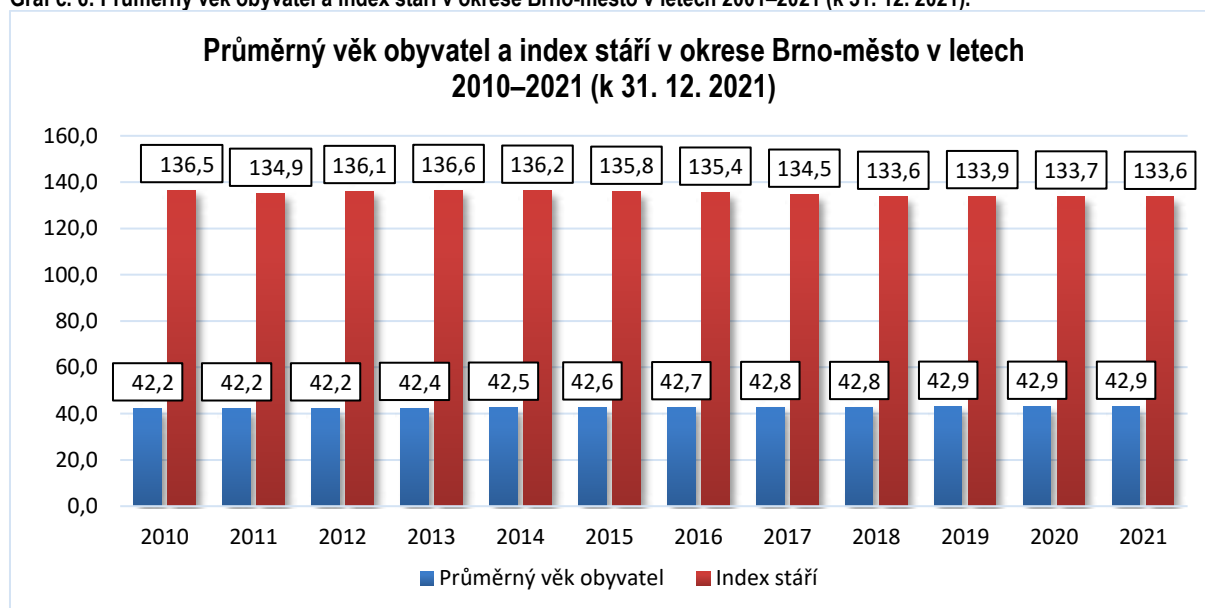
Nejvyšší podíl produktivní složky populace je evidován v městských částech Nový Lískovec (68,9 %), Brno-jih (68,9 %), Vinohrady (68,6 %) a Brno-střed (66,3 %)¹².

Průměrný věk obyvatel v okrese Brno-město v roce 2021 dosáhl, stejně jako v okrese Blansko, 42,9 roku. Ze srovnání jednotlivých okresů JMK vyplývá, že nejvyšší průměrný věk obyvatel byl v okrese Hodonín (44,0 roku), nejnižší v okrese Vyškov (42,0 roku)¹³.

Index stáří vyjadřuje, kolik osob ve věku 65 a více let připadá na 100 dětí ve věku 0–14 let. Index stáří v okrese Brno-město v roce 2021 udává, že na 100 osob ve věku 0 až 14 let připadlo 133,6 osob starších 65 let. V roce 2001 to bylo pouze 111,6 osob starších 65 let. Výše indexu stáří okresu Brno-město byla ve srovnání s ostatními okresy JMK 4. nejnižší.

Nejvyšší index stáří byl v okrese Brno-město zaznamenán mezi lety 2009–2014 (průměrně 136,5), od roku 2015 index stáří opět klesá¹⁴. Podrobně tyto údaje dokumentuje v letech 2010–2021 následující graf.

Graf č. 6: Průměrný věk obyvatel a index stáří v okrese Brno-město v letech 2001–2021 (k 31. 12. 2021).



Zdroj dat: ČSÚ. (Údaje jsou platné k 31. 12. 2021)

Graf: AUGUR Consulting

III.2. PŘÍSPĚVEK NA PÉČI

III.2.1. Jihomoravský kraj

V roce 2021 činil **celkový počet vyplacených příspěvků na péči v Jihomoravském kraji** celkem 521 641 příspěvků, z toho 475 668 příspěvků bylo vyplaceno osobám nad 18 let. **Celkový objem vyplacených dávek** činil v roce 2021 celkem 3 900 714 520 Kč, z toho pro osoby nad 18 let se jednalo o 3 489 087 220 Kč.

- Počet vyplacených příspěvků na péči v stupni I. u osob nad 18 let činil v roce 2021 celkem 129 078 příspěvků. V roce 2020 se jednalo o 132 250 vyplacených příspěvků a v roce 2019 se jednalo o 134 268 vyplacených příspěvků.

¹² Data.Brno.cz. 2022. *Data a věková struktura obyvatel Brna*. Dostupné z: <https://data.brno.cz/pages/clanek-vekova-struktura-obyvatel-brna>.

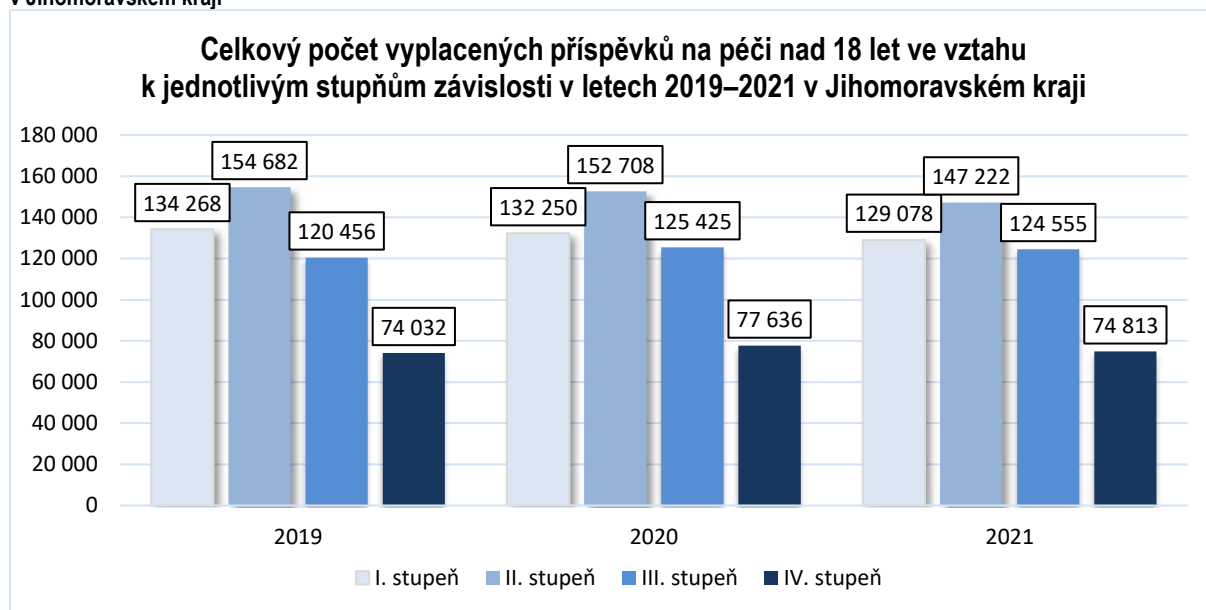
¹³ ČSÚ. 2022. Základní údaje o stavu a pohybu obyvatel Jihomoravském kraji v roce 2021. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=30845#katalog=30845>.

¹⁴ Tamtéž.

- Počet vyplacených příspěvků na péči v stupni II. u osob nad 18 let činil v roce 2021 celkem 147 222 příspěvků. V roce 2020 se jednalo o 152 708 vyplacených příspěvků a v roce 2019 se jednalo o 154 682 vyplacených příspěvků.
- Počet vyplacených příspěvků na péči v stupni III. u osob nad 18 let činil v roce 2021 celkem 124 555 příspěvků. V roce 2020 se jednalo o 125 425 vyplacených příspěvků a v roce 2019 se jednalo o 120 456 vyplacených příspěvků.
- Počet vyplacených příspěvků na péči v stupni IV. u osob nad 18 let činil v roce 2021 celkem 74 813 příspěvků. V roce 2020 se jednalo o 77 636 vyplacených příspěvků a v roce 2019 se jednalo o 74 032 vyplacených příspěvků.

Vývoj dokumentuje následující graf.

Graf č. 7: Celkový počet vyplacených příspěvků na péči nad 18 let ve vztahu k jednotlivým stupňům závislosti v letech 2019–2021 v Jihomoravském kraji



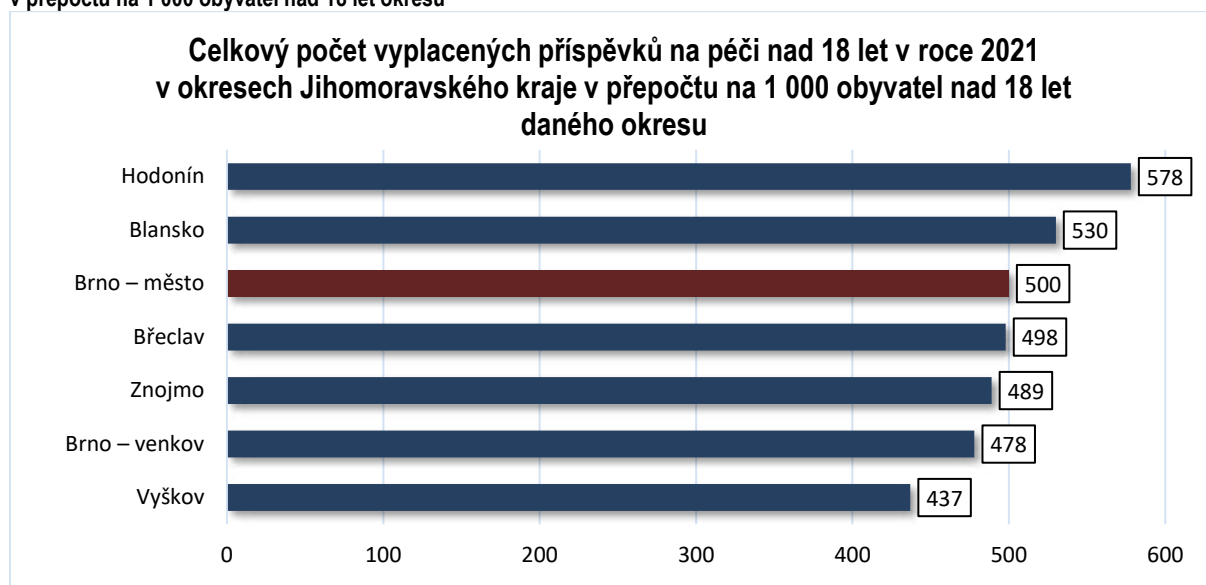
Zdroj dat: ÚP. (Údaje jsou platné k 31. 12. daného roku)

Graf: AUGUR Consulting

Jak vyplývá z údajů Úřadu práce, zatímco u příspěvků na péči v I., II. a IV. stupni závislosti došlo u osob starších 18 let v roce 2021 k celkovému poklesu případů, tak u příspěvku na péči ve III. stupni se tento počet mírně zvýšil.

Údaje o příspěvcích na péči v roce 2021 byly komparovány také v rámci jednotlivých okresů Jihomoravského kraje v přepočtu na 1 000 obyvatel ve věku nad 18 let daného okresu. Z údajů je patrné, že v okresu Brno – město byl celkový počet vyplacených příspěvků na péči v roce 2021 celkem 500 příspěvků na 1 000 obyvatel daného okresu ve věku nad 18 let. Jedná se o třetí nejvyšší počet z hlediska srovnání mezi jednotlivými okresy Jihomoravského kraje. Z hlediska rovnání mezi jednotlivými okresy se nicméně výrazněji odlišuje pouze okres Hodonín (až 578 příspěvků na 1 000 obyvatel nad 18 let) a okres Vyškov (pouze 437 příspěvků na 1 000 obyvatel nad 18 let). Je však potřeba poznamenat, že příspěvky na péči jsou vypláceny kromě seniorů také dalším skupinám jako jsou např. osoby se zdravotním postižením.

Graf č. 8: Celkový počet vyplacených příspěvků na péči nad 18 let v roce 2021 dle jednotlivých okresů Jihomoravského kraje v přepočtu na 1 000 obyvatel nad 18 let okresu



Zdroj dat: ÚP. (Údaje jsou platné k 31. 12. 2021)

Graf: AUGUR Consulting

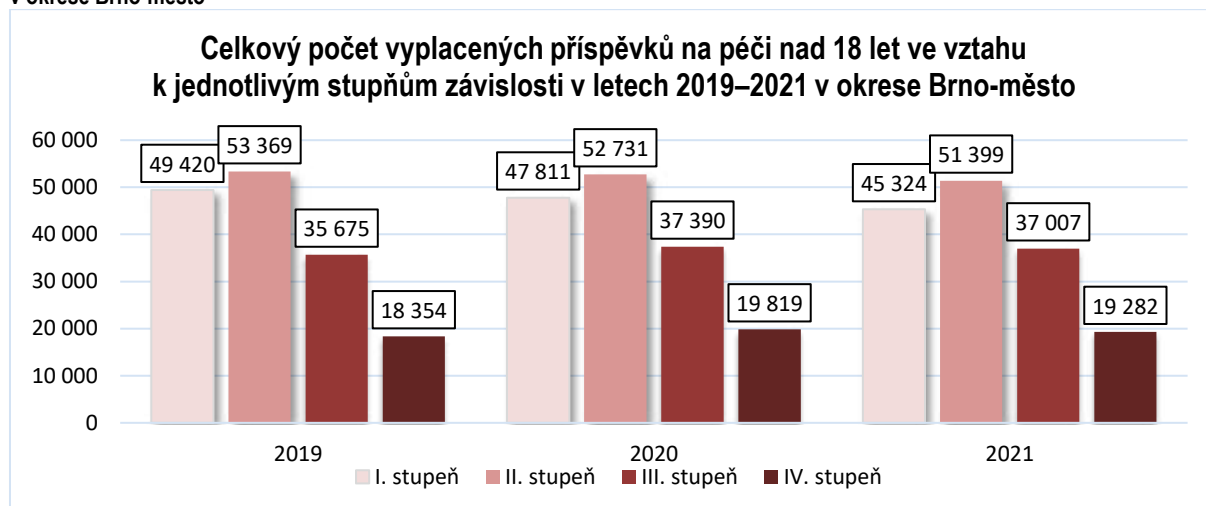
III.2.2. Statutární město Brno

Pokud bychom se dále zaměřili na Statutární město Brno (okres Brno-město), pak v roce 2021 činil **celkový počet vyplacených příspěvků na péči** celkem 168 977 příspěvků, z toho 153 012 příspěvků bylo vyplaceno osobám nad 18 let. **Celkový objem vyplacených dávek** činil v roce 2021 celkem 1 150 413 300 Kč, z toho pro osoby nad 18 let se jednalo o 1 008 194 100 Kč.

- Počet vyplacených příspěvků na péči v stupni I. u osob nad 18 let činil v roce 2021 celkem 45 324 příspěvků. V roce 2020 se jednalo o 47 811 vyplacených příspěvků a v roce 2019 se jednalo o 49 420 vyplacených příspěvků.
- Počet vyplacených příspěvků na péči v stupni II. u osob nad 18 let činil v roce 2021 celkem 51 399 příspěvků. V roce 2020 se jednalo o 52 731 vyplacených příspěvků a v roce 2019 se jednalo o 53 369 vyplacených příspěvků.
- Počet vyplacených příspěvků na péči v stupni III. u osob nad 18 let činil v roce 2021 celkem 37 007 příspěvků. V roce 2020 se jednalo o 37 390 vyplacených příspěvků a v roce 2019 se jednalo o 35 675 vyplacených příspěvků.
- Počet vyplacených příspěvků na péči v stupni IV. u osob nad 18 let činil v roce 2021 celkem 19 282 příspěvků. V roce 2020 se jednalo o 19 819 vyplacených příspěvků a v roce 2019 se jednalo o 18 354 vyplacených příspěvků.

Vývoj dokumentuje následující graf.

Graf č. 9: Celkový počet vyplacených příspěvků na péči nad 18 let ve vztahu k jednotlivým stupňům závislosti v letech 2019–2021 v okrese Brno-město



Zdroj dat: ÚP. (Údaje jsou platné k 31. 12. daného roku)

Graf: AUGUR Consulting

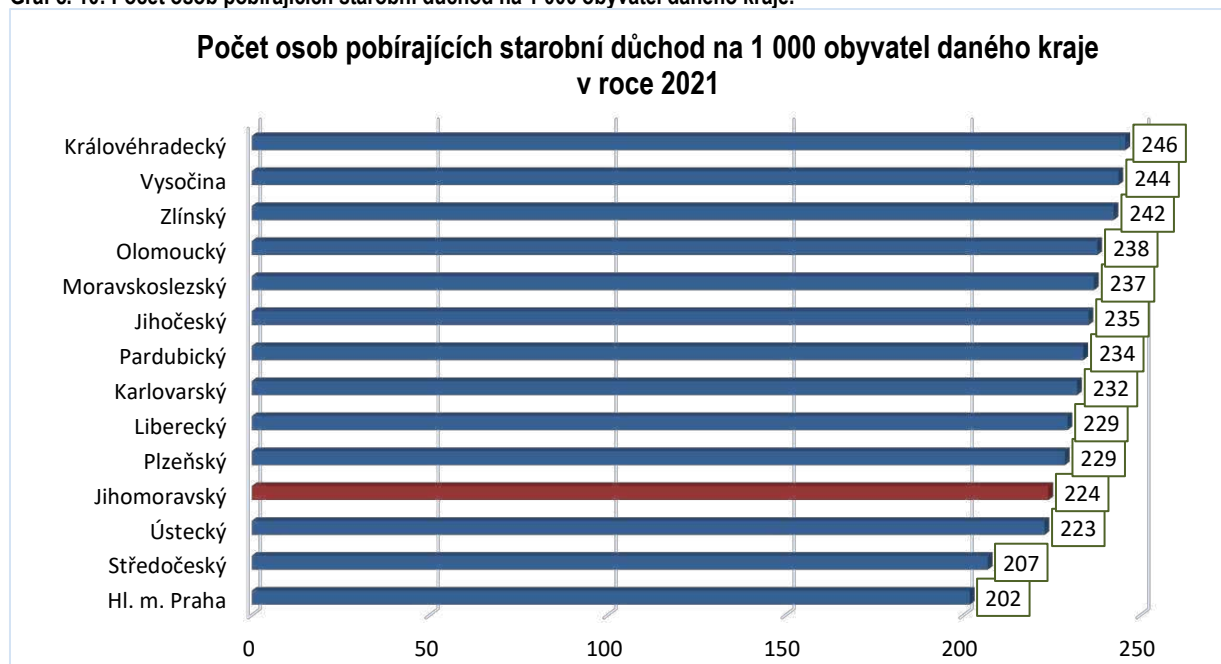
Jak vyplývá z údajů Úřadu práce, zatímco u příspěvků na péči v I. a II. stupni závislosti došlo u osob starších 18 let v roce 2021 k celkovému poklesu případů, u příspěvku na péči ve III. a IV. stupni se tento počet od roku 2019 mírně zvýšil. Oproti roku 2020 se však jednalo o pokles.

III.3. ÚDAJE O DŮCHODECH

III.3.1. Jihomoravský kraj

V Jihomoravském kraji k prosinci 2021 pobíralo **starobní důchod** celkem 326 536 osob. Pokud se podíváme na srovnání mezi kraji v počtu starobních důchodců na 1 000 obyvatel, pak se Jihomoravský kraj zařadil na čtvrté místo od konce, za Hlavní město Prahu, Středočeský kraj a Ústecký kraj.

Graf č. 10: Počet osob pobírajících starobní důchod na 1 000 obyvatel daného kraje.



Zdroj dat: ČSÚ, vlastní výpočty. (Údaje jsou platné k 31. 12. 2020)

Graf AUGUR Consulting

Starobní důchod v Jihomoravském kraji v roce 2021 pobíralo celkem 199 168 osob.

Invalidní důchod v Jihomoravském kraji v roce 2021 pobíralo celkem 53 908 osob – z toho 24 776 osob pobíralo invalidní důchod v I. stupni, 10 576 osob ve II. stupni a 18 556 osob ve III. stupni. Z hlediska vývoje počtu osob pobírajících invalidní důchod došlo od roku 2017 k navýšení o 675 osob. Pokles se však týkal pouze mužů, žen naopak přibylo.

Pokud se zaměříme na jednotlivé stupně invalidity, pak od roku 2017 došlo k poklesu osob pobírajících invalidní důchod ve III. stupni, ale naopak přibylo osob pobírajících invalidní důchod v I. stupni a II. stupni invalidity.

Pozůstalostní důchod v Jihomoravském kraji v roce 2021 pobíralo celkem 2 053 vdov, 509 vdovců a 4 043 sirotků. Počty vdovských a vdoveckých důchodů se meziročně snižují. Informace o starobních a invalidních důchodech v časové řadě dokumentuje následující tabulka.

Tabulka č. 2: Údaje o počtech osob pobírajících důchody v letech 2017–2021 v Jihomoravském kraji

Jihomoravský kraj	2017	2018	2019	2020	2021	Trend
Starobní důchodci celkem	199 549	200 813	201 813	201 196	199 168	▼ -381
Z toho muži	92 806	93 824	94 810	95 243	94 671	▲ 1 865
Z toho ženy	106 743	106 989	107 003	105 953	104 497	▼ -2 246
Invalidní důchodci celkem	53 233	53 444	53 642	53 734	53 908	▲ 675
Z toho muži	27 247	27 115	27 016	26 758	26 598	▼ -649
Z toho ženy	25 986	26 329	26 626	26 976	27 310	▲ 1 324
V tom pro invaliditu I. stupně	23 110	23 660	24 103	24 455	24 776	▲ 1 666
V tom pro invaliditu II. stupně	9 647	9 895	10 126	10 377	10 576	▲ 929
V tom pro invaliditu III. stupně	20 476	19 889	19 413	18 902	18 556	▼ -1 920
Sólo vdovy	2 451	2 277	2 158	2 109	2 053	▼ -398
Sólo vdovci	576	543	515	507	509	▼ -67
Sirotci	3 906	3 885	3 869	3 934	4 043	▲ 137

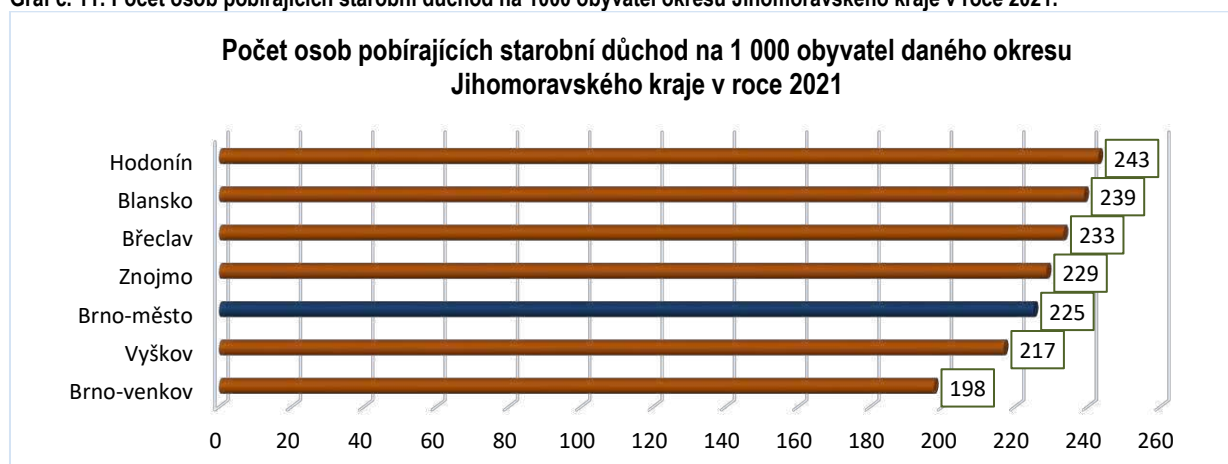
Zdroj dat: ČSÚ, vlastní výpočty. (Údaje jsou platné k 31. 12. 2021)

Tabulka: AUGUR Consulting

III.3.2. Statutární město Brno

Z hlediska okresů Jihomoravského kraje je počet osob pobírajících starobní důchod na 1 000 obyvatel nejvyšší v okrese Hodonín (243 osob) a nejnižší v okrese Brno-venkov (198 osob) vzhledem k rozsáhlé výstavbě nových domů a bytů pro mladé obyvatele kraje. Okres Brno-město je na pátém místě s počtem 225 osob pobírajících starobní důchod na 1 000 obyvatel.

Graf č. 11: Počet osob pobírajících starobní důchod na 1000 obyvatel okresů Jihomoravského kraje v roce 2021.



Zdroj dat: ČSÚ (Údaje jsou platné k 31. 12. 2021)

Graf AUGUR Consulting

Starobní důchod v okrese Brno-město v roce 2021 pobíralo celkem 65 210 osob. Z hlediska vývoje počtu osob pobírajících starobní důchod došlo od roku 2017 k poklesu o 2 020 osob.

Invalidní důchod v okrese Brno-město v roce 2021 pobíralo celkem 13 826 osob – z toho 5 719 osob pobíralo invalidní důchod v I. stupni, 2 783 osob ve II. stupni a 5 324 osob ve III. stupni. Z hlediska vývoje počtu osob pobírajících invalidní důchod došlo od roku 2017 k poklesu o 404 osob. Pokles se však týkal pouze mužů, žen naopak mírně přibýlo.

Pokud se zaměříme na jednotlivé stupně invalidity, pak od roku 2017 došlo k poklesu osob pobírajících invalidní důchod ve III. stupni, ale naopak přibýlo osob pobírajících invalidní důchod v I. stupni a II. stupni invalidity.

Pozůstalostní důchod v okrese Brno-město v roce 2021 pobíralo celkem 609 vdov, 176 vdovců a 1 211 sirotků. Počty vdovských důchodů se meziročně snižují. Informace o starobních a invalidních důchodech v časové řadě dokumentuje následující tabulka¹⁵.

Tabulka č. 3: Údaje o počtech osob pobírajících důchody v letech 2017–2021 v Jihomoravském kraji

Jihomoravský kraj	2017	2018	2019	2020	2021	Trend
Starobní důchodci celkem	67 230	67 000	66 839	66 133	65 210	▼ -2 020
Z toho muži	29 721	29 731	29 757	29 684	29 299	▼ -422
Z toho ženy	37 509	37 269	37 082	36 449	35 911	▼ -1 598
Invalidní důchodci celkem	14 230	14 145	14 032	13 922	13 826	▼ -404
Z toho muži	6 915	6 792	6 724	6 570	6 479	▼ -436
Z toho ženy	7 315	7 353	7 308	7 352	7 347	▲ 32
V tom pro invaliditu I. stupně	5 587	5 696	5 717	5 732	5 719	▲ 132
V tom pro invaliditu II. stupně	2 556	2 610	2 677	2 749	2 783	▲ 227
V tom pro invaliditu III. stupně	6 087	5 839	5 638	5 441	5 324	▼ -763
Sólo vdovy	719	673	659	634	609	▼ -110
Sólo vdovci	188	169	176	173	176	▼ -158
Sirotci	1 239	1 220	1 212	1 203	1 211	▼ -28

Zdroj dat: ČSÚ, CSSZ, vlastní výpočty. (Údaje jsou platné k 31. 12. 2020)

Tabulka: AUGUR Consulting

III.4. OBLAST PÉČE O OSOBY S DUŠEVNÍM ONEMOCNĚNÍM

V souvislosti se starší částí obyvatel se mluví především o různých typech demencí, kde se s věkem výrazně zvyšuje pravděpodobnost jejich výskytu. Demence je druhým stadiem poruchy kognitivních funkcí. Právě narůstající věk je hlavním rizikovým faktorem, kdy v mladém věku je demence raritou, zatímco v kategorii osob nad 65 let postihuje demence přibližně 5 % osob.¹⁶ V 50–60 % případů se jedná konkrétně o Alzheimerovu chorobu, dalšími typy jsou například vaskulární demence, demence s Lewyho tělísky a frontotemporální demence. Demence mají obvykle obdobné příznaky, jimiž jsou problémy s pamětí, problémy s myšlením a plánováním, problémy s vyjadřováním, neschopnost rozpoznávat lidi či věci nebo změna osobnosti. Lidé s demencí jsou tak obvykle odkázáni na pomoc jiných osob nebo sociální služby (domov se zvláštním režimem).¹⁷

S věkem pravděpodobnost onemocnění demence rapidně vzrůstá. Konkrétně mezi seniory postihuje podle České Alzheimerovské společnosti (2016) jednoho ze 13 lidí ve věku nad 65 let v ČR. Ve věku nad 80 let už je to jeden

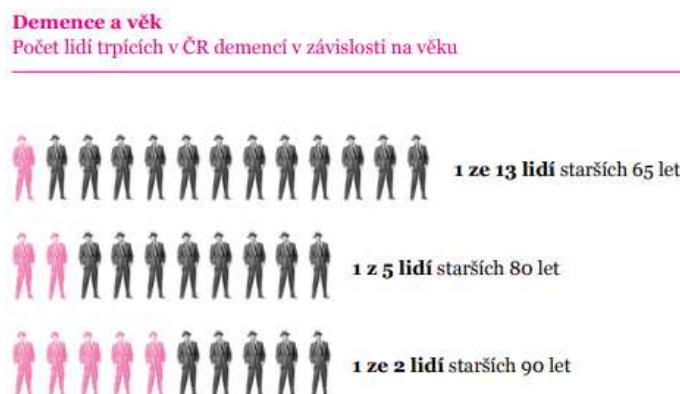
¹⁵ ČSÚ. 2022. Základní údaje o stavu a pohybu obyvatel Jihomoravského kraje v roce 2021. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jspx?_afz=statistiky&katalog=30845#katalog=30845.

¹⁶ EUC. 2021. Demence – příčiny, příznaky, druhy a léčba. Dostupné z: <https://euc.cz/clanky-a-novinky/clanky/demence-priчины-priznaky-druhy-a-lecba/>.

¹⁷ ČAS. 2022. Co je demence. Dostupné z: <https://www.alzheimer.cz/alzheimerova-choroba/co-je-demence/>.

z 5 lidí a ve věku nad 90 let je to dokonce jeden ze dvou lidí. Se zvyšující se nadějí dožití je tak vysoká pravděpodobnost, že počty osob s různými typy demencí budou narůstat.¹⁸

Obrázek 1: Počet lidí trpících v ČR demencí v závislosti na věku.

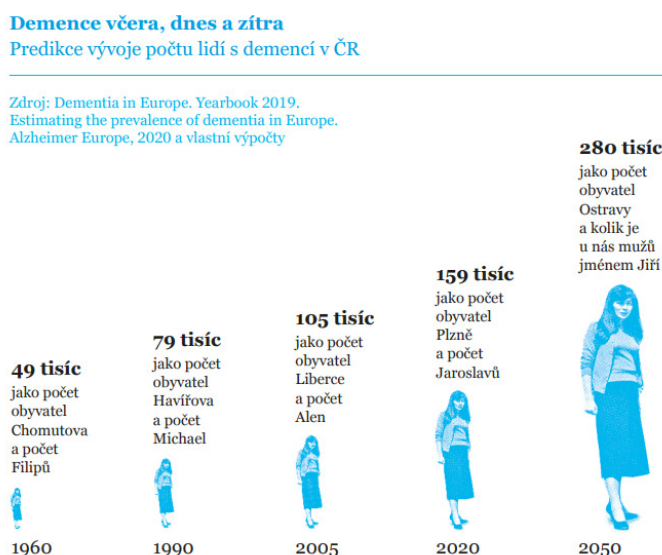


Obrázek: ČAS

Stoupající riziko demence u starších věkových skupin obyvatel ukazuje i statistika léčených pacientů v psychiatrických odděleních v ČR v roce 2020, kde v ambulantní péči bylo 92 315 osob se skupinami diagnóz F0 a G30 – z toho bylo 28,7 % ve věku 70–79 let a 51,5 % ve věku 80 a více let.¹⁹

Česká alzheimerovská společnost (2020) uvádí, že v 60. letech 20. století žilo v České republice zhruba 49 až 55 tisíc lidí trpících demencí, při změně režimu v roce 1989 to bylo 73 až 81 tisíc lidí, na přelomu tisíciletí v roce 2000 už pak 89 až 98 tisíc a v roce 2015 dokonce přibližně 156 tisíc lidí. ČAS v návaznosti na ročenku Dementia in Europe z roku 2019 a na prevalenční studii Alzheimer Europe z roku 2020 predikovala, že by v roce 2020 v České republice mělo žít téměř 159 tisíc lidí s Alzheimerovou chorobou nebo jinou formou demence, **v roce 2050 pak dokonce až 280 tisíc lidí.**²⁰

Obrázek 2: Predikce vývoje počtu lidí s demencí v ČR.



Obrázek: ČAS

¹⁸ Viz ČAS. 2016. *Zpráva o stavu demence 2016*. Praha: ČAS.

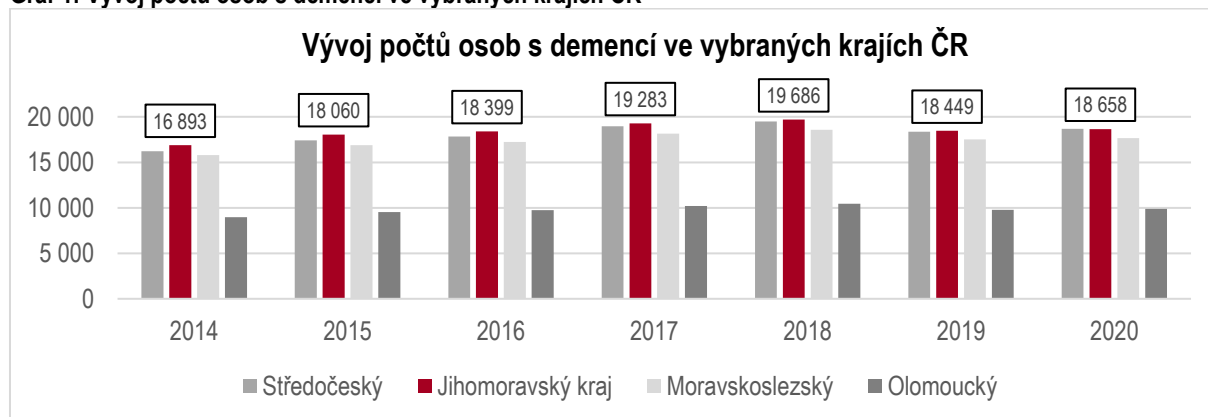
¹⁹ ÚZIS. 2021. *Psychiatrická péče 2020*. Dostupné z: <https://www.uzis.cz/res/f/008375/psych2020.pdf>

²⁰ ČAS. 2020. *Výroční zpráva 2020*. Dostupné z: <https://www.alzheimer.cz/cals/vyrocní-zpravy/>.

Konkrétně v Jihomoravském kraji jsou odhadované počty lidí s demencí poměrně vysoké. Podle výročních zpráv České Alzheimerové společnosti (2021) bylo v JMK v roce 2020 asi 18 658 obyvatel s různými typy demencí. Oproti tomu v roce 2014 jich zde bylo o 1 765 méně. V porovnání s ostatními kraji v ČR je v Jihomoravském kraji odhadovaný třetí nejvyšší počet, nejvíce má Hlavní město Praha (19 944 osob) a poté Středočeský kraj (18 682 osob).²¹

Porovnání vývoje počtu osob s demencí v Jihomoravském kraji s některými dalšími kraji v ČR ukazuje následující graf.

Graf 1: Vývoj počtů osob s demencí ve vybraných krajích ČR



Zdroj: Výroční zprávy ČAS

Graf: AUGUR Consulting

V přepočtu na 1000 obyvatel ve věku 65 a více let měl v roce 2020 Jihomoravský kraj dokonce druhý nejvyšší počet (77,1 na 1000 obyvatel 65+) hned po Hlavním městě Praha (78,8 na 1000 obyvatel 65+). Naopak nejnižší počet osob s demencí v přepočtu na 1000 obyvatel měl Ústecký kraj (67,3 na 1000 obyvatel). Konkrétní počty ve všech krajích ČR zobrazuje následující tabulka.

Tabulka 1: Odhadované počty osob s demencí v jednotlivých krajích ČR v roce 2020.

Odhadované počty osob s demencí v jednotlivých krajích ČR v roce 2020			
Kraj ČR	Počet obyvatel 65+ let	Počet osob s demencí	Počet osob s demencí na 1000 obyvatel 65+
Hlavní město Praha	253 111	19 944	78,8
Jihočeský kraj	134 019	9 761	72,8
Jihomoravský kraj	241 897	18 658	77,1
Karlovarský kraj	60 784	4 213	69,3
Kraj Vysočina	105 748	7 963	75,3
Královéhradecký kraj	121 170	9 009	74,4
Liberecký kraj	90 819	6 390	70,4
Moravskoslezský kraj	243 130	17 668	72,7
Olomoucký kraj	132 715	9 865	74,3
Pardubický kraj	107 631	7 986	74,2
Plzeňský kraj	121 635	8 797	72,3
Středočeský kraj	260 178	18 682	71,8
Ústecký kraj	162 953	10 959	67,3
Zlínský kraj	122 532	9 360	76,4

Zdroj: Výroční zprávy ČAS, vlastní výpočty

Tabulka: AUGUR Consulting

²¹ Pro výpočty prevalence v roce 2019 a 2020 byla použita aktuální studie Alzheimer Europe. Dementia in Europe. Yearbook 2019. Estimating the prevalence of dementia in Europe. Alzheimer Europe, 2020. Zdroj: Výroční zprávy ČAS. Dostupné z: <https://www.alzheimer.cz/cals/vyrocní-zpravy/>.

V dubnu 2021 schválila vláda ČR Národní akční plán pro Alzheimerovu nemoc a obdobná onemocnění 2020–2030, který vypracovalo ministerstvo zdravotnictví spolu s ministerstvem práce a sociálních věcí. Plán měl by reagovat na rostoucí počet případů demence. Jedním z cílů plánu je podpořit osvětu a dostupnost včasné diagnózy, zaměřuje se také na sociální podporu osob s demencí, včetně jejich pečovateli²².

Specifickým cílem je také vytvoření jednotného doporučeného postupu s mezioborovou platností pro diagnostiku, léčbu a péči o osoby žijící s demencí. Vytvoření tohoto postupu zlepší efektivitu průchodu pacienta systémem a návaznost čerpaných služeb. Doporučený postup mimo jiné stanovuje metody dispenzarizace nemocných s demencí a jejich optimální průchod víceúrovňovým systémem péče. Tento systém bude postupovat od sítě praktických lékařů, která je široce dostupná a s nejnižšími náklady, přes specializované ambulance, pobytová zdravotnická zařízení až po vysoce specializovaná centra zaměřená na specifickou a nákladnou skupinu nemocných. **Paralelně a kontinuálně bude zajištěno doprovázení nemocných a jejich pečujících rodin formou odborného sociálního poradenství s využitím multidisciplinárních týmů, podpůrných terénních služeb a dostatečné sítě ambulantních a pobytových sociálních služeb včetně respitních a domácí hospicové péče. Důraz bude kladen na návaznost na služby sociální péče i na roli neformálního pečujícího – princip tzv. sdílení péče.**²³

²² Tamtéž.

²³ MZČR, MPSV. 2021. Národní akční plán pro Alzheimerovu nemoc a obdobná onemocnění 2020–2030. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/2021/04/NAPAN-2020-2030.pdf>.

IV. PROJEKCE ZÁKLADNÍCH SOCIODEMOGRAFICKÝCH CHARAKTERISTIK

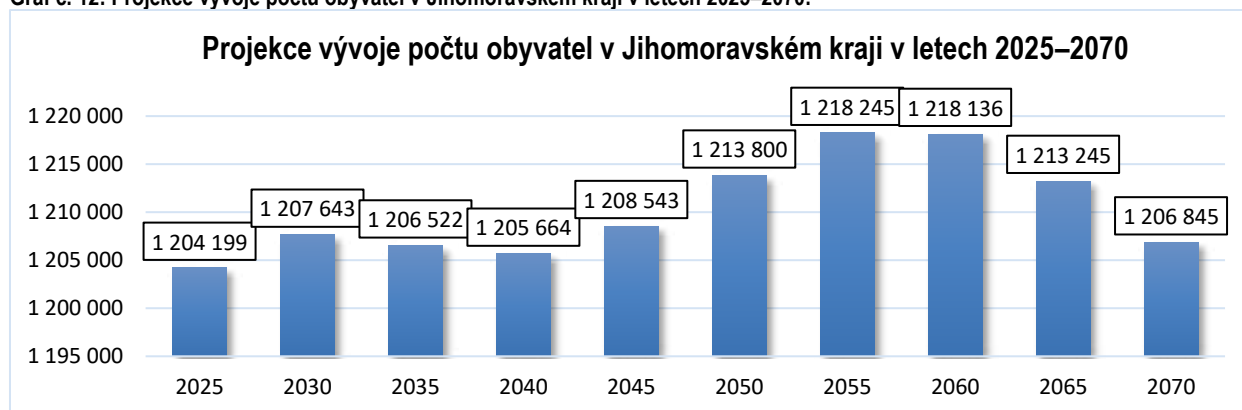
IV.1. PROJEKCE ZÁKLADNÍCH SOCIODEMOGRAFICKÝCH CHARAKTERISTIK JIHMORAVSKÉHO KRAJE DO ROKU 2070

Podle projekce obyvatelstva Českého statistického úřadu, zpracované v roce 2019, bude mít Jihomoravský kraj na konci roku 2070 zřejmě 1,2 milionu obyvatel. Proti současnosti se počet obyvatel zvýší asi o 2 %.

Aktuální projekce obyvatelstva v krajích vychází z předpokladu pokračování dosavadního režimu přirozené reprodukce (plodnost, úmrtnost, migrace) obyvatel až do roku 2070. Navazuje na Projekci obyvatelstva České republiky do roku 2100 (na její střední variantu) vydanou v listopadu 2018. Výsledky projekce je nutné chápat vždy podmíněně a interpretovat je ve vztahu k vstupním parametrům. Projekce obyvatel ukazuje na hypotetický vývoj počtu a věkového složení obyvatel kraje, který by byl výsledkem naplnění scénáře vývoje jednotlivých složek populačního vývoje.

Hlavním předpokladem projekce byl další mírný nárůst průměrného věku matek při narození dítěte spojený se slabým růstem či stagnací plodnosti, pokles intenzity úmrtnosti a zachování kladného migračního salda.²⁴

Graf č. 12: Projekce vývoje počtu obyvatel v Jihomoravském kraji v letech 2025–2070.



Zdroj dat: ČSÚ. (předpokládané údaje k 1. 1. daného roku)

Tabulka AUGUR Consulting

Početní nárůst bude nicméně zásluha stěhování. Předpokladem je, že zahraničním stěhováním do kraje přibude 139 tisíc obyvatel, z jiných krajů přibude přibližně 2 tisíce osob, přirozenou měnou kraj přijde zhruba o 123 tisíc obyvatel. Očekává se však, že pokud se naplní parametry demografického vývoje, stane se Jihomoravský kraj třetím nejlidnatějším krajem ČR po Praze a Středočeském kraji. Tato prognóza se naplnila již na začátku roku 2022, kdy Jihomoravský kraj předstihl dosud třetí Moravskoslezský kraj.

Tabulka č. 4: Pohyb obyvatelstva v Jihomoravském kraji dle projekce do roku 2070

	2025	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060	2065	2070
Živě narození	11 489	10 585	10 912	11 919	12 465	12 505	11 959	11 419	11 406	11 863
Zemřelí	12 575	13 183	13 884	14 325	14 366	14 257	14 384	14 898	15 537	15 765
Přirozený přírůstek	-1 086	-2 599	-2 972	-2 406	-1 901	-1 752	-2 425	-3 480	-4 132	-3 902
Saldo migrace	2 429	2 497	2 633	2 736	2 814	2 869	2 833	2 819	2 829	2 840
Celkový přírůstek	1 343	-102	-340	330	913	1 116	408	-660	-1 303	-1 061

Zdroj dat: ČSÚ. (předpokládané údaje k 1. 1. daného roku)

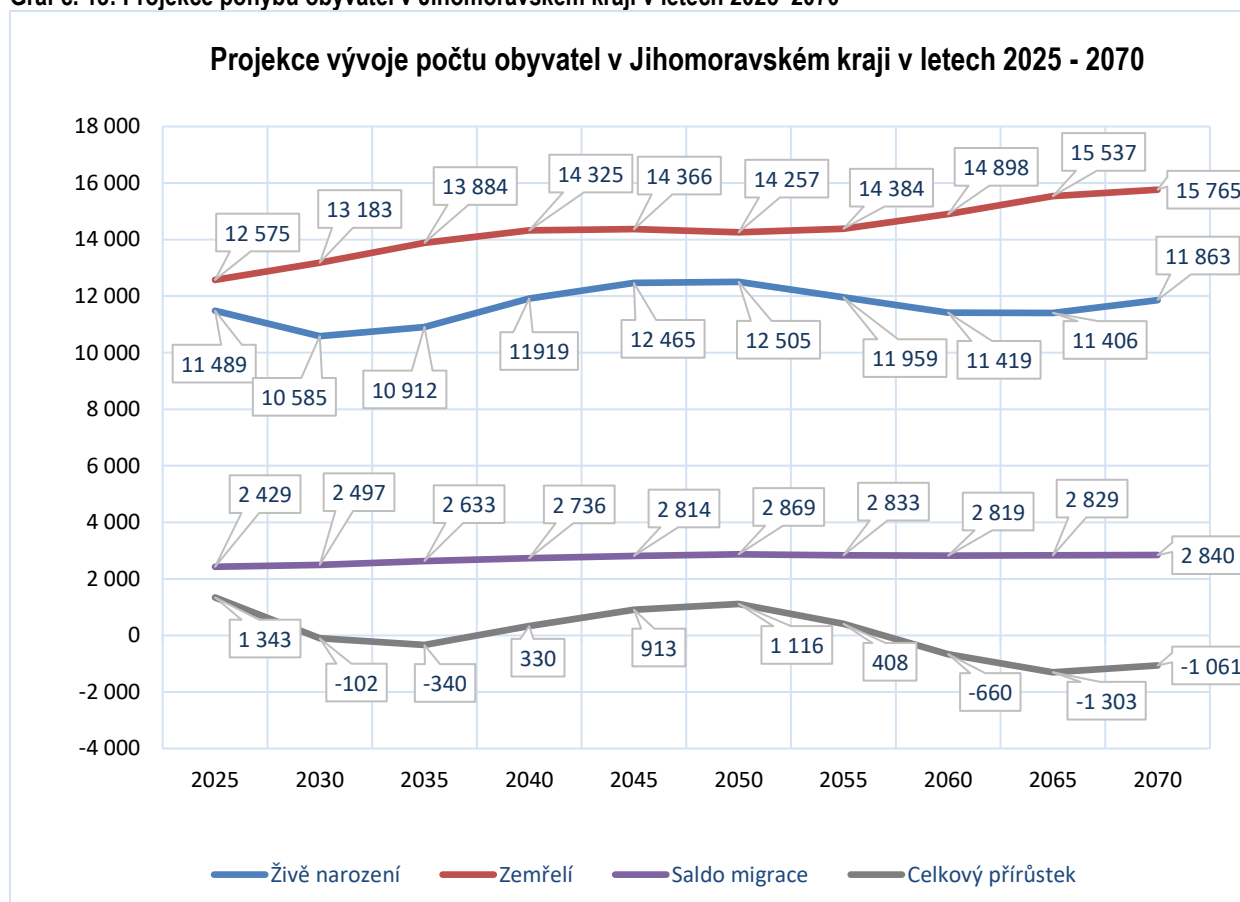
Tabulka AUGUR Consulting

²⁴ ČSÚ. 2019. Projekce obyvatelstva v krajích ČR – do roku 2070. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/projekce-obyvatelstva-v-krajich-cr-do-roku-2070>.

ČSÚ. 2019. Projekce obyvatel do roku 2070. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xb/projekce-obyvatel-do-roku-2070>.

Projekci vývoje celkového přírůstku obyvatel v Jihomoravském kraji v letech 2025–2070 dokumentuje i následující graf.

Graf č. 13: Projekce pohybu obyvatel v Jihomoravském kraji v letech 2025–2070



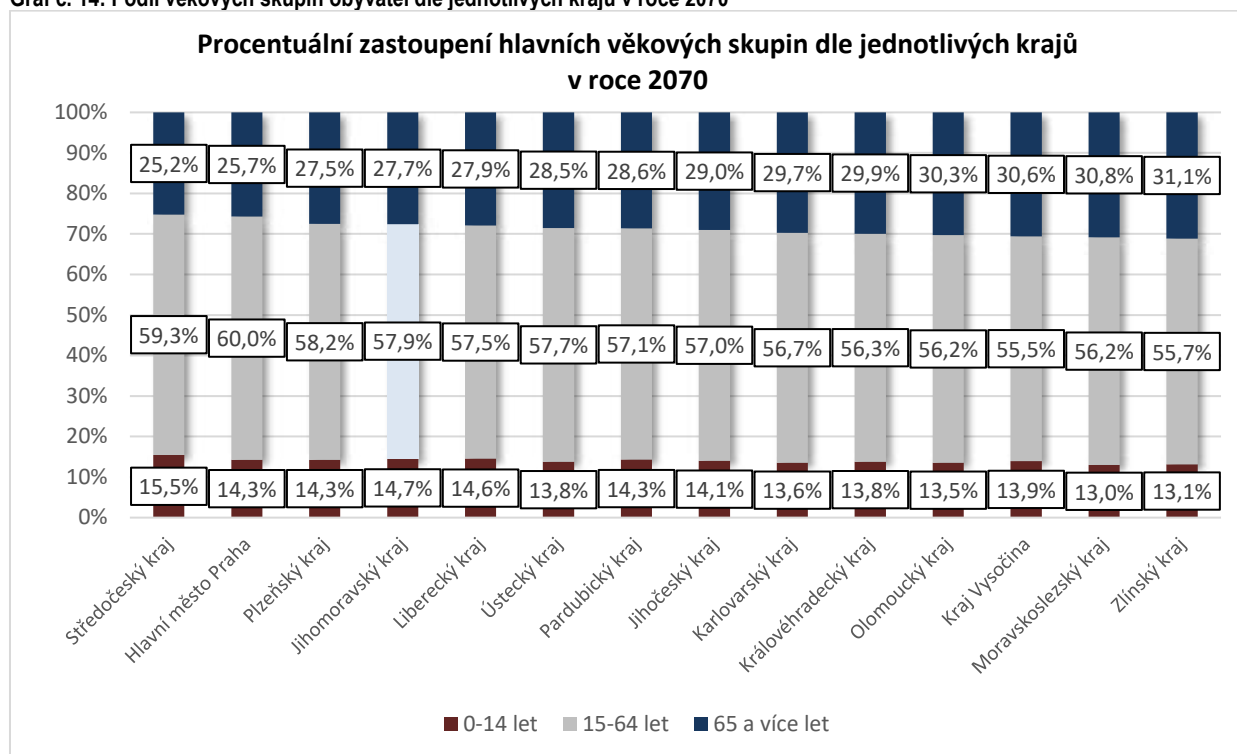
Zdroj dat: ČSÚ. (předpokládané údaje k 1. 1. daného roku)

Graf AUGUR Consulting

Přesto, že věková kategorie 65 a více let nebude v Jihomoravském kraji z hlediska komparace mezi jednotlivými kraji České republiky zastoupena nejvíce, především z důvodu migrace mladých lidí ze studijních a pracovních důvodů, bude dál pokračovat proces stárnutí populace, vzroste průměrný věk obyvatel, zvýší se i zastoupení seniorů v populaci. Podíl osob ve věku 65 let a více by měl vzrůst ze současných 19,7 % na 27,7 %, podíl obyvatel v dětském věku poklesne zřejmě jen nepatrně (15,9 % na počátku roku 2019, očekávaný podíl na konci roku 2070 je 14,7 %) ²⁵.

²⁵ Tamtéž.

Graf č. 14: Podíl věkových skupin obyvatel dle jednotlivých krajů v roce 2070



Zdroj dat: ČSÚ. (předpokládané údaje k 1. 1. daného roku)

Graf: AUGUR Consulting

Predikci procentuálního zastoupení hlavních věkových skupin dle jednotlivých krajů v letech 2020, 2050 a 2070 dokumentuje také následující tabulka.

Tabulka č. 5: Podíl věkových skupin obyvatel v jednotlivých krajích dle projekce do roku 2070

Zastoupení hlavních věkových skupin (stav k 1. 1. v %)									
	0-14 let v %			15-64 let v %			65 a více let v %		
	2020	2050	2070	2020	2050	2070	2020	2050	2070
Hlavní město Praha	16,0	15,1	14,3	65,0	60,9	60,0	19,0	24,0	25,7
Středočeský	17,8	16,6	15,5	63,7	56,8	59,3	18,5	26,6	25,2
Jihočeský	15,8	14,5	14,1	63,7	55,4	56,9	20,5	30,1	28,9
Plzeňský	15,6	14,7	14,3	64,0	56,8	58,2	20,4	28,5	27,5
Karlovarský	15,1	13,5	13,6	64,4	55,5	56,7	20,5	31,0	29,7
Ústecký	16,0	14,3	13,8	64,3	56,4	57,7	19,7	29,3	28,5
Liberecký	16,3	14,9	14,6	63,4	56,3	57,5	20,3	28,8	27,9
Královéhradecký	15,6	14,2	13,8	62,7	54,8	56,3	21,7	31,0	29,9
Pardubický	15,9	14,7	14,3	63,7	55,9	57,0	20,4	29,4	28,6
Vysočina	15,5	14,2	13,9	64,0	54,1	55,5	20,5	31,7	30,6
Jihomoravský	16,1	15,1	14,7	63,9	56,3	57,9	20,0	28,6	27,7
Olomoucký	15,6	14,1	13,5	63,7	54,6	56,2	20,7	31,3	30,3
Zlínský	15,2	13,6	13,1	64,0	54,3	55,7	20,8	32,1	31,1
Moravskoslezský	15,3	13,5	13,0	64,6	55,6	56,2	20,1	30,9	30,8

Zdroj dat: ČSÚ. (předpokládané údaje k 1. 1. daného roku)

Tabulka AUGUR Consulting

Projekci vývoje počtu obyvatel v Jihomoravském kraji v letech 2025–2070 dle věkových skupin dokumentuje i následující tabulka. Z tabulky i výše zmíněných dat je patrné, že od roku 2025 bude pokračovat pokles počtu

obyvatel ve věkových skupinách 0–14 let a 15–64 let, nárůst počtu obyvatel zaznamená pouze skupina obyvatel ve věku 65 a více let²⁶.

Tabulka č. 6: Počty obyvatel Jihomoravského kraje podle věkových kategorií dle projekce v letech 2025–2070

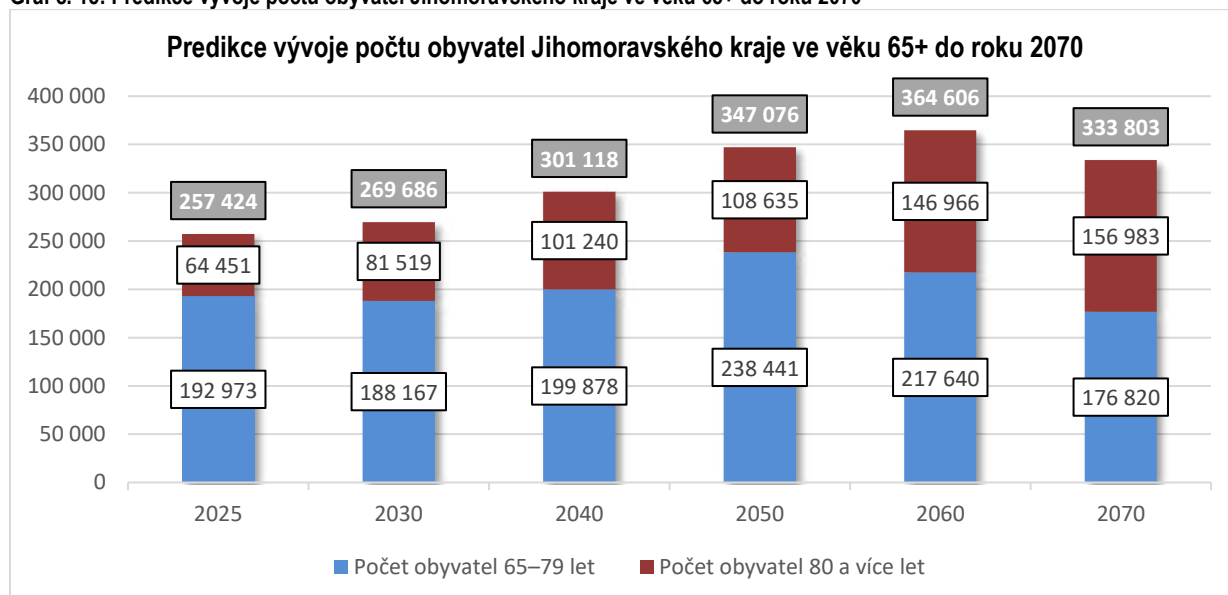
Věk	2025	2030	2040	2050	2060	2070	Trend
Celkem	1 204 199	1 207 643	1 205 664	1 213 800	1 218 136	1 206 845	▲ 2 646
Z toho ve věku 0-14	192 194	185 157	168 081	183 790	186 831	177 611	▼ -14 583
Z toho ve věku 15-64	754 581	752 800	736 465	682 934	666 699	695 431	▼ -59 150
Z toho ve věku 65+	257 424	269 685	301 118	347 076	364 606	333 803	▲ 76 379

Zdroj dat: ČSÚ. (předpokládané údaje k 1. 1. daného roku)

Tabulka AUGUR Consulting

Z demografické projekce obyvatel výše vyplývá, že v Jihomoravském kraji bude narůstat oproti jiným věkovým skupinám skupina obyvatel ve věku 65 a více let. Niže uvedený graf dokumentuje absolutní počty této věkové skupiny, s rozdělením na počty obyvatel ve věku 65–79 let a počty obyvatel ve věku 80 a více let. **Od roku 2025 se tak bude jednat o nárůst o více než 76 tisíc obyvatel ve věku 65 a více let.**

Graf č. 15: Predikce vývoje počtu obyvatel Jihomoravského kraje ve věku 65+ do roku 2070



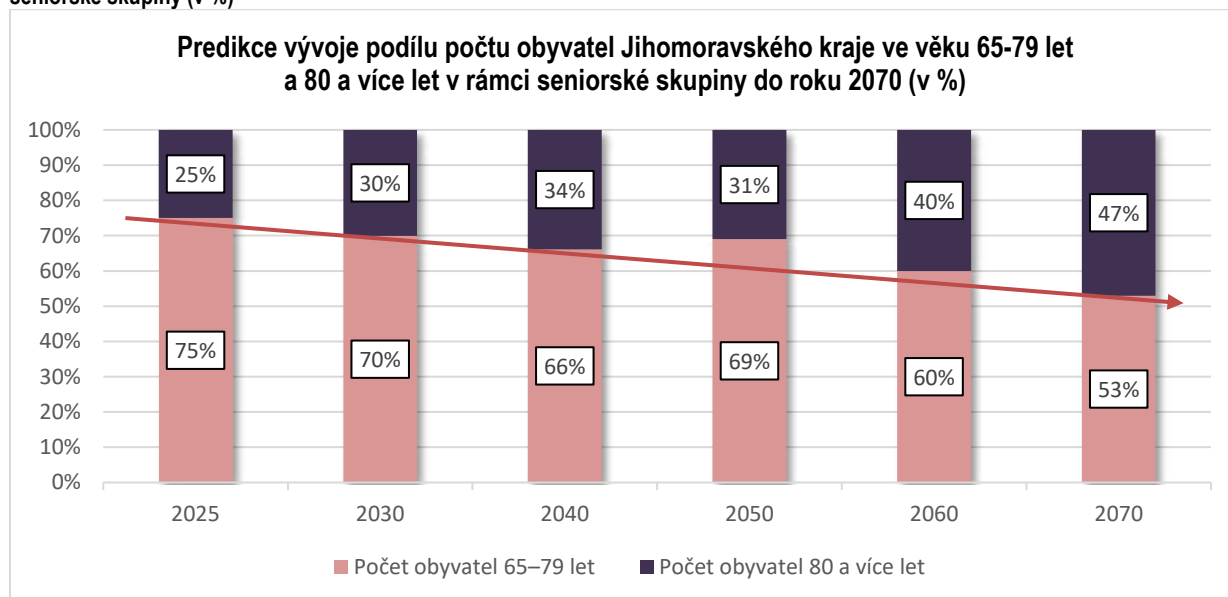
Zdroj dat: ČSÚ. (předpokládané údaje k 1. 1. daného roku)

Graf: AUGUR Consulting

Z grafu výše je patrné, že se bude **v rámci seniorské skupiny výrazně zvyšovat podíl věkové kategorie obyvatel 80 a více let oproti věkové kategorii obyvatel 65-79 let.** Zatímco v roce 2025 bude podíl této věkové kategorie v seniorské skupině pouze 25 %, v roce 2070 se bude jednat až o 47 %. Téměř každý druhý senior tak bude ve věku ohroženém duševními onemocněními (Alzheimerova choroba aj.) vyskytujícími se primárně v seniorském věku. Jedním z důvodů je snižující se úmrtnost i prodlužování naděje dožití v populaci.

²⁶ ČSÚ. 2019. Projekce obyvatelstva v krajích ČR – do roku 2070. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/projekce-obyvatelstva-v-krajich-cr-do-roku-2070>.

Graf č. 16: Predikce vývoje podílu počtu obyvatel Jihomoravského kraje ve věku 65-79 let a 80 a více let do roku 2070 v rámci seniorské skupiny (v %)

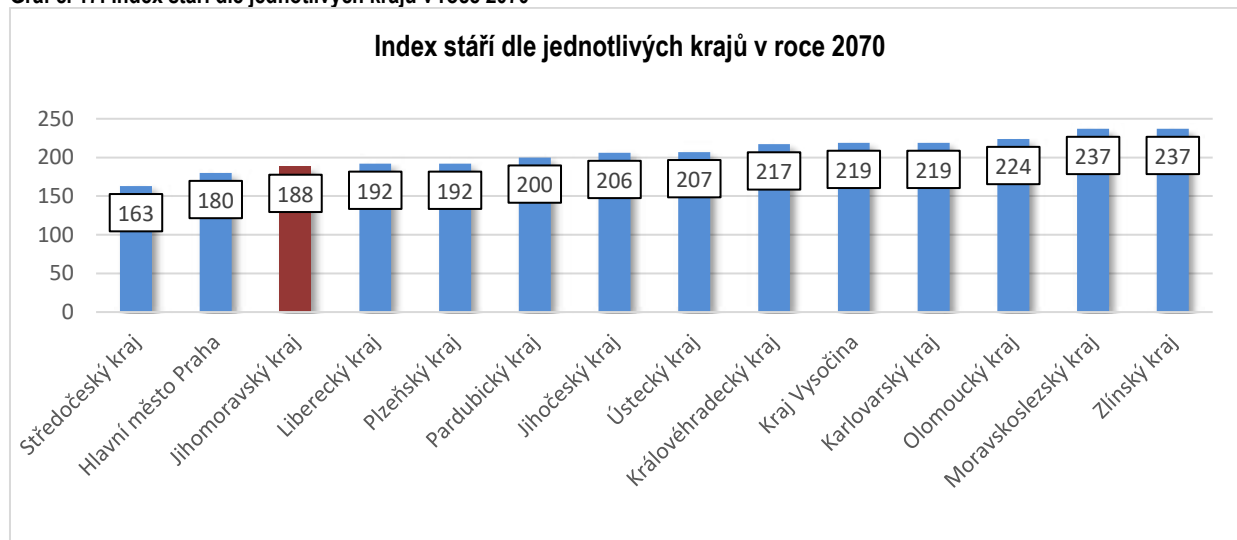


Zdroj dat: ČSÚ. (předpokládané údaje k 1. 1. daného roku)

Graf: AUGUR Consulting

Ze zastoupení vybraných věkových skupin obyvatel lze konstruovat index stáří či index ekonomického zatížení. Index stáří (počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí do 15 let) se bude zvyšovat ve všech krajích. V horizontu projekce by se index stáří mohl v jednotlivých krajích pohybovat v rozmezí 163–237 seniorů na 100 dětí, přičemž nejnižší by byl v Hlavním městě Praze (vliv migrace) a nejvyšší ve Zlínském kraji. **V Jihomoravském kraji by mohl index dosáhnout hodnoty 188 seniorů na 100 dětí, v roce 2021 byla hodnota indexu 125,5.**

Graf č. 17: Index stáří dle jednotlivých krajů v roce 2070



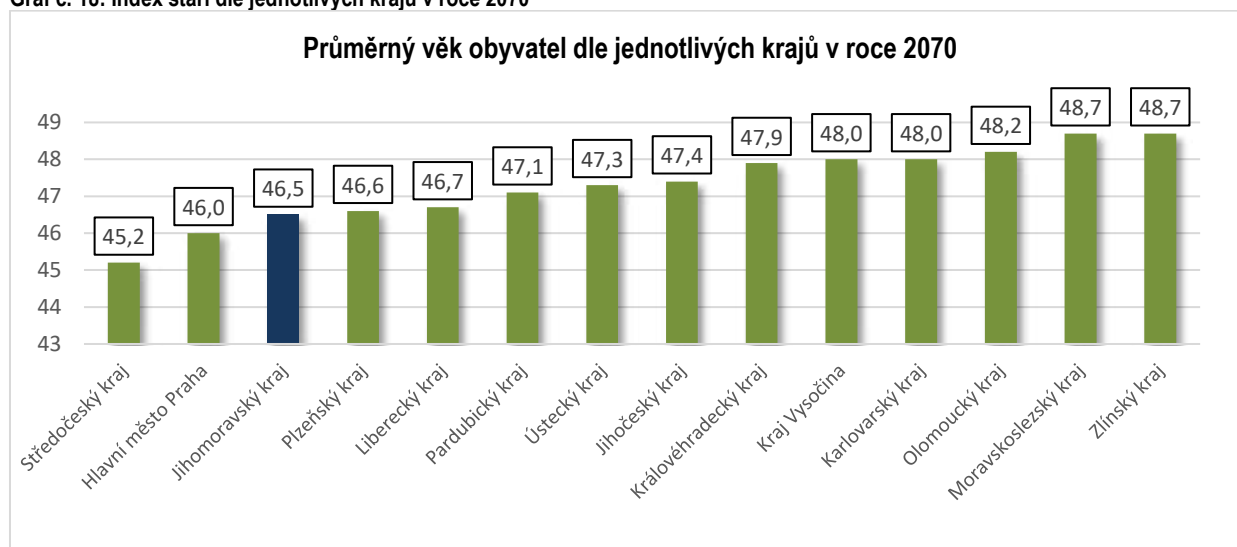
Zdroj dat: ČSÚ. (předpokládané údaje k 1. 1. daného roku)

Graf: AUGUR Consulting

V Jihomoravském kraji bude na počátku roku 2071 podle projekce průměrný věk obyvatel 46,5 let (u mužů 45,3 let a u žen 47,7 let), oproti roku 2021 tak zřejmě **vzroste o téměř 4 roky** (o 4,4 roku u mužů a o 3,8 roku u žen)²⁷.

²⁷ Tamtéž.

Graf č. 18: Index stáří dle jednotlivých krajů v roce 2070



Zdroj dat: ČSÚ. (předpokládané údaje k 1. 1. daného roku)

Graf: AUGUR Consulting

Růst bude také index ekonomického zatížení, který porovnává počet osob ve věku 0–19 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 20–64 let. **Na počátku roku 2071 se očekává tento index v Jihomoravském kraji ve výši 90,4²⁸, přičemž v roce 2020 byla hodnota indexu 67,8 bodů.** Výše zmíněné ukazatele věkového složení v mezikrajském srovnání v letech 2020, 2050 a 2070 dokumentuje také následující tabulka.

Tabulka č. 7: Ukazatele očekávaného věkového složení v jednotlivých krajích dle projekce do roku 2070

Ukazatele očekávaného věkového složení (stav k 1. 1.)									
	Průměrný věk			Index stáří			Index ekonomického zatížení		
	2020	2050	2070	2020	2050	2070	2020	2050	2070
Hlavní město Praha	41,9	44,4	46,0	118	159	180	63,1	76,9	81,9
Středočeský	41,3	44,5	45,2	104	160	163	69,2	92,7	85,6
Jihočeský	42,8	46,9	47,4	129	207	206	69,3	96,8	92,6
Plzeňský	42,9	46,2	46,6	131	194	192	67,6	91,3	88,1
Karlovarský	43,1	47,9	48,0	135	231	219	67,2	96,1	92,4
Ústecký	42,2	46,7	47,3	123	206	207	68,4	93,8	89,3
Liberecký	42,3	46,2	46,7	125	193	192	70,2	94,3	90,8
Královéhradecký	43,3	47,5	47,9	139	218	217	71,9	99,3	95,0
Pardubický	42,6	46,6	47,1	128	200	200	69,0	95,0	92,6
Vysočina	43,0	47,8	48,0	132	223	219	68,6	101,6	98,5
Jihomoravský	42,5	46,1	46,5	124	189	188	67,8	93,3	91,1
Olomoucký	43,0	47,6	48,2	132	222	224	69,2	99,5	95,4
Zlínský	43,3	48,2	48,7	137	236	237	68,2	99,9	96,9
Moravskoslezský	42,9	47,9	48,7	131	229	237	66,5	95,4	94,5

Zdroj dat: ČSÚ. (předpokládané údaje k 1. 1. daného roku)

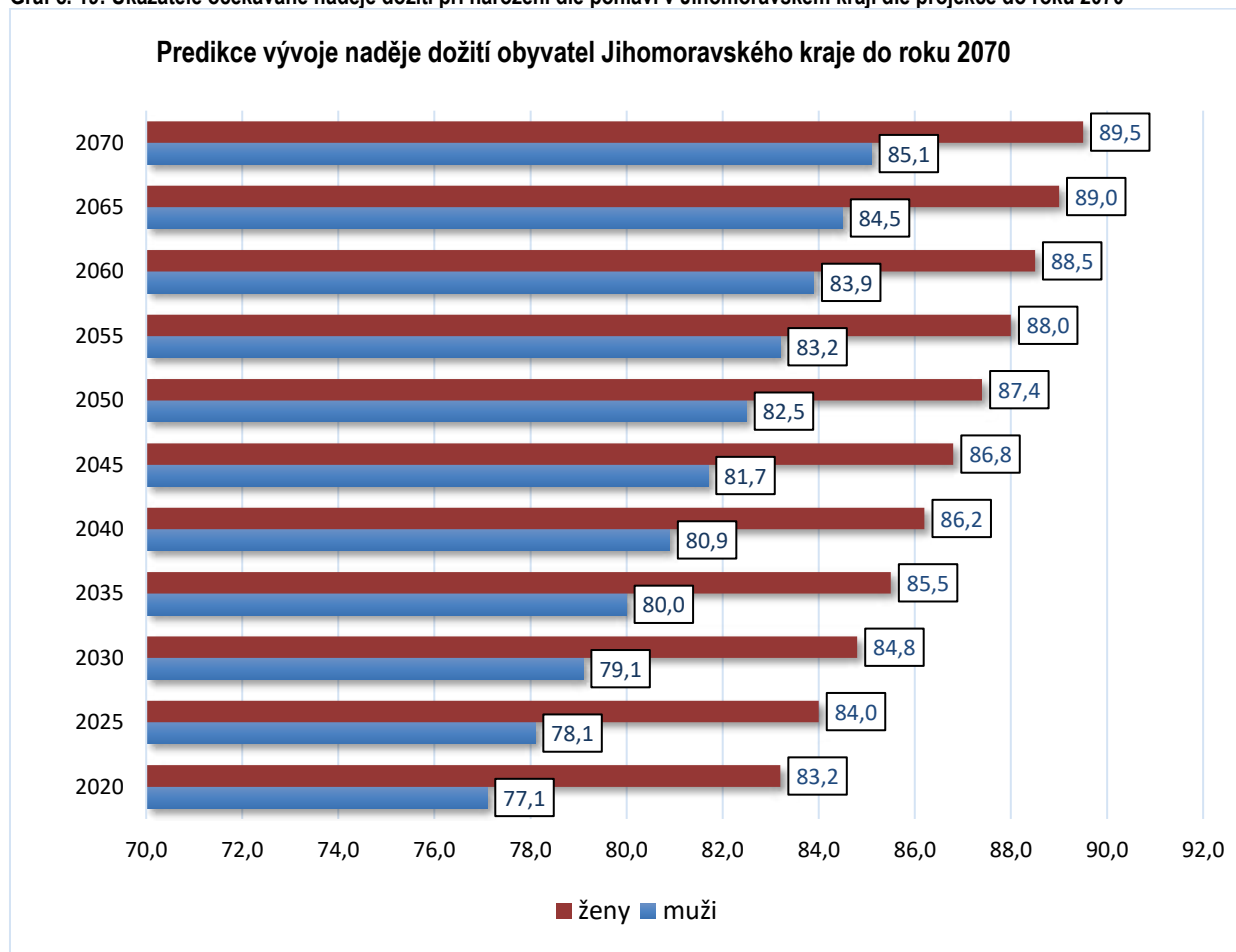
Tabulka AUGUR Consulting

Naděje dožití při narození vzroste v Jihomoravském kraji u mužů ze 77,1 let v roce 2020 na 85,1 let v roce 2070 a u žen z 83 na 89,5 let. Rozdíl v naději dožití při narození u mužů a žen by se tedy měl snížit z 6,2 roku v roce 2019 na 4,4 roku v roce 2070²⁹.

²⁸ Tamtéž.

²⁹ Tamtéž.

Graf č. 19: Ukazatele očekávané naděje dožití při narození dle pohlaví v Jihomoravském kraji dle projekce do roku 2070



Zdroj dat: ČSÚ. (předpokládané údaje k 1. 1. daného roku)

Graf: AUGUR Consulting

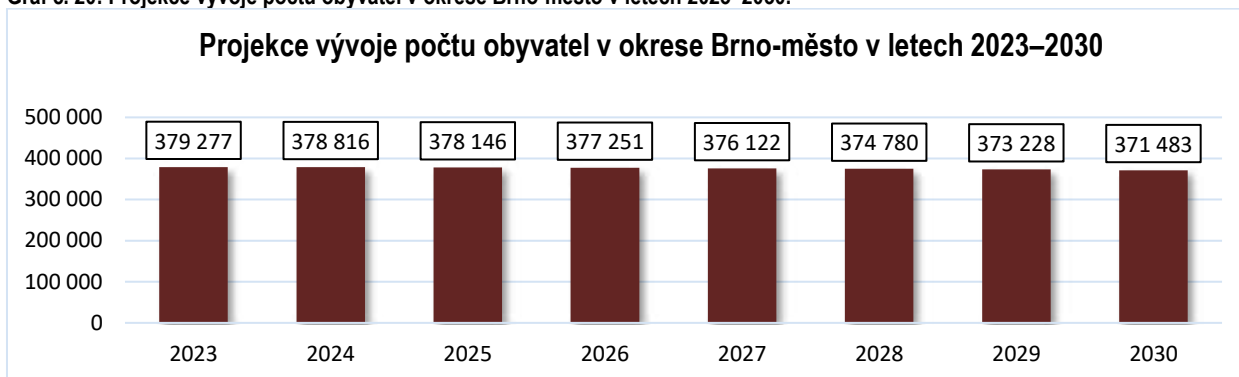
IV.2. PROJEKCE ZÁKLADNÍCH SOCIODEMOGRAFICKÝCH CHARAKTERISTIK STATUTÁRNÍHO MĚSTA BRNA DO ROKU 2030

Demografická prognóza Českého statistického úřadu pracuje s daty za jednotlivé kraje České republiky³⁰. Zdrojem pro analýzu demografické prognózy za jednotlivé okresy Jihomoravského kraje byl proto Demografický portál municipality, který poskytuje aktuální data v desetiletém předstihu. Podle projekce obyvatelstva Demografického portálu municipality společnosti SC&C spol. s r.o. z roku 2022, bude mít okres Brno-město v roce 2030 zřejmě 371 483 obyvatel. Proti současnosti se počet obyvatel sníží asi o 2,2 %³¹.

³⁰ Vzhledem k odlišným zdrojům a výpočtům dat se demografické prognózy za Jihomoravský kraj a okres Brno-město mohou v určitých ohledech lišit.

³¹ Demografický portál municipality. 2022. Projekce obyvatelstva okresu Brno-město. Dostupné z: <https://www.demografickyportal.cz/okres/?actionApp=district&myappid=582786&parentID=582786&parentType=muni>
ČSÚ. 2019. Projekce obyvatel do roku 2070. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xb/projekce-obyvatel-do-roku-2070>.

Graf č. 20: Projekce vývoje počtu obyvatel v okrese Brno-město v letech 2023–2030.

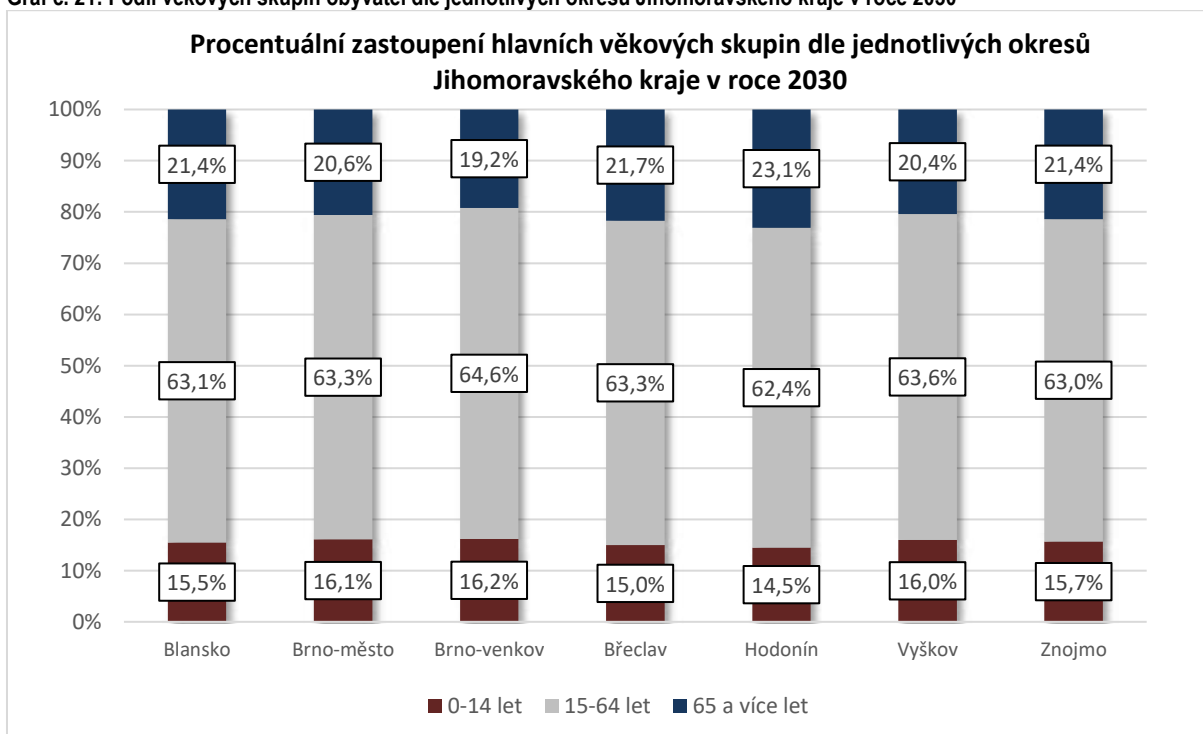


Zdroj dat: Demografický portál municipality

Tabulka AUGUR Consulting

Přesto, že věková kategorie 65 a více let nebude v okrese Brno-město z hlediska komparace mezi jednotlivými okresy Jihomoravského kraje zastoupena nejvíce, především z důvodu migrace mladých lidí do města Brna ze studijních a pracovních důvodů, dál bude pokračovat proces stárnutí populace, vzroste průměrný věk obyvatel, zvýší se i zastoupení seniorů v populaci. Podíl osob ve věku 65 let a více by měl v okrese Brno-město v roce 2030 být na 20,6 %, podíl obyvatel v dětském věku nepatrně vzroste (15,9 % v roce 2021, očekávaný podíl na konci roku 2030 je 16,1 %). Největší podíl obyvatel ve věku 65 a více let by měl mít v roce 2030 okres Hodonín, a to 23,1 %.³²

Graf č. 21: Podíl věkových skupin obyvatel dle jednotlivých okresů Jihomoravského kraje v roce 2030



Zdroj dat: Demografický portál municipality

Graf: AUGUR Consulting

Projekci vývoje počtu obyvatel v okrese Brno-město v letech 2023–2030 dle věkových skupin dokumentuje i následující tabulka. Z tabulky je patrné, že od roku 2023 bude pokračovat pokles počtu obyvatel ve všech věkových skupinách. Ve věkové skupině 15–64 let bude pokles nejpatrnější, počet obyvatel ve věku 65 a více let se však takřka nezmění³³.

³² Tamtéž.

³³ Tamtéž.

Tabulka č. 8: Počty obyvatel okresu Brno-město podle věkových kategorií dle projekce v letech 2023–2030

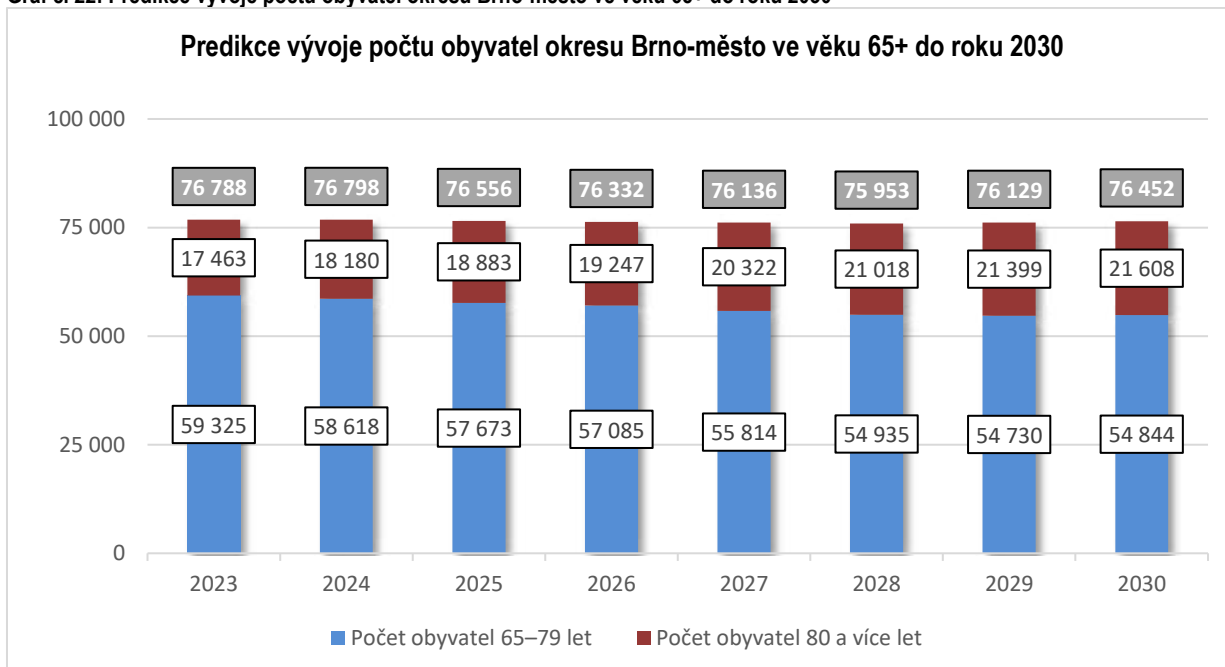
okres Brno-město									
Věk	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Trend
Celkem	379 277	378 816	378 146	377 251	376 122	374 780	373 228	371 483	▼ -7 794
Z toho ve věku 0-14	60 800	61 233	61 364	61 323	61 211	61 015	60 573	59 742	▼ -1 058
Z toho ve věku 15-64	241 689	240 785	240 226	239 596	238 775	237 812	236 526	235 289	▼ -6 400
Z toho ve věku 65+	76 788	76 798	76 556	76 332	76 136	75 953	76 129	76 452	▼ -336

Zdroj dat: Demografický portál municipality

Tabulka AUGUR Consulting

Níže uvedený graf dokumentuje absolutní počty věkové skupiny starší 65 let, s rozdělením na počty obyvatel ve věku 65–79 let a počty obyvatel ve věku 80 a více let. Od roku 2023 se v okrese Brno-město počet obyvatel ve věku 65 a více let takřka nezmění, v roce 2030 by měl počet obyvatel této věkové kategorie klesnout o 336 osob.

Graf č. 22: Predikce vývoje počtu obyvatel okresu Brno-město ve věku 65+ do roku 2030

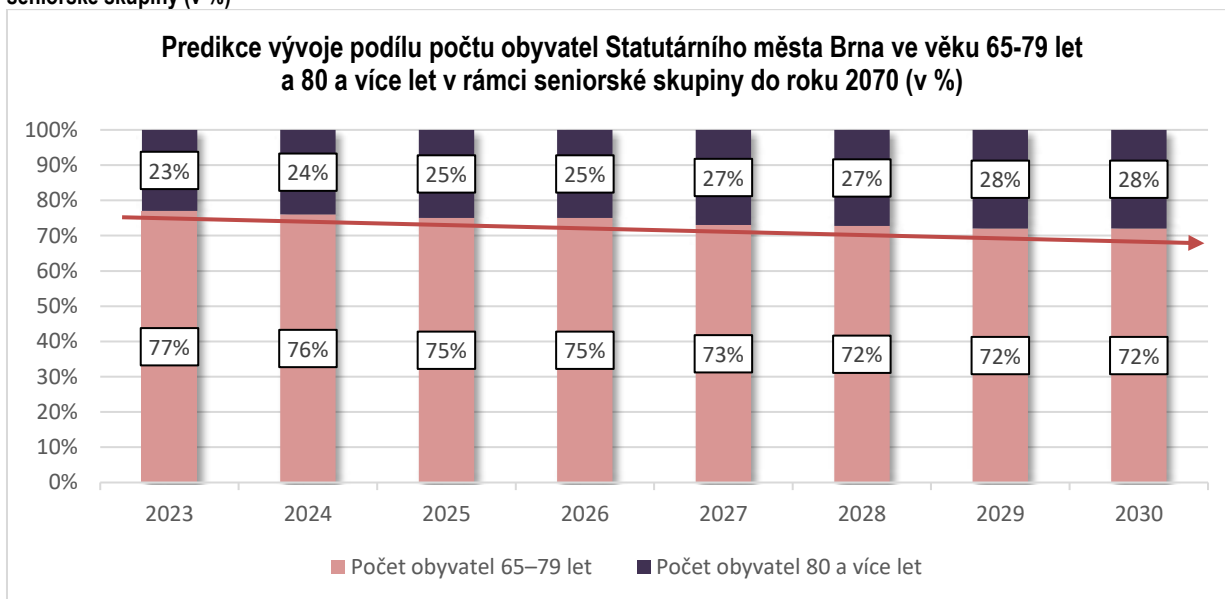


Zdroj dat: Demografický portál municipality

Graf: AUGUR Consulting

Z grafu výše je však patrné, že se bude v rámci seniorské skupiny zvyšovat podíl věkové kategorie obyvatel 80 a více let oproti věkové kategorii obyvatel 65-79 let. Zatímco v roce 2023 bude podíl této věkové kategorie v seniorské skupině pouze 22,7 %, v roce 2030 se bude jednat o 28,3 %. Z prognózy ČSÚ do roku 2070 lze predikovat, že tento trend bude přetrvávat i v následujících letech. Jedním z důvodů je snižující se úmrtnost ve všech věkových skupinách i prodloužení naděje dožití a s tím související rozšiřování duševních onemocnění (Alzheimerova choroba aj.) v rámci seniorské populace.

Graf č. 23: Predikce vývoje podílu počtu obyvatel Statutárního města Brna ve věku 65-79 let a 80 a více let do roku 2070 v rámci seniorské skupiny (v %)



Zdroj dat: ČSÚ. (předpokládané údaje k 1. 1. daného roku)

Graf: AUGUR Consulting

V. DESKRIPTCE SOUČASNÉHO STAVU SÍTĚ POBYTOVÝCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB ZAMĚŘENÝCH NA SENIORY

V souladu s cílem projektu je deskripce současného stavu sítě sociálních služeb zaměřena na služby sociální péče, jejichž klienti jsou výhradně senioři (osoby ve věku 65 a více let) a forma poskytování péče je pobytová.

V tomto ohledu se deskripce týká služby domov pro seniory a domov se zvláštním režimem, jejichž služby jsou poskytovány největšímu podílu klientů v seniorském věku a jsou tak v rámci sítě pobytových sociálních služeb pro seniory stěžejní.

Zdrojem dat o sociálních službách využitých při deskripci současného stavu sítě byl Krajský informační systém sociálních služeb Jihomoravského kraje (KISSoS), ve kterém jsou data týkající se provozu služeb pravidelně vykazována a aktualizována přímo poskytovateli jednotlivých sociálních služeb.

V.1. DESKRIPTCE SOUČASNÉHO STAVU SÍTĚ – SLUŽBA DOMOV PRO SENIORY

Dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, se v domovech pro seniory poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost zejména z důvodu věku, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby.

V.1.1. Lůžková kapacita

K datu 31. 12. 2021 bylo v rámci Jihomoravského kraje zařazeno do základní sítě sociálních služeb **celkem 42 domovů pro seniory s celkovým počtem 2 551 lůžek**. Základní síť sociálních služeb v JMK je tvořena registrovanými sociálními službami se zařízením na území Jihomoravském kraji, které v dostatečné kapacitě, náležitě kvalitě, požadované efektivitě a odpovídající dostupnosti napomáhají řešit nepříznivou sociální situaci potřebných osob na území kraje.

Nejvyšší počet obyvatel ve věku 65 a více let na jedno lůžko služby domov pro seniory (DS) připadá v okrese Brno-venkov. Zde na jedno lůžko služby DS připadá až 208 obyvatel. Naopak **nejnižší počet obyvatel ve věku 65 a více let připadá na jedno lůžko služby domov pro seniory v okrese Vyškov**, zde se jedná o 64 seniorů na jedno lůžko. V rámci okresu Brno-město se jedná o 67 obyvatel ve věku 65 a více let na jedno lůžko služby domov pro seniory. V rámci okresu Brno-město se současně vyskytuje zdaleka nejvíce poskytovatelů této služby. V průměru všech okresů Jihomoravského kraje se jedná o 125 seniorů na jedno lůžko služby domov pro seniory. Podobně dokumentuje tyto informace následující tabulka.

Tabulka č. 9: Ukazatele týkající se lůžkových kapacit služby domov pro seniory – Jihomoravský kraj

Domov pro seniory K 31. 12. 2021	Počet obyvatel 65+ let	Počet poskytovatelů služby domov pro seniory	Počet lůžek služby domov pro seniory	Počet obyvatel 65+ let na jedno lůžko služby domov pro seniory	Počet lůžek služby domov pro seniory v přepočtu na 1 000 obyvatel 65+ let
Blansko	22 883	4	280	81,7	12,2
Brno – město	80 472	14	1 197	67,2	14,9
Brno – venkov	42 096	6	202	208,4	4,8
Břeclav	23 886	4	205	116,5	8,6
Hodonín	32 717	5	227	144,1	6,9
Vyškov	18 155	3	284	63,9	15,6
Znojmo	23 378	5	121	193,2	5,2

Zdroj: ČSÚ, KISSoS, vlastní výpočty (data platná k 31. 12. 2021)

Tabulka: AUGUR Consulting

K 31. 12. 2021 bylo v Kraji Vysočina v rámci základní sítě sociálních služeb evidováno celkem 24 poskytovatelů služby domov pro seniory s celkovým počtem 1 984 lůžek. **Nejlépe je na tom okres Třebíč, kde na jedno lůžko této služby připadá pouze 33,9 obyvatel ve věku 65 a více let.** Okres Třebíč se současně výrazně odchyluje v počtu lůžek od ostatních okresů Kraje Vysočina – především z důvodu velké kapacity dvou domovů pro seniory v městě Třebíč je zde evidován zhruba dvojnásobný počet lůžek než v jiných okresech kraje. Naopak nejvyšší počet obyvatel ve věku 65 a více let připadá na jedno lůžko služby domov pro seniory v okrese Žďár nad Sázavou, zde se jedná o 81,7 seniorů na jedno lůžko. V průměru všech okresů Kraje Vysočina se jedná o 60,1 seniorů na jedno lůžko služby domov pro seniory. Podobně dokumentuje tyto informace následující tabulka.

Tabulka č. 10: Ukazatele týkající se lůžkových kapacit služby domov pro seniory – Kraj Vysočina

Domov pro seniory Kraj Vysočina	Počet obyvatel 65+ let	Počet poskytovatelů služby domov pro seniory	Celkový počet lůžek služby domov pro seniory	Počet obyvatel 65+ let na jedno lůžko služby domov pro seniory	Počet lůžek služby domov pro seniory v přepočtu na 1 000 obyvatel 65+ let
Havlíčkův Brod	20 504	4	297	69,0	14,5
Jihlava	22 981	3	316	72,7	13,8
Pelhřimov	15 971	6	382	41,8	23,9
Třebíč	23 541	6	695	33,9	29,5
Žďár nad Sázavou	24 027	5	294	81,7	12,2

Zdroj: ČSÚ, MPSV, vlastní výpočty (data platná k 31. 12. 2021)³⁴

Tabulka: AUGUR Consulting

Pokud bychom lůžkovou kapacitu služby domov pro seniory v Jihomoravském kraji porovnali s kapacitami Kraje Vysočina, pak výrazně lépe se jeví situace v Kraji Vysočina, kde se v průměru všech okresů kraje se jedná o 60,1 seniorů na jedno lůžko služby domov pro seniory oproti 123,9 seniorů na jedno lůžko této služby v Jihomoravském kraji. V rámci Jihomoravského kraje se situace jeví nejlépe v okrese Brno-město (60 seniorů na jedno lůžko). V rámci Kraje Vysočina se však jedná o průměr – v okrese Pelhřimov bylo zjištěno pouze 41,8 seniorů na jedno lůžko a v okrese Třebíč pouze 33,9 seniorů na jedno lůžko. V Kraji Vysočina se na rozdíl od Jihomoravského kraje nachází menší počet poskytovatelů služby domov pro seniory, avšak tito poskytovatelé disponují větší lůžkovou kapacitou.

Počet obyvatel 65+ let na jedno lůžko služby domov pro seniory byl komparován také v rámci vybraných měst České republiky. Z tabulky níže je patrné, že v okrese Brno-město byl zaznamenán nižší počet obyvatel 65+ na jedno lůžko než v Praze a Jihlavě, ale zároveň vyšší než například v Ostravě.

Tabulka č. 11: Ukazatele týkající se lůžkových kapacit služby domov pro seniory – Česká republika

Domov pro seniory Česká republika	Počet obyvatel 65+ let	Celkový počet lůžek služby domov pro seniory	Počet obyvatel 65+ let na jedno lůžko služby domov pro seniory	Počet lůžek služby domov pro seniory v přepočtu na 1 000 obyvatel 65+ let
Hlavní město Praha	251 173	3 311	75,9	13,2
Brno – město	80 472	1 197	67,2	14,9
Ostrava	59 183	1 069	55,4	18,1
Jihlava	22 981	316	72,7	13,8

Zdroj: ČSÚ, MPSV, vlastní výpočty (data platná k 31. 12. 2021)³⁵

Tabulka: AUGUR Consulting

Pokud se zaměříme přímo na Statutární město Brno (okres Brno-město), nachází se zde celkem 14 poskytovatelů služby domov pro seniory, z toho 9 poskytovatelů je zřizováno Statutárním městem Brno a 5 poskytovatelů je zřizováno církví či nestátní organizací. V rámci okresu Brno-město není zřizována služba domov

³⁴ Vzhledem k rozdílnému zdroji dat u jednotlivých krajů (Krajský informační systém sociálních služeb JMK a Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV) lze toto srovnání vnímat jako orientační.

³⁵ Vzhledem k rozdílnému zdroji dat u jednotlivých krajů (Krajský informační systém sociálních služeb JMK a Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV) lze toto srovnání vnímat jako orientační.

pro seniory Jihomoravským krajem ani jinou obcí. Detailní informace o počtu lůžek a počtu klientů dle stupně závislosti poskytuje následující tabulka.

Tabulka č. 12: Služba domov pro seniory v rámci okresu Brno-město

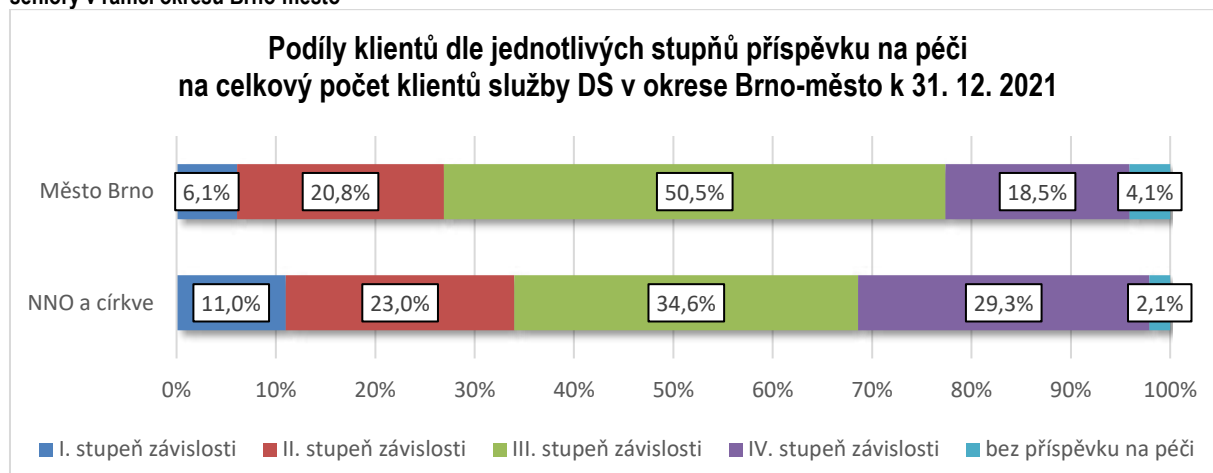
Domov pro seniory (celkem 14 poskytovatelů)	Počet lůžek	Počet klientů I. stupeň závislosti	Počet klientů II. stupeň závislosti	Počet klientů III. stupeň závislosti	Počet klientů IV. stupeň závislosti	Počet klientů bez příspěvku na péči
Organizace zřizované Statutárním městem Brnem (9 organizací)						
Domov pro seniory Foltýnova, p. o. (ID 1899371)	112	12	54	23	17	3
Domov pro seniory Podpěrova, p. o. (ID 2954127)	70	2	19	44	19	6
Domov pro seniory Mikuláškovo nám., p. o. (ID 157967)	60	3	9	33	13	1
Domov pro seniory Koniklecová, p. o. (ID 6178837)	70	48	122	520	106	37
Domov pro seniory Holásecká, p. o. (ID 7493926)	105	3	15	56	28	3
Domov pro seniory Okružní, p. o. (ID 8789895)	69	3	14	36	10	5
Domov pro seniory Kociánka, p. o. (ID 8826952)	279	12	85	112	57	9
Domov pro seniory Vychodilova, p. o. (ID 9297353)	143	11	33	68	53	6
Domov pro seniory Věstonická, p. o. (ID 9417537)	104	15	29	41	10	7
Celkem	1 155	120	413	1 001	366	83
Organizace zřizované církví a nestátní organizace (5 organizací)						
Betanie – křesťanská pomoc, z. ú. – Dům důstojného stáří (ID 4201906)	75	12	20	23	17	2
LUMINA, spolek – Domov NORBERTINUM (ID 4644909)	12	1	4	6	1	0
Domov Ludmila o.p.s. – Domov pro seniory-Domov sv. Ludmily (ID 4760913)	40	4	11	13	8	1
NADĚJE – Dům Naděje Brno-Řečkovice (ID 6854999)	31	2	6	14	8	0
NADĚJE – Dům Naděje Brno-Bohunice (ID 8522971)	27	2	3	10	22	1
Celkem	185	21	44	66	56	4

Zdroj: KISSoS (data platná k 31. 12. 2021)

Tabulka: AUGUR Consulting

Následující graf dokumentuje podíly klientů dle jednotlivých stupňů příspěvku na péči na celkový počet klientů služby domov pro seniory v okrese Brno-město k 31. 12. 2021. Data jsou komparována dle zřizovatele služby (Statutární město Brno a církev a nestátní organizace).

Graf č. 24: Podíly klientů dle jednotlivých stupňů příspěvku na péči na celkový počet klientů k 31. 12. 2021 – služba domov pro seniory v rámci okresu Brno-město



Zdroj: KISSoS (data platná k 31. 12. 2021)

Graf: AUGUR Consulting

Z grafu je patrné, že obě skupiny poskytovatelů služby domov pro seniory vykazují nejvyšší podíl klientů se III. stupněm závislosti (50,5 % u poskytovatelů zřizovaných Statutárním městem Brnem a 34,6 % u poskytovatelů zřizovaných církvemi a nestátními organizacemi). Poskytovatelé zřizovaní církvemi a nestátními organizacemi vykazují vyšší podíl klientů se IV. stupněm závislosti (29,3 %) než poskytovatelé zřizovaní Statutárním městem Brnem (18,5 %).

V.1.2. Personální kapacita

Počet úvazků přímé péče v sociální službě domov pro seniory činil u 42 analyzovaných organizací v roce 2021 v průměru 24,7 úvazků pracovníků. Počet úvazků nepřímé péče v roce 2021 činil v průměru 12,6 úvazků pracovníků.

Následující tabulka dokumentuje průměrný počet lůžek na 1 úvazek pracovníka přímé péče obecně, dále pak konkrétně na 1 úvazek sociálního pracovníka, pracovníka v sociálních službách a nelékařského zdravotnického pracovníka³⁶ v domovech pro seniory (vždy včetně vedoucích pracovníků) v rámci jednotlivých okresů Jihomoravského kraje³⁷.

Tabulka č. 13: Ukazatele týkající se personálních kapacit služby domov pro seniory – Jihomoravský kraj

Domov pro seniory K 31. 12. 2021	Průměrný počet lůžek na 1 úvazek pracovníka přímé péče (bez NZP)	Průměrný počet lůžek na 1 úvazek pracovníka v sociálních službách	Průměrný počet lůžek na 1 úvazek sociálního pracovníka	Průměrný počet lůžek na 1 úvazek nelékařského zdravotnického pracovníka
Blansko	2,7	3,1	42,5	11,4
Brno – město	2,7	3,1	40,8	9,1
Brno – venkov	2,6	2,9	52,1	11,1
Břeclav	2,7	2,9	44,4	11,5
Hodonín	2,7	2,9	47,7	14,4
Vyškov	2,7	2,9	58,6	9,5
Znojmo	2,6	2,9	37,4	9,4
Celkem průměr	2,7	3,0	44,7	10,6

Zdroj: ČSÚ, KISSoS, vlastní výpočty (data platná k 31. 12. 2021)

Tabulka: AUGUR Consulting

³⁶ Převážně všeobecné a praktické sestry a další pracovníci dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních.

³⁷ Výpočet počtu lůžek na 1 úvazek pracovníka: počet lůžek / počet úvazků pracovníků.

Z výše uvedených dat je patrné, že průměrný počet lůžek na 1 úvazek **pracovníka v sociálních službách (PSS)** je ve všech okresech Jihomoravského kraje poměrně konzistentní. Průměrně 1 úvazek pracovníka v sociálních službách obsluhuje 3 lůžka (tedy klienty) v rámci služby domov pro seniory.

Rozdíly jsou patrné u pracovních pozic **sociální pracovník (SP)**, kdy nejméně vytiženi jsou sociální pracovníci v okrese Znojmo (průměrně 37,4 lůžek na 1 úvazek SP), naopak nejvíce jsou vytiženi sociální pracovníci v okrese Vyškov (průměrně 58,6 lůžek na 1 úvazek SP). V okrese Brno-město má 1 úvazek sociálního pracovníka na starosti v průměru 40,1 lůžek, což je v komparaci se všemi okresy JMK druhý nejnižší počet lůžek na 1 úvazek SP.

V souvislosti s vytižeností **nelékařského zdravotnického personálu (NZP)** jsou mezi okresy Jihomoravského kraje pouze drobné odchylky. Výrazněji se odchyluje pouze okres Hodonín, kde na 1 úvazek nelékařského zdravotnického personálu vychází 14,4 lůžek. Naopak okres Brno-město je na tom ze všech okresů nejlépe, 1 úvazek NZP má v péči v průměru 9,1 lůžek a personál v tomto okrese je v komparaci s dalšími okresy JMK nejméně vytižen.

Ukazatele týkající se personálních kapacit služby domov pro seniory v Jihomoravském kraji v roce 2021 byly komparovány s daty vybraných služeb domov pro seniory Kraje Vysočina z roku 2018. Podobně dokumentuje tyto informace následující tabulka.

Tabulka č. 14: Ukazatele týkající se personálních kapacit služby domov pro seniory – Kraj Vysočina

Kraj Vysočina 2018	Průměrný počet lůžek na 1 úvazek pracovníka v sociálních službách	Průměrný počet lůžek na 1 úvazek sociálního pracovníka	Průměrný počet lůžek na 1 úvazek nelékařského zdravotnického pracovníka
Kraj Vysočina	3,6	56,1	10,6

Zdroj: Kraj Vysočina, vlastní výpočty (data platná k 31. 12. 2018)

Tabulka: AUGUR Consulting

Pokud bychom lůžkovou kapacitu služby domov pro seniory v okrese Brno-město porovnali s kapacitami Kraje Vysočina, pak Statutární město Brno je na tom statisticky lépe ve všech sledovaných položkách. Vzhledem k rozdílnému stáří obou zdrojů bylo přistoupeno také k analýze dat personálního zabezpečení okresu Brno-město z roku 2018. V této souvislosti můžeme pozorovat snížení počtu lůžek na 1 úvazek sledovaných profesí SP a NZP v roce 2021 oproti roku 2018 a tedy i snížení vytiženosti těchto pracovníků. U profese pracovník v sociálních službách (PSS) zůstává hodnota v obou analyzovaných letech stejná. Podobně dokumentuje tyto informace následující tabulka.

Tabulka č. 15: Ukazatele týkající se personálních kapacit služby domov pro seniory – okres Brno-město

Okres Brno-město	Průměrný počet lůžek na 1 úvazek pracovníka v sociálních službách	Průměrný počet lůžek na 1 úvazek sociálního pracovníka	Průměrný počet lůžek na 1 úvazek nelékařského zdravotnického pracovníka
Rok 2021	3,1	40,8	9,1
Rok 2018	3,1	42,1	12,3

Zdroj: KISSoS, vlastní výpočty (data platná k 31. 12. 2018 a 31. 12. 2021)

Tabulka: AUGUR Consulting

Pokud se zaměříme přímo na Statutární město Brno (okres Brno-město), v rámci průměrného počtu lůžek na 1 úvazek pracovníka jsou patrné rozdíly v návaznosti na druh zřizovatele. Zatímco poskytovatelé zřizování Statutárním městem Brnem vykazují nižší průměrný počet lůžek u nelékařského zdravotnického personálu než poskytovatelé zřizování církví nebo nestátní organizace (8,6 lůžek oproti 10 lůžek na 1 úvazek pracovníka), naopak u sociálních pracovníků vykazují poskytovatelé zřizování Statutárním městem Brnem vyšší průměrný počet lůžek (43,9 oproti 35,1 lůžek na 1 úvazek pracovníka). V souvislosti s pozicí pracovník v sociálních službách je průměrný počet lůžek na 1 úvazek pracovníka téměř totožný. Detailní informace o personálním zabezpečení služby poskytuje následující tabulka.

Tabulka č. 16: Služba domov pro seniory v rámci okresu Brno-město

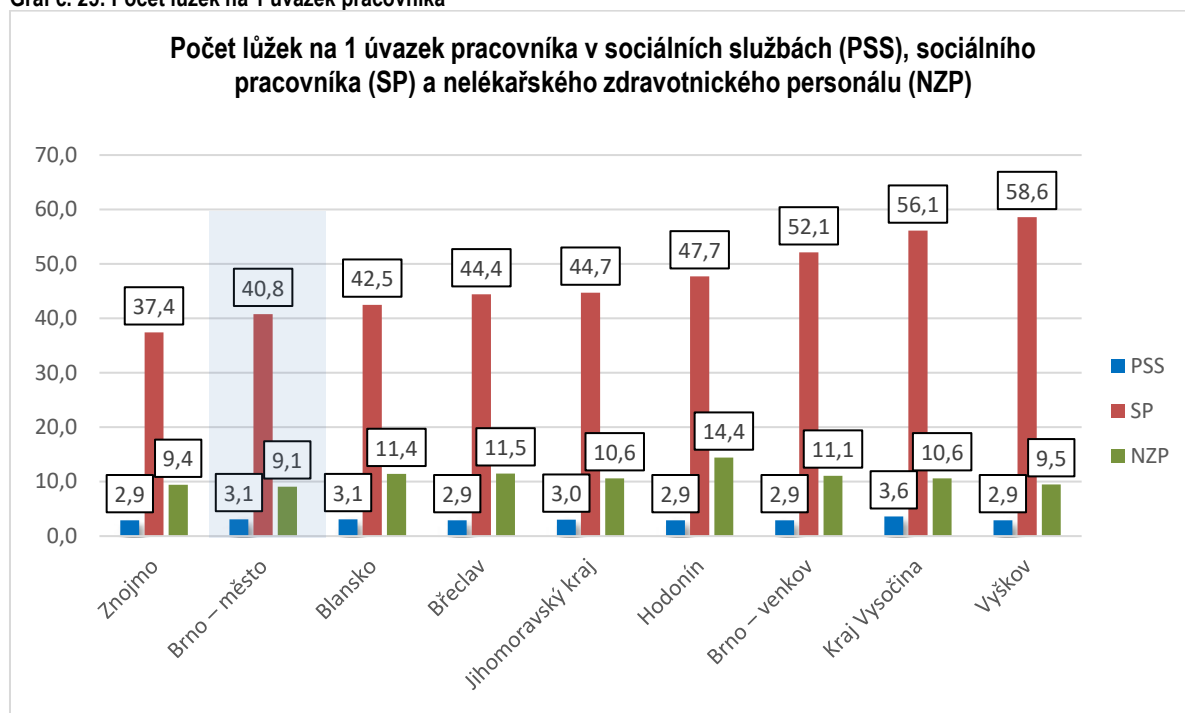
Domov pro seniory (celkem 14 poskytovatelů)	Průměrný počet lůžek na 1 úvazek pracovníka a přímé péče	Průměrný počet lůžek na 1 úvazek pracovníka v sociálních službách	Průměrný počet lůžek na 1 úvazek sociálního pracovníka	Průměrný počet lůžek na 1 úvazek nelékařského zdravotnického pracovníka
Organizace zřizované Statutárním městem Brnem (9 organizací)				
Domov pro seniory Foltýnova, p. o. (ID 1899371)	2,3	2,4	36,7	7,0
Domov pro seniory Podpěrova, p. o. (ID 2954127)	3,2	3,4	40,0	7,8
Domov pro seniory Mikuláškovo nám., p. o. (ID 157967)	2,6	3,0	30,0	10,9
Domov pro seniory Koniklecová, p. o. (ID 6178837)	2,5	2,7	35,0	9,4
Domov pro seniory Holásecká, p. o. (ID 7493926)	2,8	3,0	55,3	7,4
Domov pro seniory Okružní, p. o. (ID 8789895)	3,0	3,2	55,2	9,4
Domov pro seniory Kociánka, p. o. (ID 8826952)	1,8	3,1	43,7	9,5
Domov pro seniory Vychodilova, p. o. (ID 9297353)	3,3	3,8	30,1	7,6
Domov pro seniory Věstonická, p. o. (ID 9417537)	2,9	3,1	69,3	8,5
Celkem průměr za skupinu organizací	2,7	3,1	43,9	8,6
Organizace zřizované církví a nestátní organizace (5 organizací)				
Betanie – křesťanská pomoc, z. ú. – Dům důstojného stáří (ID 4201906)	3,4	5,1	46,9	14,3
LUMINA, spolek – Domov NORBERTINUM (ID 4644909)	1,8	2,4	48,0	12,0
Domov Ludmila o.p.s. – Domov pro seniory-Domov sv. Ludmily (ID 4760913)	3,1	3,6	22,9	14,1
NADĚJE – Dům Naděje Brno-Řečkovice (ID 6854999)	2,2	2,5	31,0	4,9
NADĚJE – Dům Naděje Brno-Bohunice (ID 8522971)	2,2	2,6	27,0	4,5
Celkem průměr za skupinu organizací	2,5	3,2	35,1	10,0
Celkem průměr za všechny organizace	2,7	3,1	40,8	9,1

Zdroj: KISSoS (data platná k 31. 12. 2021)

Tabulka: AUGUR Consulting

Počet lůžek na 1 úvazek pracovníka v sociálních službách, sociálního pracovníka a nelékařského zdravotnického personálu služby domov pro seniory v okresech Jihomoravského kraje a v Kraji Vysočina je dokumentován také v následujícím grafu.

Graf č. 25: Počet lůžek na 1 úvazek pracovníka



Zdroj: ČSÚ, KISSoS, vlastní výpočty (data platná k 31. 12. 2021 a 31. 12. 2018)

* data za Kraj Vysočina jsou platná k 31. 12. 2018

Graf: AUGUR Consulting

Z grafu je patrné, že v okrese Brno-město byl zaznamenán **druhý nejnižší počet lůžek na 1 úvazek sociálního pracovníka** v komparaci s dalšími okresy Jihomoravského kraje a Kraje Vysočina.

V okrese Brno-město byl zaznamenán **nejnižší počet lůžek na 1 úvazek nelékařského zdravotnického personálu** (zpravidla všeobecná či praktická sestra) v komparaci s dalšími okresy Jihomoravského kraje, Jihomoravským krajem a Krajem Vysočina (průměr).

Počet lůžek na 1 úvazek pracovníka v sociálních službách je poměrně konzistentní ve všech okresech Jihomoravského kraje i v Jihomoravském kraji a Kraji Vysočina obecně. **Počet lůžek se pohybuje okolo 3 lůžek na 1 pracovníka v sociálních službách.**

V.2. DESKRIKCE SOUČASNÉHO STAVU SÍTĚ – SLUŽBA DOMOV SE ZVLÁŠTNÍM REŽIMEM

Dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, se v domovech se zvláštním režimem poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu chronického duševního onemocnění nebo závislosti na návykových látkách, a osobám se stařeckou, Alzheimerovou demencí a ostatními typy demencí, které mají sníženou soběstačnost z důvodu těchto onemocnění, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Režim v těchto zařízeních při poskytování sociálních služeb je přizpůsoben specifickým potřebám těchto osob.

V.2.1. Lůžková kapacita

K datu 31. 12. 2021 bylo v rámci Jihomoravského kraje zařazeno do základní sítě sociálních služeb **celkem 34 domovů se zvláštním režimem s celkovým počtem 2 827 lůžek**. Základní síť sociálních služeb v JMK je tvořena registrovanými sociálními službami se zařízením na území Jihomoravském kraji, které v dostatečné kapacitě, náležitě kvalitě, požadované efektivitě a odpovídající dostupnosti napomáhají řešit nepříznivou sociální situaci potřebných osob na území kraje.

Nejvyšší počet obyvatel ve věku 80 a více let na jedno lůžko služby domov se zvláštním režimem (DZR) připadá v okrese Břeclav. Zde na jedno lůžko služby DZR připadá až 41 obyvatel. Naopak **nejnižší počet obyvatel ve věku 65 a více let připadá na jedno lůžko služby DZR v okrese Znojmo**, zde se jedná pouze o 7 seniorů na jedno lůžko. V rámci okresu Brno-město je se jedná o 18 obyvatel ve věku 80 a více let na jedno lůžko služby domov se zvláštním režimem. V rámci okresu Brno-město se současně vyskytuje zdaleka nejvíce poskytovatelů této služby. V průměru všech okresů Jihomoravského kraje se jedná o 24 seniorů na jedno lůžko služby DZR. Podobně dokumentuje tyto informace následující tabulka.

Tabulka č. 17: Ukazatele týkající se lůžkových kapacit služby domov se zvláštním režimem – Jihomoravský kraj

Domov se zvláštním režimem K 31. 12. 2021	Počet obyvatel 80+ let	Počet poskytovatelů služby domov se zvláštním režimem	Počet lůžek služby domov se zvláštním režimem	Počet obyvatel 80+ let na jedno lůžko služby domov se zvláštním režimem	Počet lůžek služby domov se zvláštním režimem v přepočtu na 1 000 obyvatel 80+ let
Blansko	5 176	4	283	18,3	54,7
Brno – město	19 536	10	1 117	17,5	57,2
Brno – venkov	9 124	5	352	25,9	38,6
Břeclav	4 760	2	117	40,7	24,6
Hodonín	6 961	4	291	23,9	41,8
Vyškov	4 569	2	143	32,0	31,3
Znojmo	3 869	7	524	7,4	135,4

Zdroj: ČSÚ, KISSoS, vlastní výpočty (data platná k 31. 12. 2021)

Tabulka: AUGUR Consulting

K 31. 12. 2021 bylo v Kraji Vysočina v rámci základní sítě sociálních služeb evidováno celkem 24 poskytovatelů služby domov se zvláštním režimem s celkovým počtem 1 191 lůžek. **Nejlépe je na tom okres Pelhřimov, kde na jedno lůžko této služby připadá pouze 13 obyvatel ve věku 80 a více let**. Naopak nejvyšší počet obyvatel ve věku 80 a více let připadá na jedno lůžko služby domov se zvláštním režimem v okrese Žďár nad Sázavou, zde se jedná o 38 seniorů na jedno lůžko. V průměru všech okresů Kraje Vysočina se jedná o 22 seniorů na jedno lůžko služby domov se zvláštním režimem. Podobně dokumentuje tyto informace následující tabulka.

Tabulka č. 18: Ukazatele týkající se lůžkových kapacit služby domov se zvláštním režimem – Kraj Vysočina

Domov se zvláštním režimem Kraj Vysočina	Počet obyvatel 80+ let	Počet poskytovatelů služby domov se zvláštním režimem	Počet lůžek služby domov se zvláštním režimem	Počet obyvatel 80+ let na jedno lůžko služby domov se zvláštním režimem	Počet lůžek služby domov se zvláštním režimem v přepočtu na 1 000 obyvatel 80+ let
Havlíčkův Brod	4 363	3	219	19,9	50,2
Jihlava	4 986	4	294	17,0	59,0
Pelhřimov	3 583	7	277	12,9	77,3
Třebíč	5 199	6	256	20,3	49,2
Žďár nad Sázavou	5 458	4	145	37,6	26,6

Zdroj: ČSÚ, MPSV, vlastní výpočty (data platná k 31. 12. 2021)³⁸

Tabulka: AUGUR Consulting

Pokud bychom lůžkovou kapacitu služby domov se zvláštním režimem v Jihomoravském kraji porovnali s kapacitami Kraje Vysočina, pak se jeví situace v obou krajích téměř totožně – v Kraji Vysočina se v průměru všech okresů kraje jedná o 22 seniorů na jedno lůžko služby DZR oproti 24 seniorům na jedno lůžko této služby v Jihomoravském kraji. V Kraji Vysočina se na rozdíl od Jihomoravského kraje nachází menší počet poskytovatelů služby domov se zvláštním režimem, tito poskytovatelé rovněž disponují menší lůžkovou kapacitou. V přepočtu na počet obyvatel jednotlivých okresů jsou však data na podobné úrovni, výrazněji se odlišuje pouze okres Znojmo (7 obyvatel na jedno lůžko služby DZR).

Jedná se však pouze o orientační informace, přestože největší podíl klientů služby DZR jsou osoby v pokročilém seniorském věku, dalšími skupinami klientů této služby bývají také osoby se zdravotním či duševním onemocněním, které mohou být mladší 80 let.

Počet obyvatel 80+ let na jedno lůžko služby domov se zvláštním režimem byl komparován také v rámci vybraných měst České republiky. Z tabulky níže je patrné, že v okrese Brno-město byl zaznamenán podobný (pouze lehce vyšší) počet obyvatel ve věku 80 a více let na jedno lůžko služby DZR jako v Ostravě a Jihlavě. Pouze v Praze byl počet osob ve věku 80 a více let na jedno lůžko služby DZR výrazně vyšší.

Tabulka č. 19: Ukazatele týkající se lůžkových kapacit služby domov se zvláštním režimem – Česká republika

Domov se zvláštním režimem Česká republika	Počet obyvatel 80+ let	Celkový počet lůžek služby domov se zvláštním režimem	Počet obyvatel 80+ let na jedno lůžko služby domov se zvláštním režimem	Počet lůžek služby domov se zvláštním režimem v přepočtu na 1 000 obyvatel 80+ let
Hlavní město Praha	55 640	1 493	37,3	26,8
Brno – město	19 536	1 117	17,5	57,2
Ostrava	12 890	764	16,9	59,3
Jihlava	4 986	294	17,0	59,0

Zdroj: ČSÚ, MPSV, vlastní výpočty (data platná k 31. 12. 2021)³⁹

Tabulka: AUGUR Consulting

Pokud se zaměříme přímo na Statutární město Brno (okres Brno-město), nachází se zde celkem 10 poskytovatelů služby domov se zvláštním režimem, z toho 6 poskytovatelů je zřizováno Statutárním městem Brno a 4 poskytovatelé jsou zřizováni církví či nestátní organizací. V rámci okresu Brno-město není zřizována služba domov se zvláštním režimem Jihomoravským krajem ani jinou obcí. Detailní informace o počtu lůžek a počtu klientů dle stupně závislosti poskytuje následující tabulka.

³⁸ Vzhledem k rozdílnému zdroji dat u jednotlivých krajů (Krajový informační systém sociálních služeb JMK a Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV) lze toto srovnání vnímat jako orientační.

³⁹ Vzhledem k rozdílnému zdroji dat u jednotlivých krajů (Krajový informační systém sociálních služeb JMK a Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV) lze toto srovnání vnímat jako orientační.

Tabulka č. 20: Služba domov se zvláštním režimem v rámci okresu Brno-město

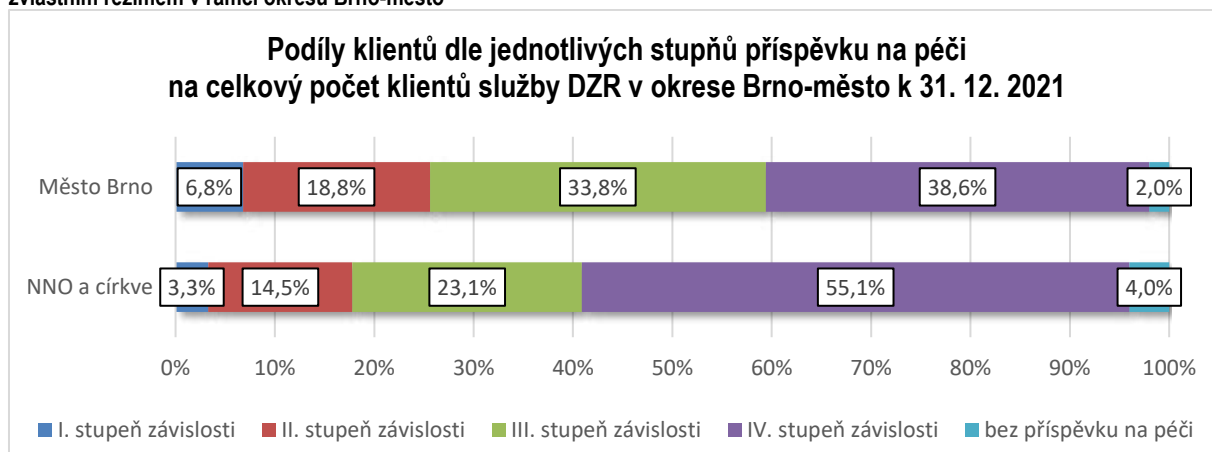
Domov se zvláštním režimem (celkem 10 poskytovatelů)	Počet lůžek	Počet klientů I. stupeň závislosti	Počet klientů II. stupeň závislosti	Počet klientů III. stupeň závislosti	Počet klientů IV. stupeň závislosti	Počet klientů bez příspěvku na péči
Organizace zřizované Statutárním městem Brnem (6 organizací)						
Domov pro seniory Foltýnova, p. o. (ID 2889694)	300	29	60	96	95	8
Domov pro seniory Kosmonautů, p. o. (ID 9560431)	225	13	36	73	88	4
Domov pro seniory Mikuláškovo nám., p. o. (ID 6072616)	112	1	13	33	59	0
Domov pro seniory Nopova, p. o. (ID 1298677)	102	8	28	29	31	6
Domov pro seniory Kociánka, p. o. (ID 4698456)	60	0	4	24	29	0
Domov pro seniory Věstonická, p. o. (ID 1082847)	119	9	25	43	38	0
Celkem	918	60	166	298	340	18
Organizace zřizované církví a nestátní organizace (4 organizace)						
Lumina, spolek – Domov SANTINI (ID 2405551)	85	0	18	27	45	0
PRÁVO NA ŽIVOT Z.S. – Domov Slunce (ID 4252814)	40	4	8	7	13	6
Diecézní charita Brno – Domov pokojného stáří Kamenná Brno (ID 9903962)	44	3	2	12	23	2
NADĚJE – Dům Naděje Brno-Vinohrady	30	0	1	0	29	0
Celkem	199	7	29	46	110	7

Zdroj: KISSoS (data platná k 31. 12. 2021)

Tabulka: AUGUR Consulting

Následující graf dokumentuje podíly klientů dle jednotlivých stupňů příspěvku na péči na celkový počet klientů služby domov se zvláštním režimem v okrese Brno-město k 31. 12. 2021. Data jsou komparována dle zřizovatele služby (Statutární město Brno a církve a nestátní organizace).

Graf č. 26: Podíly klientů dle jednotlivých stupňů příspěvku na péči na celkový počet klientů k 31. 12. 2021 – služba domov se zvláštním režimem v rámci okresu Brno-město



Zdroj: KISSoS (data platná k 31. 12. 2021)

Graf: AUGUR Consulting

Z grafu je patrné, že obě skupiny poskytovatelů služby domov pro seniory vykazují nejvyšší podíl klientů se IV. stupněm závislosti (38,6 % u poskytovatelů zřizovaných Statutárním městem Brnem a 55,1 % u poskytovatelů zřizovaných církvemi a nestátními organizacemi). Poskytovatelé zřizovaní církvemi a nestátními organizacemi vykazují vyšší podíl klientů se IV. stupněm závislosti než poskytovatelé zřizovaní Statutárním městem Brnem oproti klientům především se III. stupněm závislosti.

V.2.1. Personální kapacita

Počet úvazků přímé péče v sociální službě domov pro seniory činil u 34 analyzovaných organizací v roce 2021 v průměru 24,7 úvazků pracovníků. Počet úvazků nepřímé péče v roce 2021 činil v průměru 35,8 úvazků pracovníků.

Následující tabulka dokumentuje průměrný počet lůžek na 1 úvazek pracovníka přímé péče obecně, dále pak konkrétně na 1 úvazek sociálního pracovníka, pracovníka v sociálních službách a nelékařského zdravotnického pracovníka⁴⁰ v domovech se zvláštním režimem (vždy včetně vedoucích pracovníků) v rámci jednotlivých okresů Jihomoravského kraje⁴¹.

Tabulka č. 21: Ukazatele týkající se personálních kapacit služby domov se zvláštním režimem – Jihomoravský kraj

Domov se zvláštním režimem K 31. 12. 2021	Průměrný počet lůžek na 1 úvazek pracovníka přímé péče (bez NZP)	Průměrný počet lůžek na 1 úvazek pracovníka v sociálních službách	Průměrný počet lůžek na 1 úvazek sociálního pracovníka	Průměrný počet lůžek na 1 úvazek nelékařského zdravotnického pracovníka
Blansko	2,0	2,1	45,8	9,1
Brno – město	2,3	2,6	44,7	8,4
Brno – venkov	2,2	2,6	42,5	10,2
Břeclav	1,9	2,1	36,2	9,1
Hodonín	2,3	2,5	45,1	9,4
Vyškov	2,5	2,8	34,8	7,5
Znojmo	2,5	2,7	32,2	9,5
Celkem průměr	2,3	2,5	40,9	9,0

Zdroj: ČSÚ, KISSoS, vlastní výpočty (data platná k 31. 12. 2021)

Tabulka: AUGUR Consulting

Z výše uvedených dat je patrné, že průměrný počet lůžek na 1 úvazek **pracovníka v sociálních službách (PSS)** je ve všech okresech Jihomoravského kraje poměrně konzistentní. Průměrně 1 úvazek pracovníka v sociálních službách obsluhuje 2,5 lůžka (tedy klienty) v rámci služby domov se zvláštním režimem.

Rozdíly jsou patrné u pracovní pozice **sociální pracovník (SP)**, kdy nejméně vytiženi jsou sociální pracovníci v okrese Znojmo (průměrně 32,2 lůžek na 1 úvazek SP), naopak nejvíce jsou vytiženi sociální pracovníci v okrese Blansko (průměrně 45,8 lůžek na 1 úvazek SP). V okrese Brno-město má 1 úvazek sociálního pracovníka na starosti v průměru 44,7 lůžek, což je v komparaci se všemi okresy JMK třetí nejvyšší počet lůžek na 1 úvazek SP.

Také v souvislosti s vytižeností **nelékařského zdravotnického personálu (NZP)** jsou mezi okresy Jihomoravského kraje odchylky. Výrazněji se odchyluje okres Brno-venkov, kde na 1 úvazek nelékařského zdravotnického personálu vychází 10,2 lůžek. Naopak v okrese Vyškov má 1 úvazek NZP v péči v průměru 7,5 lůžek a personál v tomto okrese je v komparaci s dalšími okresy JMK nejméně vytižen.

Ukazatele týkající se personálních kapacit služby domov se zvláštním režimem v Jihomoravském kraji v roce 2021 byly komparovány s daty vybraných služeb domov se zvláštním režimem Kraje Vysočina z roku 2018. Podobně dokumentuje tyto informace následující tabulka.

Tabulka č. 22: Ukazatele týkající se personálních kapacit služby domov se zvláštním režimem – Kraj Vysočina

Kraj Vysočina 2018	Průměrný počet lůžek na 1 úvazek pracovníka v sociálních službách	Průměrný počet lůžek na 1 úvazek sociálního pracovníka	Průměrný počet lůžek na 1 úvazek nelékařského zdravotnického pracovníka
Kraj Vysočina	2,7	47,7	8,6

Zdroj: Kraj Vysočina, vlastní výpočty (data platná k 31. 12. 2018)

Tabulka: AUGUR Consulting

⁴⁰ Převážně všeobecné a praktické sestry a další pracovníci dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních.

⁴¹ Výpočet počtu lůžek na 1 úvazek pracovníka: počet lůžek / počet úvazků pracovníků.

Pokud bychom lůžkovou kapacitu služby domov se zvláštním režimem v okrese Brno-město porovnali s kapacitami Kraje Vysočina, pak Statutární město Brno je na tom statisticky mírně lépe ve všech sledovaných položkách. Vzhledem k rozdílnému stáří obou zdrojů bylo přistoupeno také k analýze dat personálního zabezpečení okresu Brno-město z roku 2018. V této souvislosti se počet lůžek na 1 úvazek sledovaných profesí PSS a NZP v roce 2021 oproti roku 2018 nezměnil. Mírný nárůst počtu lůžek na 1 úvazek pracovníka můžeme pozorovat u profese sociální pracovník. Podobně dokumentuje tyto informace následující tabulka. Je však potřeba upozornit, že počet analyzovaných organizací (u zřizovatele církve a nestátní organizace) se v obou letech liší.

Tabulka č. 23: Ukazatele týkající se personálních kapacit služby domov se zvláštním režimem – okres Brno-město

Okres Brno-město	Průměrný počet lůžek na 1 úvazek pracovníka v sociálních službách	Průměrný počet lůžek na 1 úvazek sociálního pracovníka	Průměrný počet lůžek na 1 úvazek nelékařského zdravotnického pracovníka
Rok 2021	2,6	44,7	8,4
Rok 2018	2,8	40,2	8,4

Zdroj: KISSoS, vlastní výpočty (data platná k 31. 12. 2018 a 31. 12. 2021)

Tabulka: AUGUR Consulting

Pokud se zaměříme přímo na Statutární město Brno (okres Brno-město), v rámci průměrného počtu lůžek na 1 úvazek pracovníka jsou patrné rozdíly v návaznosti na druh zřizovatele. Poskytovatelé zřizovaní Statutárním městem Brnem vykazují vyšší průměrný počet lůžek u sociálního pracovníka a nelékařského zdravotnického personálu než poskytovatelé zřizovaní církví nebo nestátní organizace (51,7 a 8,7 lůžek oproti 34,3 a 7,9 lůžek na 1 úvazek pracovníka), V souvislosti s pozicí pracovník v sociálních službách je průměrný počet lůžek na 1 úvazek pracovníka téměř totožný. Detailní informace o personálním zabezpečení služby poskytuje následující tabulka.

Tabulka č. 24: Služba domov se zvláštním režimem v rámci okresu Brno-město

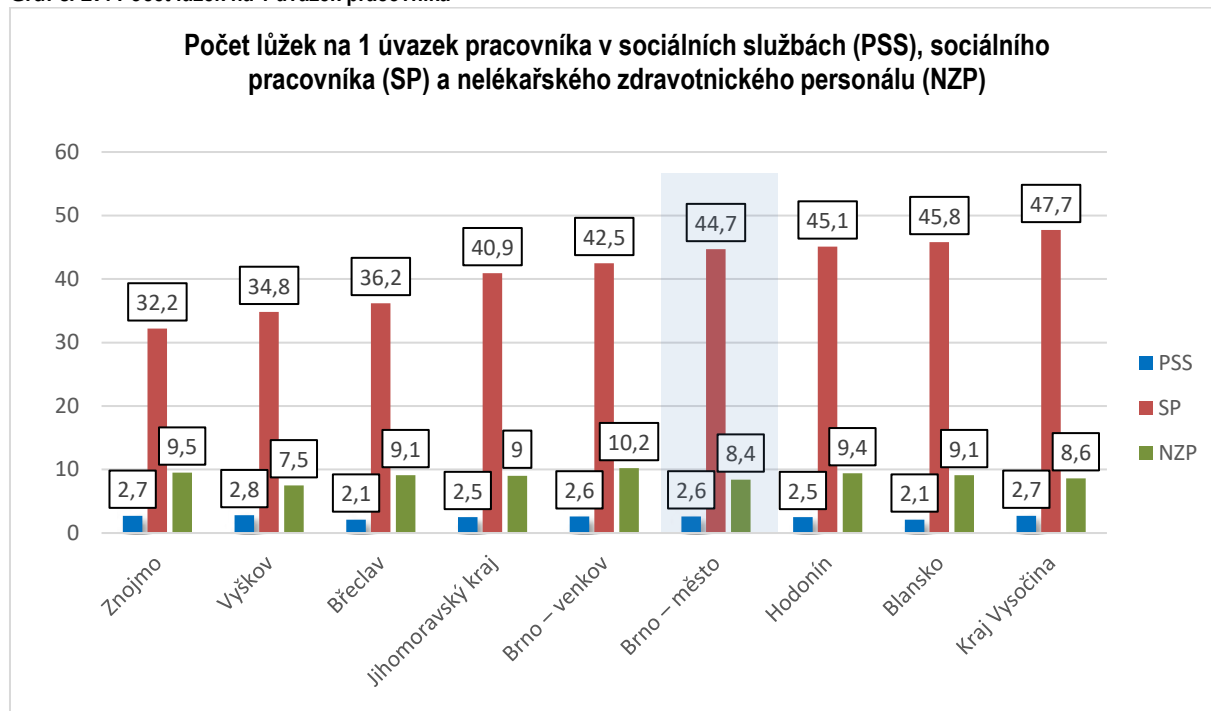
Domov se zvláštním režimem (celkem 10 poskytovatelů)	Průměrný počet lůžek na 1 úvazek pracovník a přímé péče	Průměrný počet lůžek na 1 úvazek pracovníka v sociálních službách	Průměrný počet lůžek na 1 úvazek sociálního pracovníka	Průměrný počet lůžek na 1 úvazek nelékařského zdravotnického pracovníka
Organizace zřizované Statutárním městem Brnem (6 organizací)				
Domov pro seniory Foltýnova, p. o. (ID 2889694)	2,3	2,3	58,9	7,8
Domov pro seniory Kosmonautů, p. o. (ID 9560431)	2,8	2,9	59,5	9,5
Domov pro seniory Mikuláškovo nám., p. o. (ID 6072616)	2,4	2,7	30,0	10,9
Domov pro seniory Nopova, p. o. (ID 1298677)	2,3	2,5	45,0	8,2
Domov pro seniory Kociánka, p. o. (ID 4698456)	1,7	2,5	50,2	7,0
Domov pro seniory Věstonická, p. o. (ID 1082847)	2,7	2,8	66,7	8,6
Celkem průměr za skupinu organizací	2,4	2,6	51,7	8,7
Organizace zřizované církví a nestátní organizace (4 organizace)				
Lumina, spolek – Domov SANTINI (ID 2405551)	2,4	2,6	48,6	8,5
PRÁVO NA ŽIVOT Z.S. – Domov Slunce (ID 4252814)	2,3	2,6	24,2	8,8
Diecézní charita Brno – Domov pokojného stáří Kamenná Brno (ID 9903962)	2,0	2,5	21,4	8,1
NADĚJE – Dům Naděje Brno-Vinohrady	2,3	2,5	42,9	6,2
Celkem průměr za skupinu organizací	2,3	2,5	34,3	7,9
Celkem průměr za všechny organizace	2,3	2,6	44,7	8,4

Zdroj: KISSoS (data platná k 31. 12. 2021)

Tabulka: AUGUR Consulting

Počet lůžek na 1 úvazek pracovníka v sociálních službách, sociálního pracovníka a nelékařského zdravotnického personálu služby domov se zvláštním režimem v okresech Jihomoravského kraje a v Kraji Vysočina je dokumentován také v následujícím grafu.

Graf č. 27: Počet lůžek na 1 úvazek pracovníka



Zdroj: ČSÚ, KISSoS, vlastní výpočty (data platná k 31. 12. 2021 a 31. 12. 2018)
* data za Kraj Vysočina jsou platná k 31. 12. 2018

Graf: AUGUR Consulting

Z grafu je patrné, že v okrese Brno-město byl zaznamenán **čtvrtý nejvyšší počet lůžek na 1 úvazek sociálního pracovníka** v komparaci s dalšími okresy Jihomoravského kraje, Jihomoravským krajem a Krajem Vysočina (průměr).

V okrese Brno-město byl zaznamenán **druhý nejnižší počet lůžek na 1 úvazek nelékařského zdravotnického personálu** (zpravidla všeobecná či praktická sestra) v komparaci s dalšími okresy Jihomoravského kraje, Jihomoravským krajem a Krajem Vysočina (průměr).

Počet lůžek na 1 úvazek pracovníka v sociálních službách je poměrně konzistentní ve všech okresech Jihomoravského kraje i v Jihomoravském kraji a Kraji Vysočina obecně. **Počet lůžek se pohybuje okolo 2,5 lůžek na 1 pracovníka v sociálních službách.**

Oproti službě domov pro seniory byl v rámci služby domov se zvláštním režimem zaznamenán nižší počet lůžek na 1 úvazek pracovníka v sociálních službách a nelékařského zdravotnického personálu (2,6 a 8,4 lůžek u služby DZR oproti 3,1 a 9,1 lůžkům u služby DS). Naopak byl u služby DZR zaznamenán vyšší počet lůžek na 1 úvazek sociálního pracovníka než u služby DS (44,7 lůžek u služby DZR oproti 40,8 lůžkům u služby DS).

V.3. IDENTIFIKACE NABÍDKY A POPTÁVKY PO POBYTOVÝCH SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH – DOMOVY PRO SENIORY A DOMOVY SE ZVLÁŠTNÍM REŽIMEM

V.3.1. Klienti

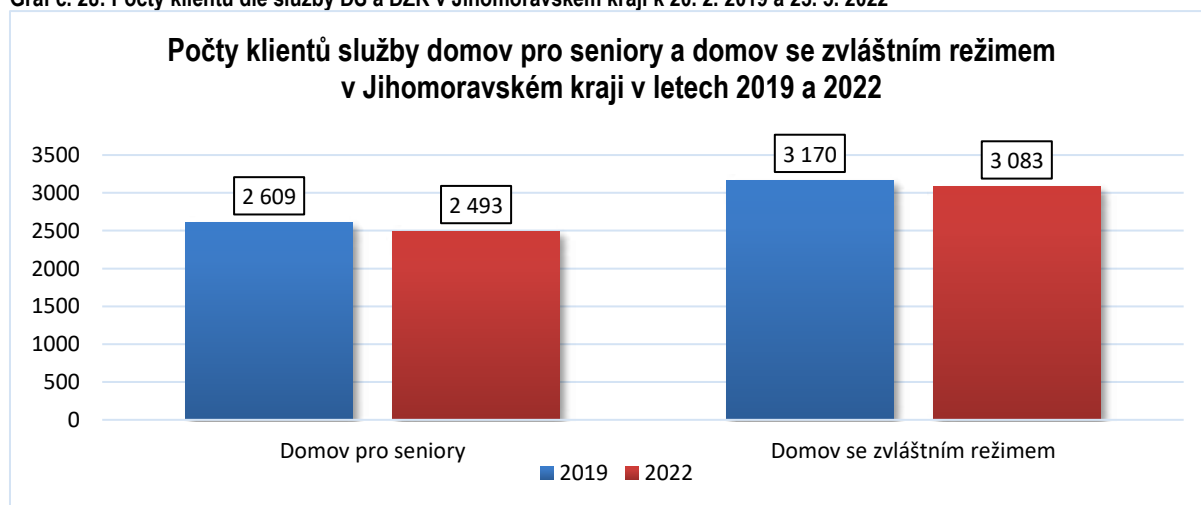
Východiskem pro níže zprostředkovaná data je Krajský informační systém sociálních služeb (KISSoS), konkrétně modul Evidence uživatelů a žadatelů sociálních služeb. Modul Evidence uživatelů a žadatelů sociálních služeb slouží pro potřeby Jihomoravského kraje mj. k on-line detailnímu monitoringu žadatelů a uživatelů služeb sociální péče (domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem a domovy pro osoby se zdravotním postižením) poskytovaných pobytovou formou.

Klienti, žadatelé i tzv. čekatelé na zařazení do služby, jsou v modulu evidováni na základě unikátního kódu. Modul garantuje anonymitu všech osob evidovaných v systému.

Na základě těchto unikátních kódů je modul schopen vygenerovat informace o počtech stávajících klientů jednotlivých poskytovatelů sociálních služeb, o počtech žadatelů o službu, tzv. čekatelů na zařazení do služby aj. Modul také mj. podporuje kontrolu duplicit při zadávání nového žadatele. Na základě unikátního kódu je systém schopen vyhodnotit, zdali je žadatel o zařazení do služby v systému již veden. Duplicity je možné filtrovat podle druhu služeb a dalších kritérií.

K 23. 5. 2022 bylo u služeb domov pro seniory a domov se zvláštním režimem v modulu Evidence uživatelů a žadatelů sociálních služeb evidováno celkem 5 576 klientů. Domovy se zvláštním režimem evidují celkem 3 083 klientů, domovy pro seniory evidují celkem 2 493 klientů. Oproti roku 2019 se jedná o pokles klientů (o 87 klientů u služby DZR a o 116 klientů u služby DS).

Graf č. 28: Počty klientů dle služby DS a DZR v Jihomoravském kraji k 20. 2. 2019 a 23. 5. 2022

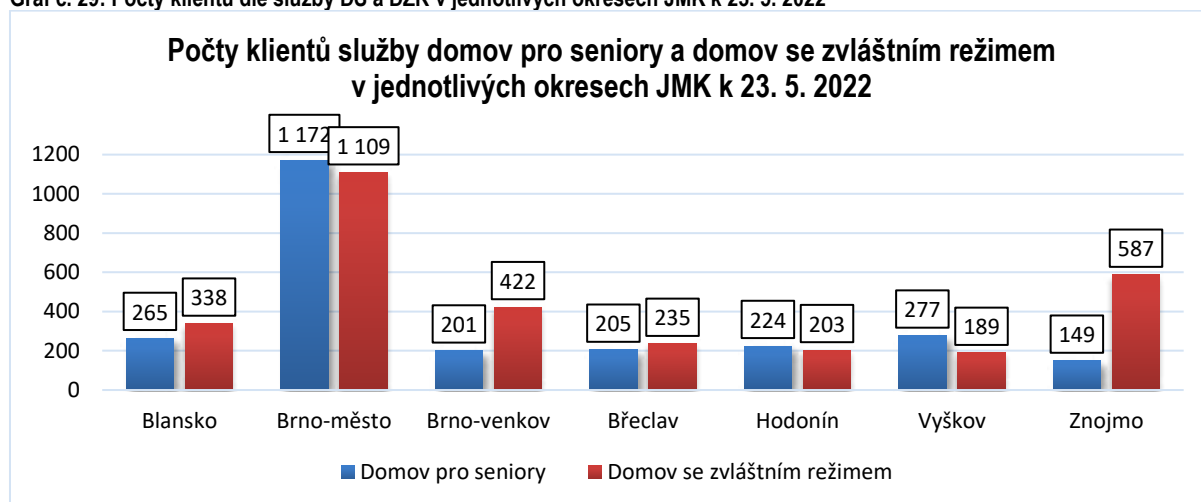


Zdroj: KISSoS, (data platná k 20. 2. 2019 a 23. 5. 2022)

Graf: AUGUR Consulting

Pokud počty klientů porovnáme dle jednotlivých okresů Jihomoravského kraje, pak nejvíce klientů služby domov pro seniory bylo evidováno v okrese Brno-město, následně v okrese Vyškov a Blansko. Nejvíce klientů služby domov se zvláštním režimem bylo evidováno v okrese Brno-město, dále v okrese Znojmo a Blansko. Podrobně tato zjištění dokumentuje následující graf.

Graf č. 29: Počty klientů dle služby DS a DZR v jednotlivých okresech JMK k 23. 5. 2022



Zdroj: KISSoS, (data platná k 20. 2. 2019 a 23. 5. 2022)

Graf: AUGUR Consulting

Pokud se zaměříme na počty klientů s jednotlivými stupni příspěvku na péči, pak více než čtvrtina klientů (28,5 %) sledovaných pobytových služeb v Jihomoravském kraji nemá přiznan příspěvek na péči. Příspěvek na péči ve III. stupni má přiznána téměř čtvrtina klientů (23,3 %) sledovaných pobytových služeb. Příspěvek na péči ve II. stupni má přiznan téměř pětina klientů (18,9 %). Příspěvek na péči ve IV. stupni má přiznan taktéž téměř pětina klientů (17,4 %) sledovaných služeb sociální péče. Více než desetina klientů (11,9 %) služeb sociální péče má přiznan příspěvek na péči v I. stupni. Podrobně jsou data uvedena v následující tabulce.

Tabulka č. 25: Přehled o počtech klientů s jednotlivými stupni příspěvku na péči.

Stupeň příspěvků	Celkem		Z toho zažádalo o vyšší stupeň
	Absolutní	Relativní (v %)	
Klienti bez přiznaného příspěvku na péči	1 590	28,5 %	845
Klienti s přiznaným příspěvkem na péči v I. stupni	665	11,9 %	324
Klienti s přiznaným příspěvkem na péči ve II. stupni	1 053	18,9 %	332
Klienti s přiznaným příspěvkem na péči ve III. stupni	1 300	23,3 %	125
Klienti s přiznaným příspěvkem na péči ve IV. stupni	968	17,4 %	0
CELKEM	5 576	100,0 %	1 626

Tabulka: AUGUR Consulting s.r.o.

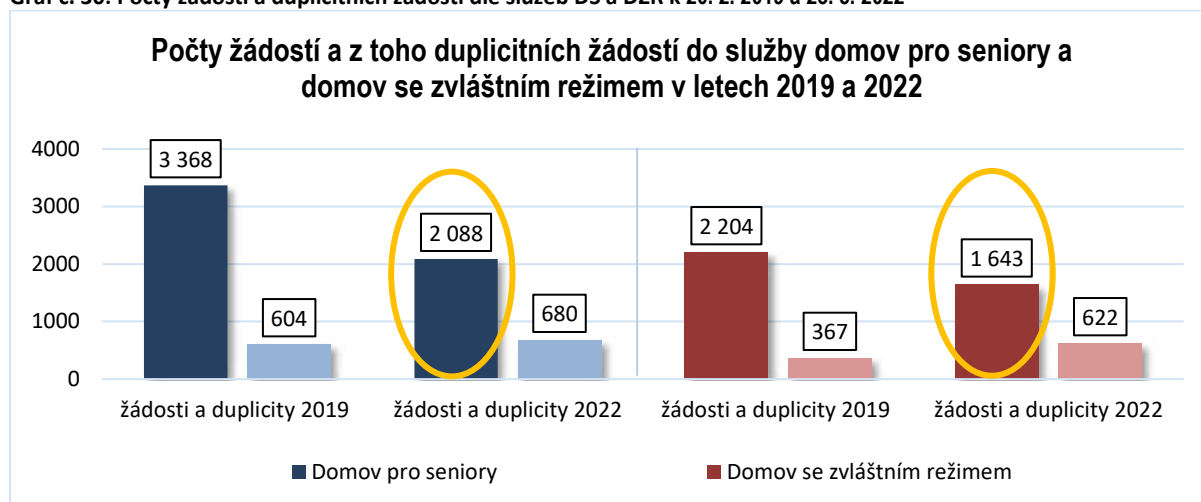
V.3.2. Žadatelé

Žadatelem se rozumí osoba, která má o poskytovanou sociální službu zájem, a vyplnila a podepsala žádost o poskytování pobytové sociální služby. V rámci systému KISSoS je evidován také počet duplicitních žádostí o zařazení do služby, tedy žádostí, které byly podané do více než jedné sociální služby.

K 23. 5. 2022 bylo v modulu Evidence uživatelů a žadatelů sociálních služeb evidováno celkem 3 731 žadatelů⁴². Domovy pro seniory evidují celkem 2 088 žadatelů, domovy se zvláštním režimem evidují celkem 1 643 žadatelů. Oproti roku 2019 se jedná o pokles žadatelů o 1 280 žadatelů do služby DS a 561 žadatelů do služby DZR. Graf následně dokumentuje také počty duplicitních žádostí.

⁴² Žadatel = osoba, která má o poskytovanou sociální službu zájem a vyplnila žádost o zařazení do služby.

Graf č. 30: Počty žádostí a duplicitních žádostí dle služeb DS a DZR k 20. 2. 2019 a 23. 5. 2022

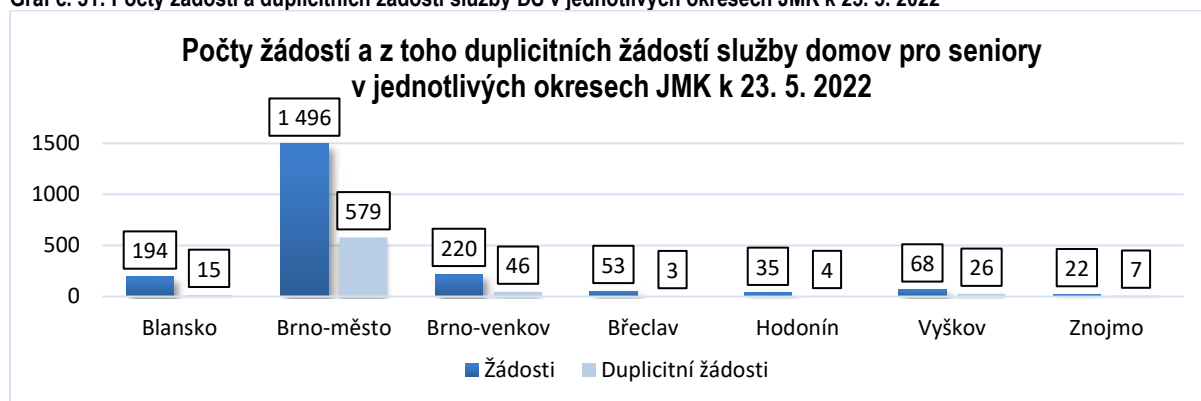


Zdroj: KISSoS, (data platná k 20. 2. 2019 a 23. 5. 2022)

Graf: AUGUR Consulting

Pokud počty žadatelů porovnáme dle jednotlivých okresů Jihomoravského kraje, pak nejvíce klientů služby domov pro seniory bylo evidováno v okrese Brno-město, následně v okrese Brno-venkov a Blansko. Podrobně tato zjištění dokumentuje následující graf.

Graf č. 31: Počty žádostí a duplicitních žádostí služby DS v jednotlivých okresech JMK k 23. 5. 2022

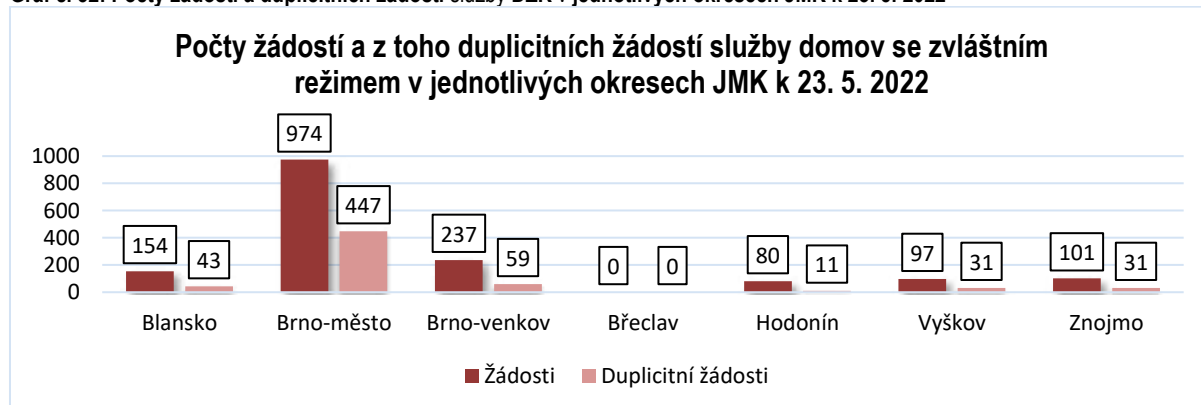


Zdroj dat: KISSoS, (data platná k 23. 5. 2022)

Graf: AUGUR Consulting

Nejvíce žadatelů služby domov se zvláštním režimem bylo evidováno v okrese Brno-město, následně v okrese Brno-venkov a Blansko. Naopak žádní žadatelé nebyli zaznamenáni v okrese Břeclav. Podrobně tato zjištění dokumentuje následující graf.

Graf č. 32: Počty žádostí a duplicitních žádostí služby DZR v jednotlivých okresech JMK k 23. 5. 2022



Zdroj dat: KISSoS, (data platná k 23. 5. 2022)

Graf: AUGUR Consulting

V.3.3. Čekatelé

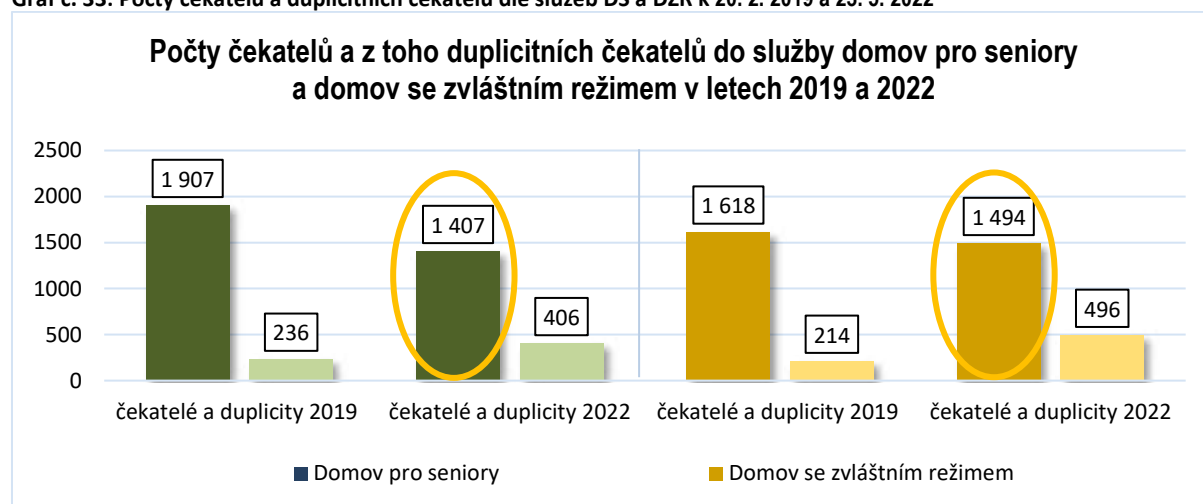
Čekatelem se rozumí osoba, u níž bylo **na základě sociálního šetření shledáno, že se jedná o osobu, která je již ohrožena či jí reálně hrozí vyčlenění mimo běžný život společnosti a nemožnost se do něj zapojit v důsledku nepříznivé sociální situace, a vzhledem k nedostatečným kapacitám služby byla zařazena do seznamu čekatelů.**

Nepříznivá sociální situace je definována v § 3 ZSS 108/2006 a rozumí se jí oslabení nebo ztráta schopnosti, z důvodu věku, nepříznivého zdravotního stavu, pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí nebo z jiných závažných důvodů, řešit vzniklou situaci tak, aby toto řešení podporovalo sociální začlenění a ochranu před sociálním vyloučením.

V rámci systému KISSoS je evidován také počet duplicitních čekatelů na zařazení do služby, tedy osob, které byly zařazeny do seznamu čekatelů u více než jedné sociální služby.

K 23. 5. 2022 bylo v modulu Evidence uživatelů a žadatelů sociálních služeb evidováno celkem 2 901 čekatelů. Domovy pro seniory evidují celkem 1 407 čekatelů, domovy se zvláštním režimem evidují celkem 1 494 čekatelů. Oproti roku 2019 se jedná o pokles čekatelů o 500 čekatelů do služby DS a 124 čekatelů do služby DZR. Graf dokumentuje také počty duplicitních čekatelů, tzn. čekatelů, kteří jsou evidováni ve více než jedné sociální službě.

Graf č. 33: Počty čekatelů a duplicitních čekatelů dle služeb DS a DZR k 20. 2. 2019 a 23. 5. 2022

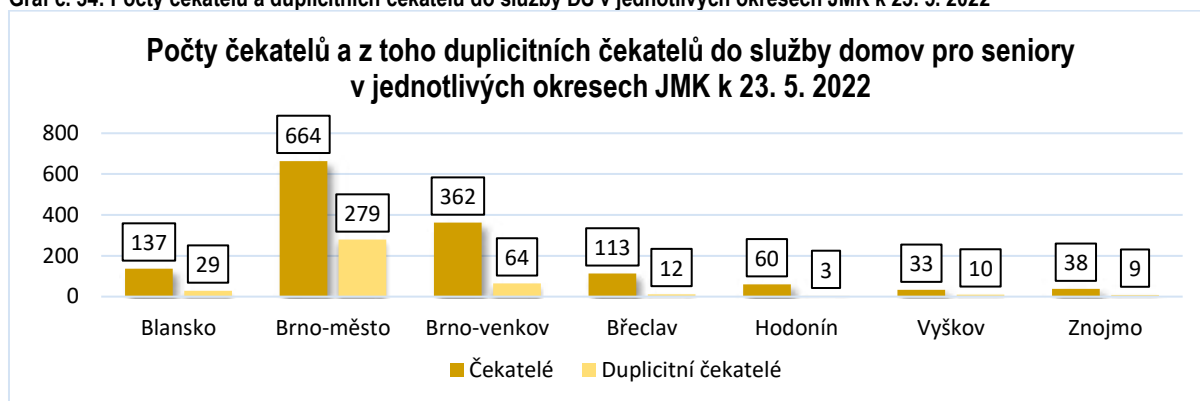


Zdroj: KISSoS, (data platná k 20. 2. 2019 a 23. 5. 2022)

Graf: AUGUR Consulting

Pokud počty čekatelů porovnáme dle jednotlivých okresů Jihomoravského kraje, pak nejvíce čekatelů služby domov pro seniory bylo evidováno v okrese Brno-město, následně v okrese Brno-venkov a Blansko. Podrobně tato zjištění dokumentuje následující graf.

Graf č. 34: Počty čekatelů a duplicitních čekatelů do služby DS v jednotlivých okresech JMK k 23. 5. 2022

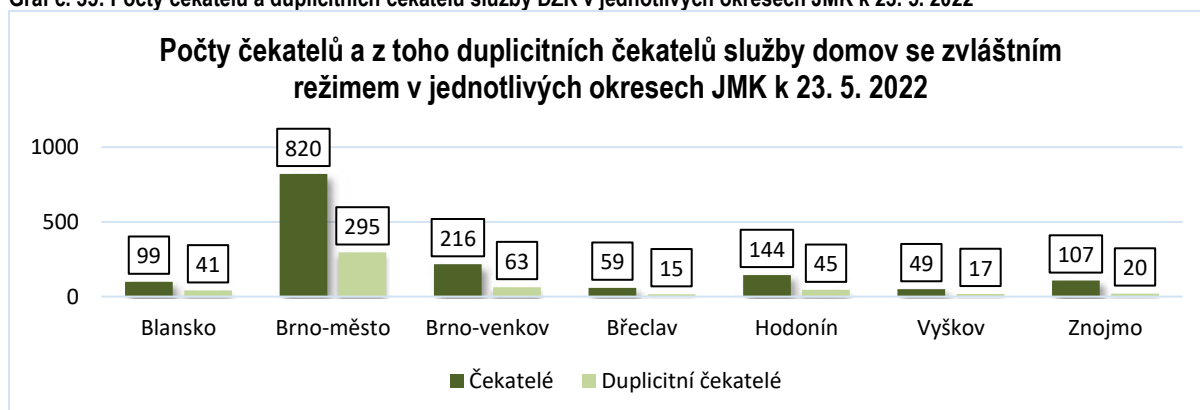


Zdroj dat: KISSoS. (data platná k 23. 5. 2022)

Graf: AUGUR Consulting

Nejvíce čekatelů služby domov se zvláštním režimem bylo evidováno v okrese Brno-město, následně v okrese Brno-venkov a Hodonín. Podrobně tato zjištění dokumentuje následující graf.

Graf č. 35: Počty čekatelů a duplicitních čekatelů služby DZR v jednotlivých okresech JMK k 23. 5. 2022



Zdroj dat: KISSoS. (data platná k 23. 5. 2022)

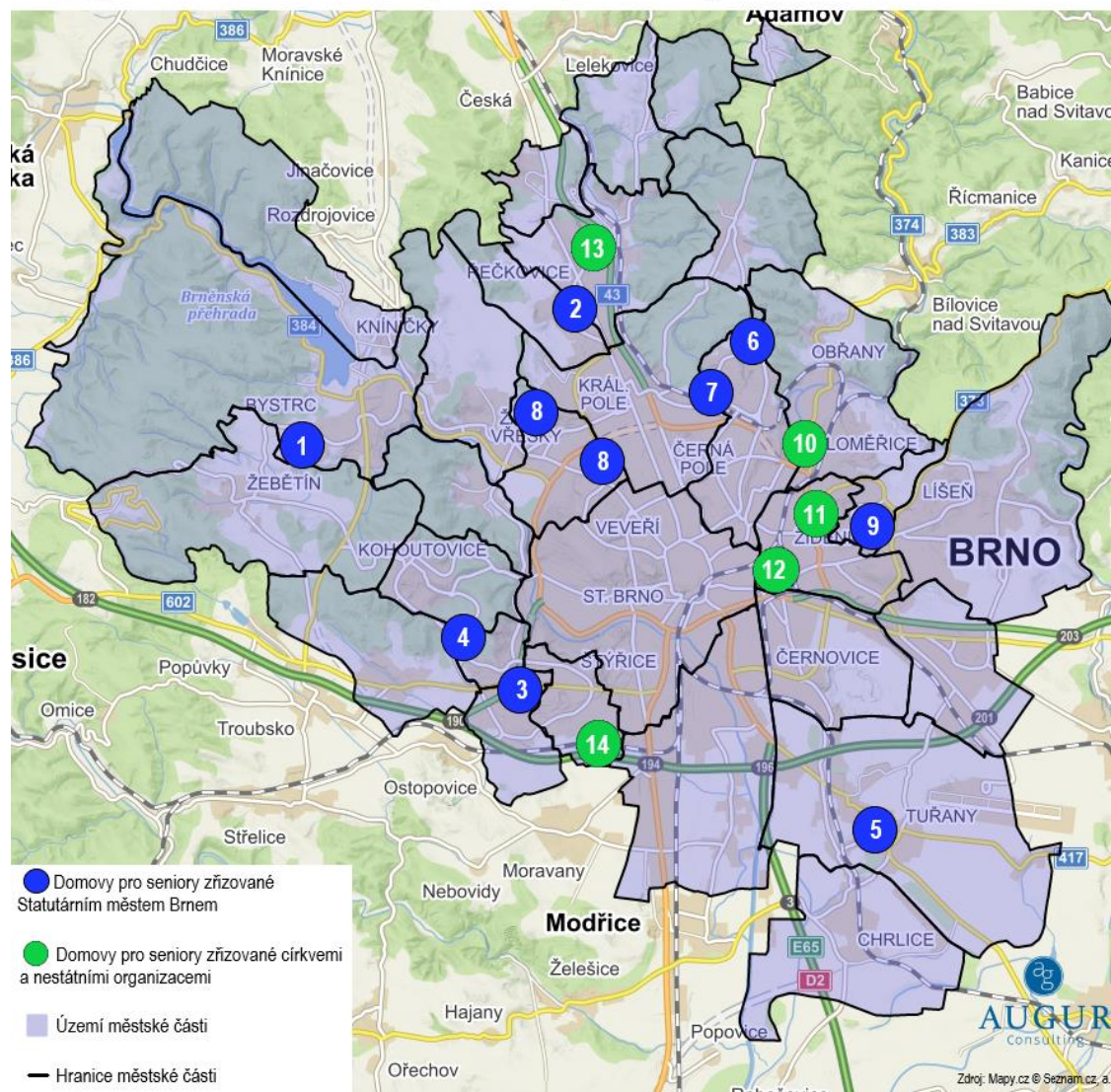
Graf: AUGUR Consulting

Geografické rozložení služby domov pro seniory a domov se zvláštním režimem v rámci Statutárního města Brna a jeho městských částí je pro komplexní přehled o stavu sítě těchto služeb názorně převedeno také do mapového podkladu. Poskytovatelé služby domov pro seniory a domov se zvláštním režimem jsou zde rozděleni dle zřizovatele. U jednotlivých poskytovatelů v tabulkách níže jsou uvedeny podrobné informace o počtu klientů, žadatelů a čekatelů, včetně počtu lůžek a nákladů na 1 lůžko.

Geografické rozložení služby domov pro seniory a domov se zvláštním režimem v rámci Jihomoravského kraje (vyjma Statutárního města Brna) je součástí přílohy této závěrečné zprávy.

Obrázek 3: Geografické rozložení služby domov pro seniory ve Statutárním městě Brně

Geografické rozložení služby domov pro seniory ve Statutárním městě Brně



Tabulka č. 26: Geografické rozložení služby domov pro seniory ve Statutárním městě Brně

Domovy pro seniory ve Statutárním městě Brně k roku 2021									
č.	ID	Poskytovatel	Adresa zařízení	Zřizovatel	Kapacita	Klienti	Žadatelé	Čekatelé	Náklady na 1 lůžko ⁴³
1	1899371	Domov pro seniory Foltýnova, p. o.	Foltýnova 1008/21, Bystrc, Brno 63500	Obec	112	111	1	274	683 537 Kč
2	2954127	Domov pro seniory Podpěrova, p. o.	Podpěrova 501/4, Medlánky, Brno 62100	Obec	70	70	32	134	581 329 Kč
3	5157967	Domov pro seniory Mikuláškovo nám., p. o.	Mikuláškovo náměstí 706/20, Starý Lískovec, Brno 62500	Obec	60	59	302	50	783 059 Kč
4	6178837	Domov pro seniory Koniklecová, p. o.	Koniklecová 442/1, Nový Lískovec, Brno 63400	Obec	70	68	52	18	604 502 Kč
5	7493926	Domov pro seniory Holásecká, p. o.	Holásecká 864/33, Tuřany, Brno 62000	Obec	105	100	19	4	648 148 Kč
6	8789895	Domov pro seniory Okružní, p. o.	Okružní 832/29, Lesná, Brno 63800	Obec	69	66	40	4	599 449 Kč
7	8826952	Domov pro seniory Kociánka, p. o.	Kociánka 1/8, Sadová, Brno 61200	Obec	279	274	368	28	568 668 Kč
8	9297353	Domov pro seniory Vychodilova, p. o.	Vychodilova 3077/20, Žabovřesky, Brno 61600 Tábor 2298/22, Žabovřesky, Brno 61600	Obec	143	125	138	2	564 842 Kč
9	9417537	Domov pro seniory Věstonická, p. o.	Věstonická 4304/1, Židenice, Brno 62800	Obec	104	102	333	79	616 957 Kč
10	4201906	Beťanie – křesťanská pomoc, z. ú.	Borky 1004/7, Maloměřice, Brno 61400	NNO	75	70	164	8	402 841 Kč
11	4644909	LUMINA, spolek	Nopova 3014/88, Židenice, Brno 61500	NNO	12	8	11	0	681 119 Kč
12	4760913	Domov Ludmila o.p.s.	Táborská 684/190, Židenice, Brno 61500	NNO	40	39	6	9	472 985 Kč
13	6854999	NADĚJE	Hapalova 1488/20, Řečkovice, Brno 62100	NNO	31	31	0	32	570 780 Kč
14	8522971	NADĚJE	Arménská 571/2, Bohunice, Brno 62500	NNO	27	25	13	21	607 089 Kč

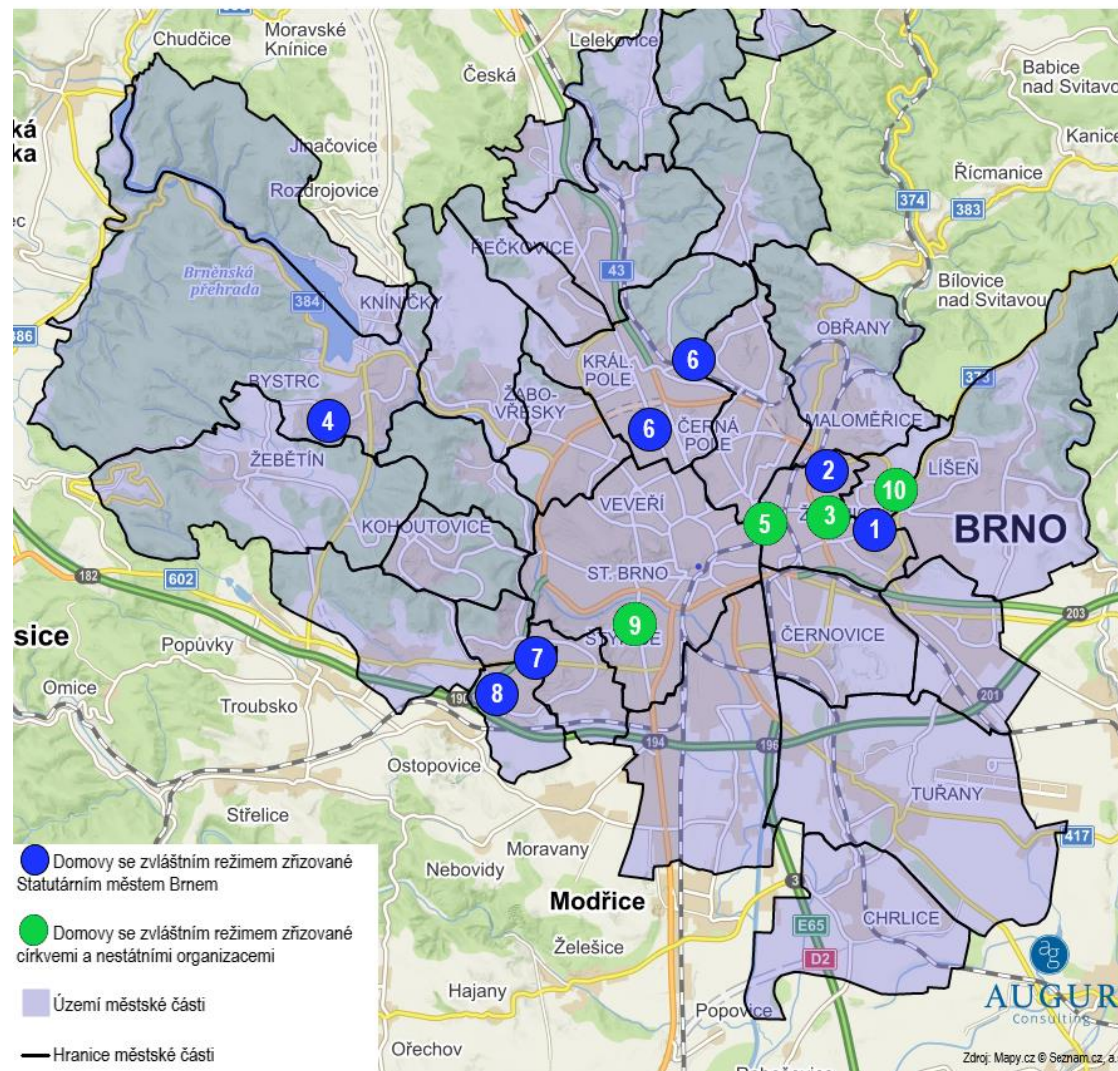
Zdroj: KISSoS

Tabulka: AUGUR Consulting

⁴³Náklady na 1 lůžko jsou vypočteny vydělením celkových ročních nákladů služby počtem lůžek služby.

Obrázek 4: Geografické rozložení služby domov se zvláštním režimem ve Statutárním městě Brně

Geografické rozložení služby domov se zvláštním režimem ve Statutárním městě Brně



Tabulka č. 27: Geografické rozložení služby domov se zvláštním režimem ve Statutárním městě Brně

Domovy se zvláštním režimem ve Statutárním městě Brně k roku 2021									
č.	ID	Poskytovatel	Adresa zařízení	Zřizovatel	Kapacita	Klienti	Žadatelé	Čekatelé	Náklady na 1 lůžko ⁴⁴
1	1082847	Domov pro seniory Věstonická, p. o.	Věstonická 4304/1, Židenice, Brno 62800	Obec	300	298	324	125	618 155 Kč
2	1298677	Domov pro seniory Nopova, p. o.	Nopova 128/96, Židenice, Brno 61500	Obec	225	222	23	16	601 649 Kč
3	2405551	LUMINA, spolek	Křtiny 20, Křtiny, Křtiny 67905 Nopova 3014/88, Židenice, Brno 61500	NNO	85	74	77	0	687 046 Kč
4	2889694	Domov pro seniory Foltýnova, p. o.	Foltýnova 1008/21, Bystrc, Brno 63500	Obec	112	110	0	477	656 585 Kč
5	4252814	PRÁVO NA ŽIVOT z.s.	Šámalova 1477/60, Židenice, Brno 61500	NNO	40	38	33	10	477 889 Kč
6	4698456	Domov pro seniory Kociánka, příspěvková organizace	Kociánka 1/8, Sadová, Brno 61200 Štefánikova 124/54, Ponava, Brno 61200	Obec	102	101	144	10	638 648 Kč
7	6072616	Domov pro seniory Mikuláškovo nám., p. o.	Mikuláškovo náměstí 706/20, Starý Lískovec, Brno 62500	Obec	60	57	275	73	735 980 Kč
8	9560431	Domov pro seniory Kosmonautů, p. o.	ulice Kosmonautů 548/21, Starý Lískovec, Brno 62500	Obec	119	119	104	11	573 883 Kč
9	9903962	Diecézní charita Brno – Služby Brno	Kamenná 204/29, Štýřice, Brno 63900	NNO	44	43	16	18	699 261 Kč
10	9904705	NADĚJE	Velkopavlovická 4186/13, Židenice, Brno 62800	NNO	30	30	55	2	648 537 Kč

Zdroj: KISSoS

Tabulka: AUGUR Consulting

⁴⁴ Náklady na 1 lůžko jsou vypočteny vydělením celkových ročních nákladů služby počtem lůžek služby.

VI. PREDIKCE VÝVOJE KAPACIT VYBRANÝCH POBYTOVÝCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB VE STATUTÁRNÍM MĚSTĚ BRNĚ

Priority rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji se zaměřují především na rozvoj terénních služeb. Oproti Pravidlům schváleným pro rok 2018 došlo v rámci Pravidel řízení o stanovení a přiznání finanční podpory Jihomoravského kraje pro léta 2019–2020 v oblasti podpory poskytování sociálních služeb k posílení financování terénních služeb, které vykonávají práci v domácím prostředí, konkrétně se jednalo o navýšení stanovené hodnoty na úvazek pečovatelské služby z 39 tisíc na 41 tisíc Kč. Příspěvek obcí v rámci JMK na tyto služby byl stanoven ve výši 22 %, což bylo oproti předchozímu roku navýšení o 2 %. Trend posilování terénních služeb sociální péče či prevence je patrný i v tomto období.

V souvislosti se zkušenostmi z krajů České republiky se vzhledem k nepříznivému demografickému vývoji kromě posilování podpory terénním pečovatelským službám upírá pozornost také na posílení lůžkových kapacit ve službě domov se zvláštním režimem. Kraj Vysočina se například zaměřuje také na podporu sociálně-zdravotního pomezí, hlavním cílem je zlepšení kooperace mezi jednotlivými aktéry změny (užší spolupráce kraje, obcí s rozšířenou působností (ORP) a poskytovatelů sociálních a zdravotních služeb)⁴⁵.

V souvislosti s vývojem diagnóz F00 a F02 jsme svědky postupného přesouvání stávajících kapacit z druhu sociální služby domov pro seniory do druhu služby domov se zvláštním režimem. Tento trend zcela jednoznačně odpovídá vývoji počtu osob, které mají diagnózu Alzheimerova choroba a jiné obdobné typy demencí.

Prognóza potřebnosti sociálních služeb do roku 2050 pro Českou republiku⁴⁶ odkazuje na studii Evropské komise, podle níž se očekává do roku 2060 zdvojnásobení počtu osob vyžadujících péči, a dokonce ztrojnásobení počtu osob vyžadujících péči v institucích. Prognóza upozorňuje na důležitost navyšování kapacit pobytových zařízení pro seniory, přestože momentálně koncepční materiály směřují spíše k zajišťování péče členy rodiny.

Podle publikace Zelená kniha o stárnutí⁴⁷ se spoléhání na neformální pečovatele jeví jako neudržitelné, protože pomoc rodinných příslušníků je stále obtížněji ší, rodiny mají méně dětí, žijí od sebe více vzdáleny a ženy se aktivně zapojují do trhu práce.

VI.1. PREDIKCE VÝVOJE KAPACIT V SOUVISLOSTI S NÁRŮSTEM POČTU OSOB V SENIORSKÉM VĚKU

V roce 2021 žilo ve **Statutárním městě Brně** celkem 379 466 obyvatel – z toho celkem **80 472 osob ve věku nad 65 let**. V návaznosti na tento stav obyvatelstva byly v roce 2021 kapacity služeb domov pro seniory 1 197 lůžek a domov se zvláštním režimem 1 117 lůžek.

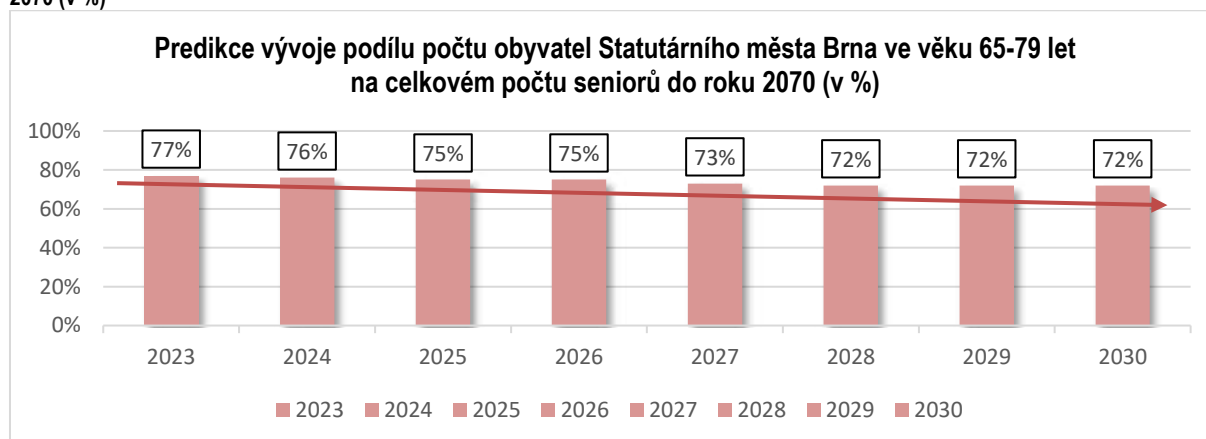
⁴⁵ Dále např. snížení administrativní zátěže díky zavedení centrálního registru poskytovatelů služeb, zvýšení efektivity vynakládaných finančních prostředků do systému sociálně zdravotní péče, pomoc klientům a zlepšení kvality jejich života, zvýšení efektivity fungování systému díky krajskému koordinátorovi pomoci, koordinátorům pomoci ve všech 15 ORP kraje a v 5 všeobecných nemocnicích, zlepšení stávajících podmínek pro neformální pečovatele, zpracování nové metodiky systému sociálně zdravotní péče a další.

⁴⁶ Horecký, J. & L. Průša. *Současná struktura služeb dlouhodobé péče a prognóza potřebnosti sociálních služeb 2019-2050*. Tábor: Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR.

⁴⁷ Evropská komise. 2021. *Zelená kniha o stárnutí: Podpora mezigenerační solidarity a odpovědnosti*. Brusel.

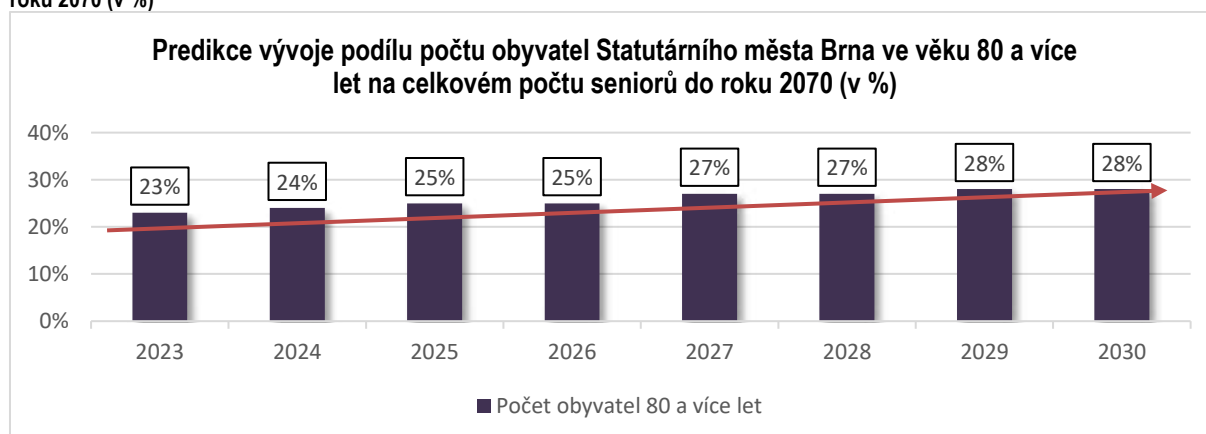
Na základě demografické projekce z portálu municipality⁴⁸ bude v roce 2030 žít v okrese Brno-město 371 483 obyvatel – z toho celkem 76 452 osob ve věku nad 65 let. Očekává se tedy, že se počet seniorů žijících přímo v Brně do roku 2030 sníží zhruba o 5 %. **V rámci seniorské skupiny však poroste podíl seniorů ve věku 80 a více let oproti seniorům ve věku 65-79 let. Podíl seniorů ve věku 80 a více let se zvýší z 23 % v roce 2023 na 28 % v roce 2030.** Tyto údaje dokumentují následující dva grafy.

Graf č. 36: Predikce vývoje podílu počtu obyvatel Statutárního města Brna ve věku 65-79 let na celkovém počtu seniorů do roku 2070 (v %)



Zdroj dat: ČSÚ. (předpokládané údaje k 1. 1. daného roku)

Graf č. 37: Predikce vývoje podílu počtu obyvatel Statutárního města Brna ve věku 80 a více let na celkovém počtu seniorů do roku 2070 (v %)



Zdroj dat: ČSÚ. (předpokládané údaje k 1. 1. daného roku)

Statutární město Brno je však spádovou oblastí i pro okolní obce a města. Vysoký počet klientů podle Magistrátu města Brna neměl před nástupem do pobytového zařízení trvalé bydliště v Brně. Konkrétně se k 30. 11. 2021 jednalo o 262 „mimobrněnských“ klientů, tedy 14 % z celkového počtu 1 930 lůžek domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem, jejichž zřizovatelem je Statutární město Brno⁴⁹.

Podobně vysoký je také podíl žadatelů s trvalým bydlištěm mimo město Brno. Vzhledem ke zkušenosti souvisejícími s duplicitními žádostmi se jedná přibližně o 10 % „mimobrněnských“ žadatelů o zařazení do služby domov pro seniory a domov se zvláštním režimem, jejichž zřizovatelem je Statutární město Brno.

⁴⁸ Demografický portál municipality. 2022. *Projekce obyvatelstva okresu Brno-město*. Dostupné z: <https://www.demografickyportal.cz/okres/?actionApp=district&myappid=582786&parentID=582786&parentType=muni>

⁴⁹ V rámci Statutárního města Brna poskytují sociální služby také neziskové organizace.

Zatímco starší lidé zůstávají v menších obcích Jihomoravského kraje a populace v nich stárne, mladí lidé se přesouvají spíše do měst. Konkrétně Brno je proto poměrně mladým městem. Rodiče osob v produktivním věku však mohou stále zůstávat v malých obcích, kde jsou osamocení, a když následně potřebují speciální péči, přesouvají se blíž k dětem, tedy do měst. Proto je v tomto ohledu relevantní podívat se na predikci v rámci celého **Jihomoravského kraje**.

V Jihomoravském kraji žilo v roce 2021 celkem 1 184 568 obyvatel – z toho celkem **243 587 osob ve věku nad 65 let**. V návaznosti na tento stav obyvatelstva byly v roce 2021 kapacity služeb domov pro seniory 2 659 lůžek a domov se zvláštním režimem 2 827 lůžek.

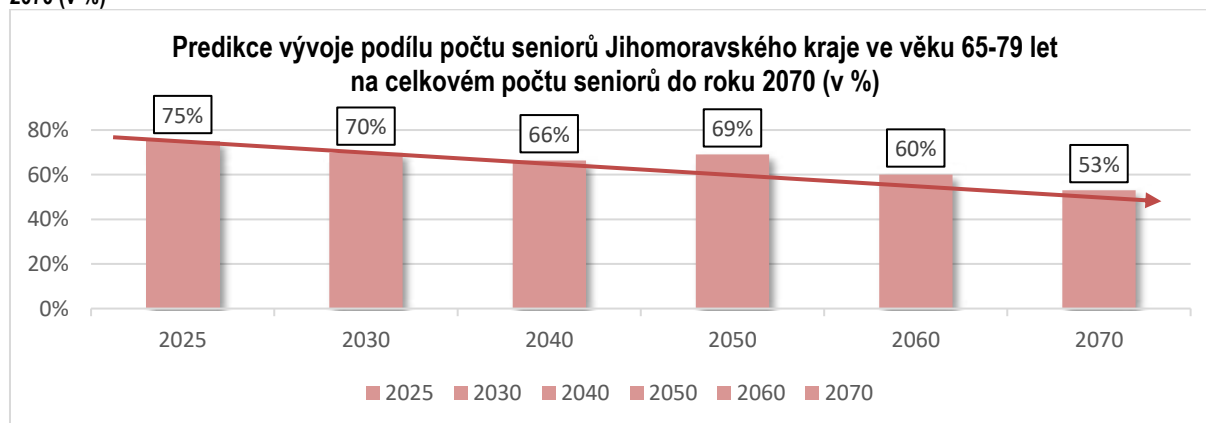
Na základě výše uvedených údajů je patrné, že 45 % lůžkové kapacity domovů pro seniory a 40 % lůžkové kapacity domovů se zvláštním režimem v Jihomoravském kraji je situováno ve Statutárním městě Brně.

Podle projekce obyvatelstva ČSÚ v krajích bude v Jihomoravském kraji v roce 2030 žít celkem 1 207 643 obyvatel – z toho celkem 269 685 osob ve věku nad 65 let. Počet seniorů žijících v Jihomoravském kraji se tak pravděpodobně do roku 2030 zvýší o 11 %. V roce 2070 bude v Jihomoravském kraji žít 1 206 845 obyvatel, přičemž 333 803 z nich bude ve věku 65 a více let. Počet seniorů žijících v Jihomoravském kraji se tak pravděpodobně do roku 2070 zvýší o 37 %.

V roce 2025 bude dle predikce struktura populace seniorů v Jihomoravském kraji rozdělena tak, že seniorů ve věkové kohortě 65-79 let bude 75 % a seniorů ve věkové kohortě 80 a více let bude 25 %. V rámci seniorské populace v Jihomoravském kraji se však bude postupem času, stejně jako v rámci populace Statutárního města Brna, zvyšovat podíl věkové kategorie obyvatel 80 a více let oproti věkové kategorii obyvatel 65-79 let.

V roce 2070 bude v Jihomoravském kraji 53 % seniorů ve věkové kohortě 65-79 let a 47 % seniorů ve věkové kohortě 80 a více let. Téměř každý druhý senior tak bude ve věku ohroženém duševními onemocněními (Alzheimerova choroba aj.) vyskytujícími se primárně v pokročilém věku. Jedním z důvodů je snižující se úmrtnost i prodlužování naděje dožití v populaci a současně také vysoká úroveň zdravotnictví v České republice.

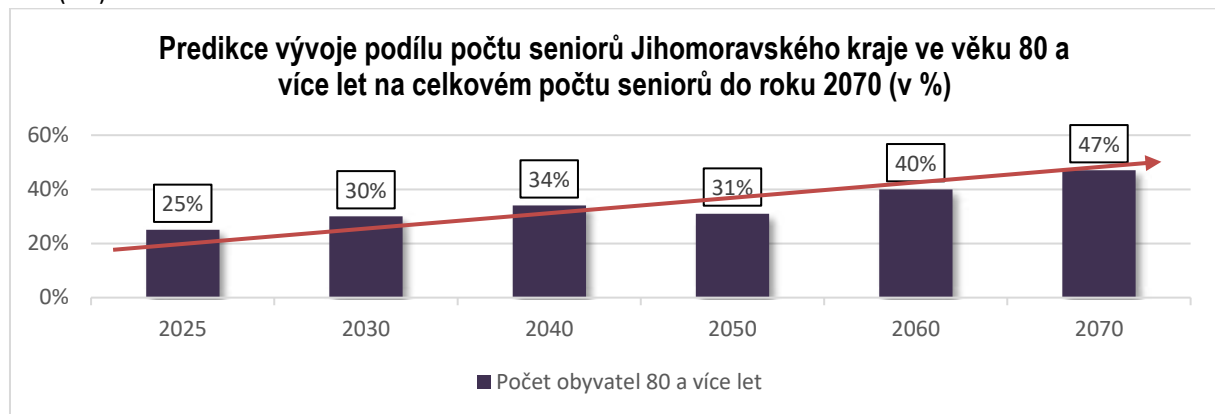
Graf č. 38: Predikce vývoje podílu počtu obyvatel Jihomoravského kraje ve věku 65-79 let na celkovém počtu seniorů do roku 2070 (v %)



Zdroj dat: ČSÚ. (předpokládané údaje k 1. 1. daného roku)

Graf: AUGUR Consulting

Graf č. 39: Predikce vývoje podílu počtu obyvatel Jihomoravského kraje ve věku 80 a více let na celkovém počtu seniorů do roku 2070 (v %)

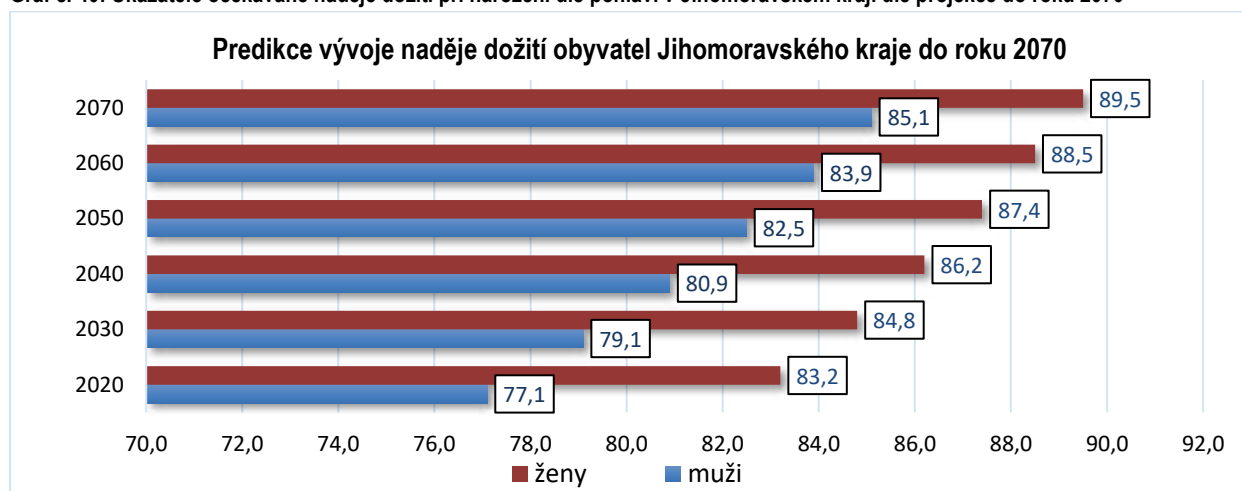


Zdroj dat: ČSÚ. (předpokládané údaje k 1. 1. daného roku)

Graf: AUGUR Consulting

S nárůstem počtu osob ve věku 80 a více let v rámci seniorské skupiny souvisí růst naděje dožití při narození v Jihomoravském kraji. U mužů naděje dožití vzroste ze 77,1 let v roce 2020 na 85,1 let v roce 2070 a u žen z 83 na 89,5 let.

Graf č. 40: Ukazatele očekávané naděje dožití při narození dle pohlaví v Jihomoravském kraji dle projekce do roku 2070



Zdroj dat: ČSÚ. (předpokládané údaje k 1. 1. daného roku)

Graf: AUGUR Consulting

V Jihomoravském kraji v roce 2021 žilo 53 995 osob ve věku 80 a více let. V rámci okresu Brno-město žije 37 % těchto obyvatel ($\pm 1\%$ v průběhu posledních 10 let), v roce 2021 se jednalo o 19 536 osob. V návaznosti na demografickou predikci ČSÚ, která v roce 2070 předpokládá 156 983 osob ve věku 80 a více let žijících na území Jihomoravského kraje, se dá usuzovat, že **přibližný počet těchto osob žijících na území okresu Brno-město bude 58 084 osob (37 % z Jihomoravského kraje)**. Počet seniorů ve věku 80 a více let se tak jen ve Statutárním městě Brně zvýší téměř trojnásobně.

Kapacita sociální služby domov se zvláštním režimem byla v roce 2021 v rámci Jihomoravského kraje celkem 2 827 lůžek. V rámci okresu Brno-město se jednalo z tohoto počtu o 1 117 lůžek (39,5 % kapacity JMK). S predikovaným nárůstem počtu seniorů ve věku 80 a více let je předpoklad, že bude potřeba navýšit i počet lůžek. **S ohledem na výše zmíněné demografické údaje by se pak lůžková kapacita domovů se zvláštním režimem ve Statutárním městě Brně měla do roku 2070 navýšit trojnásobně, a to o 2 234 lůžek.** Celkový počet lůžek by poté čílal 3 351 lůžek. **Je potřeba upozornit, že tyto statistické údaje nezahrnují např. péči neformálních pečovateli a terénních a ambulantních služeb, které z části pobytovou lůžkovou péčí nahrazují.**

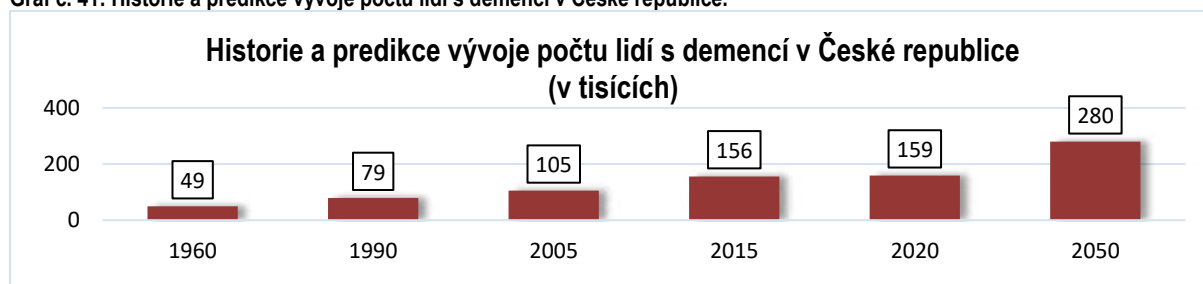
VI.2. PREDIKCE VÝVOJE KAPACIT V SOUVISLOSTI S NÁRŮSTEM POČTU OSOB S DEMENCÍ

Podle Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS) žilo v roce 2017 v České republice přibližně 102 tisíc lidí s demencí, přičemž 60 % z nich lékaři diagnostikovali Alzheimerovu chorobu. Dle odborníků by však počet lidí s demencí mohl být mnohem vyšší, a to zhruba 142 tisíc. Ne všichni totiž v případě problémů vyhledají odbornou péči. Podle údajů ÚZIS se dosud dařilo diagnostikovat zhruba 72 % případů. Většina z nich však byla odhalena až v pozdější fázi onemocnění, kdy je už příliš pozdě poskytnout pacientům účinnou léčbu a zpomalit postup choroby.⁵⁰

Česká alzheimerovská společnost (ČAS) odhadla ve výroční zprávě z roku 2020 podle dat z aktuální studie Alzheimer Europe počet obyvatel s demencí v České republice na 159 255 osob – z toho téměř 12 % je z Jihomoravského kraje.⁵¹

Česká alzheimerovská společnost (ČAS 2020) uvádí, že v 60. letech 20. století žilo v České republice zhruba 49 až 55 tisíc lidí trpících demencí, při změně režimu v roce 1989 to bylo 73 až 81 tisíc lidí, na přelomu tisíciletí v roce 2000 už pak 89 až 98 tisíc a v roce 2015 dokonce přibližně 156 tisíc lidí. ČAS v návaznosti na ročenku **Dementia in Europe z roku 2019 a na prevalenční studii Alzheimer Europe z roku 2020 predikovala, že by v roce 2020 v České republice mělo žít téměř 159 tisíc lidí s Alzheimerovou chorobou nebo jinou formou demence, v roce 2050 pak dokonce až 280 tisíc lidí.**⁵²

Graf č. 41: Historie a predikce vývoje počtu lidí s demencí v České republice.



Zdroj: ČAS

Graf: AUGUR Consulting

Dle dostupných dat žilo v roce 1990 v České republice přibližně 79 000 osob trpících demencí. V roce 2020 se jednalo již o 159 000 osob, v roce 2050 je předpokládán počet 280 000 osob trpících demencí.

Z dostupných dat je patrné, že každoroční nárůst osob trpících demencí bude postupně vzrůstat. Mezi lety 1990–2020 se jednalo o každoroční nárůst o zhruba 2 670 osob, mezi lety 2020–2050 je předpokládán nárůst každý rok zhruba o 4 030 osob. V uvedených obdobích byl každoroční nárůst osob trpících demencí přibližně 1,5krát.⁵³

Za předpokladu, že se v následujících letech každoroční nárůst osob trpících demencí opět zvýší 1,5krát, bude mezi lety 2050–2080 každoroční nárůst dosahovat přibližně 6 050 těchto osob. V roce 2070 by tak dle predikce mělo v České republice žít zhruba 401 000 osob s demencí⁵⁴.

⁵⁰ Zachová, A. 2021. V Česku stoupá počet pacientů s Alzheimerovou chorobou, data i povědomí veřejnosti ale stále chybí. Euractiv. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/politika/news/v-cesku-stoupa-pocet-pacientu-s-alzheimerovou-chorobou-data-i-povedomi-verejnosti-ale-stale-chybi/>.

⁵¹ ČAS. 2021. Výroční zpráva 2020. Dostupné z: <https://www.alzheimer.cz/cals/vyrocní-zpravy/>

⁵² Viz ČAS. 2020. Výroční zpráva 2020. Dostupné z: <https://www.alzheimer.cz/cals/vyrocní-zpravy/>.

⁵³ Tamtéž.

⁵⁴ Výpočet predikce: Předpokládaný počet 280 000 osob s demencí v ČR v roce 2050 + (20 let, tedy počet let mezi lety 2050–2070 x Předpokládaný každoroční nárůst 6 050 počtu osob s demencí mezi lety 2050–2080).

Z celkového počtu osob s demencí v rámci celé České republiky v roce 2020 jich zhruba 12 % žilo v Jihomoravském kraji (18 658 lidí s demencí v JMK v roce 2020). Za předpokladu, že i v roce 2070 bude podíl osob s demencí v Jihomoravském kraji 12 %, bude v Jihomoravském kraji žít přibližně 48 120 těchto osob. Od roku 2020 do roku 2070 se tak počet osob s demencí v Jihomoravském kraji zvýší zhruba 2,6krát⁵⁵.

Kapacita sociální služby domov se zvláštním režimem byla v roce 2021 v rámci Jihomoravského kraje celkem 2 827 lůžek. **S predikovaným nárůstem počtu osob s demencí je předpoklad, že do roku 2070 bude potřeba navýšit počet lůžek zhruba 2,6krát, a to o 4 523 lůžek.** Celkový počet lůžek by poté čítal 7 350 lůžek v Jihomoravském kraji.

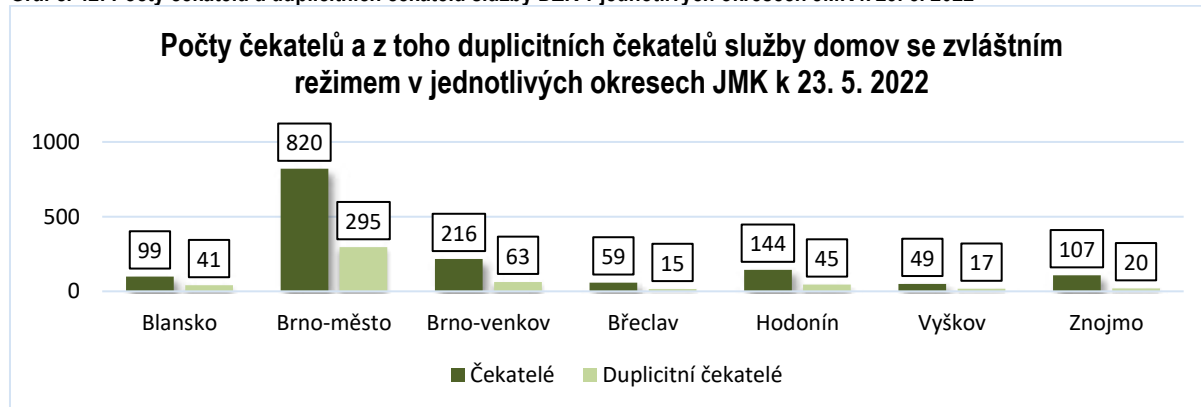
Pokud bude v roce 2070 stejně jako nyní 39,5 % lůžkové kapacity sociální služby domov se zvláštním režimem v Jihomoravském kraji situováno ve městě Brně, bude konkrétně v Brně potřeba navýšit kapacitu asi o 1 786 lůžek⁵⁶. Celkový počet lůžek v Brně by tedy čítal 2 903 lůžek.

VI.3. PREDIKCE VÝVOJE KAPACIT V SOUVISLOSTI S POČTEM ČEKATELŮ NA ZAŘAZENÍ DO SLUŽBY

K 23. 5. 2022 bylo zároveň v modulu Evidence uživatelů a žadatelů sociálních služeb evidováno **celkem 1 496 žadatelů** (z toho 579 bylo duplicitních žádostí) o umístění v domově pro seniory a **celkem 974 žadatelů** (z toho 447 bylo duplicitních žádostí) o umístění v domově se zvláštním režimem z okresu Brno-město.

Dále bylo evidováno **celkem 664 čekatelů** (z toho 279 bylo duplicitních čekatelů) na umístění v domově pro seniory a **celkem 820 čekatelů** (z toho 295 bylo duplicitních čekatelů) na umístění v domově se zvláštním režimem v okrese Brno-město.

Graf č. 42: Počty čekatelů a duplicitních čekatelů služby DZR v jednotlivých okresech JMK k 23. 5. 2022



Zdroj dat: KISSoS. (data platná k 23. 5. 2022)

Graf: AUGUR Consulting

Aktuální stav tedy již neodpovídá ideálu, kdy by byli všichni oprávnění zájemci o danou službu přijati do pobytové sociální služby. Navyšování kapacit v konkrétních druzích sociálních služeb (DS, DZR) by proto mělo zohledňovat i tento poznatek. **Pokud bychom se tedy dívali na kapacity optikou počtu čekatelů, při odečtení duplicit již nyní schází v Brně v domovech pro seniory přibližně 385 lůžek a v domovech se zvláštním režimem dokonce 525 lůžek.**

⁵⁵ Vzhledem k absenci dat týkajících se počtu osob s demencí ve Statutárním městě Brně byla predikce počítána pouze za Jihomoravský kraj.

⁵⁶ Jedná se o 39,5 % z 4 523 lůžek.

Stávající počet lůžek u druhu služby DZR ve Statutárním městě Brně je 1 117, z toho je 918 lůžek zřízovaných Magistrátem města Brna. Pro uspokojení požadavků všech čekatelů by bylo tedy potřeba navýšit počet lůžek na celkový počet 1 642 lůžek.

VII. STRUČNÉ SHRnutí HLAVNÍCH POZNATKŮ

Na základě výše uvedených dat je zřejmý převis poptávky před nabídkou především v zařízeních sociální služby **domov se zvláštním režimem**, jejichž klienty jsou primárně osoby ve věku 80 a více let. Jedná se především o starší kohorty obyvatel 80 a více let s diagnózami F0 a G30.

V případě, že zohledníme počet čekatelů⁵⁷ na zaražení do sociální služby domov se zvláštním režimem, pak by již v roce 2022 bylo **potřeba navýšení lůžkové kapacity této služby ve Statutárním městě Brně o 525 lůžek**.

V případě, že zohledníme demografickou prognózu u osob starších 80 let, pak do roku 2070 bude **potřeba navýšení lůžkové kapacity služby domov se zvláštním režimem ve Statutárním městě Brně o 2 234 lůžek**.

V případě, že zohledníme nárůst počtu demencí a nebudeme zohledňovat vývoj lékařské vědy, je předpoklad, že do roku 2070 bude **potřeba navýšení lůžkové kapacity služby domov se zvláštním režimem ve Statutárním městě Brně o 1 786 lůžek**.

Z výše uvedené analýzy je patrné, že zásadnější navýšení kapacit v pobytových zařízeních je možné identifikovat pro cílovou skupinu osob trpící demencemi. Jedná se především o registrovanou sociální službu domov se zvláštním režimem.

Kromě domovů se zvláštním režimem bude potřeba navýšení kapacity také v rámci sociálních služeb jako je odborné sociální poradenství, odlehčovací služba, pečovatelská služba či osobní asistence. Kromě těchto kapacit je potřeba myslet také na paliativní péči.

Analýza a doporučení, které z ní vyplývají, byly na základě zadání zaměřeny na predikci potřebnosti lůžkových kapacit pobytových sociálních služeb. V žádném případě však nerozporujeme priority uvedené ve strategických dokumentech SPRSS ve městě Brně a SPRSS v Jihomoravském kraji, ve kterých je položen důraz na poskytování sociální péče ideálně v přirozeném prostředí konkrétních osob s pomocí terénních, případně ambulantních sociálních služeb.

Je ovšem zřejmé, že především v případě terminálních stádií demencí a Alzheimer choroby nejsou rodina ani terénní služby schopné poskytnout efektivní a kvalitní péči. Jedinou alternativou jsou služby poskytované pobytovou formou s 24hodinovou péčí. Podle demografických prognostických trendů a trendů v oblasti vývoje takzvaných civilizačních chorob poroste nezbytnost poskytování sociální a zdravotní péče v zařízeních pobytového typu.

V návaznosti na výše uvedená data doporučujeme MMB průběžně rozšiřovat kapacity pobytových služeb. Důraz by měl být položen především na kapacity určené osobám starším 80 let s III. a IV. stupněm příspěvku na péči, tedy s vysokou mírou potřeby a intenzitou péče, včetně zdravotnických úkonů.

⁵⁷ Čekatelem se rozumí osoba, u níž bylo na základě sociálního šetření shledáno, že se jedná o osobu, která je již ohrožena či jí reálně hrozí vyčlenění mimo běžný život společnosti a nemožnost se do něj zapojit v důsledku nepříznivé sociální situace, a vzhledem k nedostatečným kapacitám služby byla zařazena do seznamu čekatelů.

Nabízí se celá řada možností, především efektivní rozšiřování kapacit stávajících zařízení, která zřizuje MMB nebo případně budování nových kapacit. Další možností je tato zařízení budovat s využitím PPP projektů. Dobrou praxi v tomto ohledu je možné hledat např. v Kraji Vysočina u zařízení společnosti SeneCura.

Analýza, kterou jsme zprostředkovali prostřednictvím této zprávy, je zaměřená na pobytové služby sociální péče. Doporučujeme, aby tato analýza byla doplněna také o analýzu, která by komplexním způsobem popsala potřebnost terénních a ambulantních služeb.

Dále doporučujeme zvážit uskutečnění analýzy v oblasti sociálně-zdravotního pomezí. Dobrou praxi v rámci této oblasti můžeme hledat také například v Kraji Vysočina, který se zaměřuje mimo jiné na zlepšení kooperace mezi jednotlivými aktéry sociálně-zdravotního pomezí (užší spolupráce kraje, obcí s rozšířenou působností (ORP) a poskytovatelů sociálních a zdravotních služeb).

VIII. SEZNAM GRAFŮ A TABULEK

VIII.1. SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvatel v Jihomoravském kraji v letech 2010–2021 (k 31. 12. 2021).....	5
Graf č. 2: Vývoj počtu obyvatel dle věkových skupin v Jihomoravském kraji v letech 2014–2021 (k 31. 12. 2021).	7
Graf č. 3: Vývoj počtu obyvatel v okrese Brno-město v letech 2010–2021 (k 31. 12. 2021).....	8
Graf č. 4: Vývoj počtu obyvatel dle věkových skupin v okrese Brno-město v letech 2017–2021 (k 31. 12. 2021).....	9
Graf č. 5: Vývoj počtu obyvatel dle věkových skupin v městských částech okresu Brno-město v roce 2020 (k 4. 1. 2020)....	10
Graf č. 6: Průměrný věk obyvatel a index stáří v okrese Brno-město v letech 2001–2021 (k 31. 12. 2021).....	11
Graf č. 7: Celkový počet vyplacených příspěvků na péči nad 18 let ve vztahu k jednotlivým stupňům závislosti v letech 2019–2021 v Jihomoravském kraji.....	12
Graf č. 8: Celkový počet vyplacených příspěvků na péči nad 18 let v roce 2021 dle jednotlivých okresů Jihomoravského kraje v přepočtu na 1 000 obyvatel nad 18 let okresu.....	13
Graf č. 9: Celkový počet vyplacených příspěvků na péči nad 18 let ve vztahu k jednotlivým stupňům závislosti v letech 2019–2021 v okrese Brno-město	14
Graf č. 10: Počet osob pobírajících starobní důchod na 1 000 obyvatel daného kraje	14
Graf č. 11: Počet osob pobírajících starobní důchod na 1000 obyvatel okresů Jihomoravského kraje v roce 2021.	15
Graf č. 12: Projekce vývoje počtu obyvatel v Jihomoravském kraji v letech 2025–2070.	20
Graf č. 13: Projekce pohybu obyvatel v Jihomoravském kraji v letech 2025–2070	21
Graf č. 14: Podíl věkových skupin obyvatel dle jednotlivých krajů v roce 2070.....	22
Graf č. 15: Predikce vývoje počtu obyvatel Jihomoravského kraje ve věku 65+ do roku 2070.....	23
Graf č. 16: Predikce vývoje podílu počtu obyvatel Jihomoravského kraje ve věku 65-79 let a 80 a více let do roku 2070 v rámci seniorské skupiny (v %)	24
Graf č. 17: Index stáří dle jednotlivých krajů v roce 2070.....	24
Graf č. 18: Index stáří dle jednotlivých krajů v roce 2070.....	25
Graf č. 19: Ukazatele očekávané naděje dožití při narození dle pohlaví v Jihomoravském kraji dle projekce do roku 2070 ..	26
Graf č. 20: Projekce vývoje počtu obyvatel v okrese Brno-město v letech 2023–2030.....	27
Graf č. 21: Podíl věkových skupin obyvatel dle jednotlivých okresů Jihomoravského kraje v roce 2030.....	27
Graf č. 22: Predikce vývoje počtu obyvatel okresu Brno-město ve věku 65+ do roku 2030	28
Graf č. 23: Predikce vývoje podílu počtu obyvatel Statutárního města Brna ve věku 65-79 let a 80 a více let do roku 2070 v rámci seniorské skupiny (v %).....	29
Graf č. 24: Podíly klientů dle jednotlivých stupňů příspěvku na péči na celkový počet klientů k 31. 12. 2021 – služba domov pro seniory v rámci okresu Brno-město.....	33
Graf č. 25: Počet lůžek na 1 úvazek pracovníka	36
Graf č. 26: Podíly klientů dle jednotlivých stupňů příspěvku na péči na celkový počet klientů k 31. 12. 2021 – služba domov se zvláštním režimem v rámci okresu Brno-město.....	39
Graf č. 27: Počet lůžek na 1 úvazek pracovníka	42
Graf č. 28: Počty klientů dle služby DS a DZR v Jihomoravském kraji k 20. 2. 2019 a 23. 5. 2022.....	43

Graf č. 29: Počty klientů dle služby DS a DZR v jednotlivých okresech JMK k 23. 5. 2022.....	44
Graf č. 30: Počty žádostí a duplicitních žádostí dle služeb DS a DZR k 20. 2. 2019 a 23. 5. 2022	45
Graf č. 31: Počty žádostí a duplicitních žádostí služby DS v jednotlivých okresech JMK k 23. 5. 2022	45
Graf č. 32: Počty žádostí a duplicitních žádostí služby DZR v jednotlivých okresech JMK k 23. 5. 2022.....	45
Graf č. 33: Počty čekatelů a duplicitních čekatelů dle služeb DS a DZR k 20. 2. 2019 a 23. 5. 2022	46
Graf č. 34: Počty čekatelů a duplicitních čekatelů do služby DS v jednotlivých okresech JMK k 23. 5. 2022.....	47
Graf č. 35: Počty čekatelů a duplicitních čekatelů služby DZR v jednotlivých okresech JMK k 23. 5. 2022	47
Graf č. 36: Predikce vývoje podílu počtu obyvatel Statutárního města Brna ve věku 65-79 let na celkovém počtu seniorů do roku 2070 (v %)	53
Graf č. 37: Predikce vývoje podílu počtu obyvatel Statutárního města Brna ve věku 80 a více let na celkovém počtu seniorů do roku 2070 (v %)	53
Graf č. 38: Predikce vývoje podílu počtu obyvatel Jihomoravského kraje ve věku 65-79 let na celkovém počtu seniorů do roku 2070 (v %)	54
Graf č. 39: Predikce vývoje podílu počtu obyvatel Jihomoravského kraje ve věku 80 a více let na celkovém počtu seniorů do roku 2070 (v %)	55
Graf č. 40: Ukazatele očekávané naděje dožití při narození dle pohlaví v Jihomoravském kraji dle projekce do roku 2070 ..	55
Graf č. 41: Historie a predikce vývoje počtu lidí s demencí v České republice.	56
Graf č. 42: Počty čekatelů a duplicitních čekatelů služby DZR v jednotlivých okresech JMK k 23. 5. 2022	57

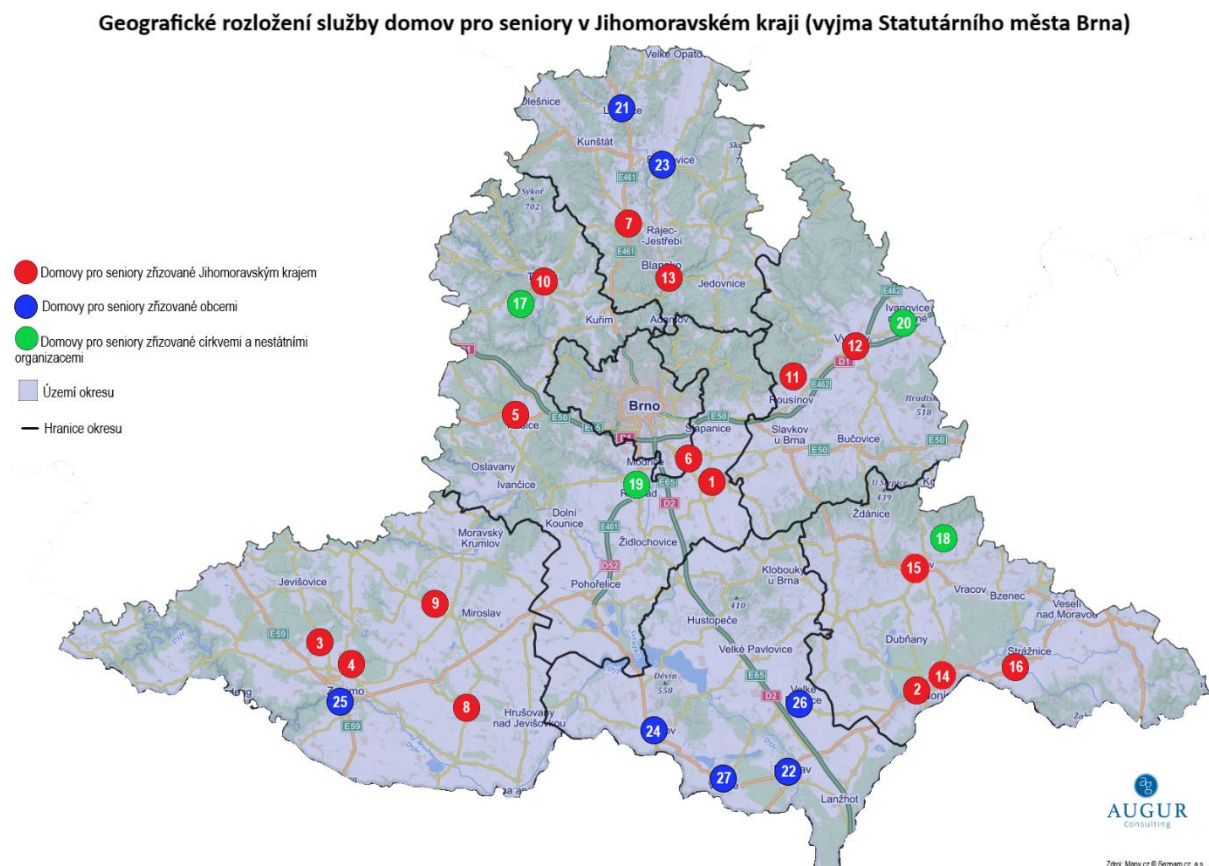
VIII.3. SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Vybrané demografické údaje v okrese Brno-město v letech 2017–2021 (k 31. 12. 2021).	9
Tabulka č. 2: Údaje o počtech osob pobírajících důchody v letech 2017–2021 v Jihomoravském kraji.....	15
Tabulka č. 3: Údaje o počtech osob pobírajících důchody v letech 2017–2021 v Jihomoravském kraji.....	16
Tabulka č. 4: Pohyb obyvatelstva v Jihomoravském kraji dle projekce do roku 2070	20
Tabulka č. 5: Podíl věkových skupin obyvatel v jednotlivých krajích dle projekce do roku 2070	22
Tabulka č. 6: Počty obyvatel Jihomoravského kraje podle věkových kategorií dle projekce v letech 2025–2070	23
Tabulka č. 7: Ukazatele očekávaného věkového složení v jednotlivých krajích dle projekce do roku 2070	25
Tabulka č. 8: Počty obyvatel okresu Brno-město podle věkových kategorií dle projekce v letech 2023–2030.....	28
Tabulka č. 9: Ukazatele týkající se lůžkových kapacit služby domov pro seniory – Jihomoravský kraj	30
Tabulka č. 10: Ukazatele týkající se lůžkových kapacit služby domov pro seniory – Kraj Vysočina	31
Tabulka č. 11: Ukazatele týkající se lůžkových kapacit služby domov pro seniory – Česká republika	31
Tabulka č. 12: Služba domov pro seniory v rámci okresu Brno-město	32
Tabulka č. 13: Ukazatele týkající se personálních kapacit služby domov pro seniory – Jihomoravský kraj	33
Tabulka č. 14: Ukazatele týkající se personálních kapacit služby domov pro seniory – Kraj Vysočina	34
Tabulka č. 15: Ukazatele týkající se personálních kapacit služby domov pro seniory – okres Brno-město.....	34
Tabulka č. 16: Služba domov pro seniory v rámci okresu Brno-město	35
Tabulka č. 17: Ukazatele týkající se lůžkových kapacit služby domov se zvláštním režimem – Jihomoravský kraj	37

Tabulka č. 18: Ukazatele týkající se lůžkových kapacit služby domov se zvláštním režimem – Kraj Vysočina	38
Tabulka č. 19: Ukazatele týkající se lůžkových kapacit služby domov se zvláštním režimem – Česká republika	38
Tabulka č. 20: Služba domov se zvláštním režimem v rámci okresu Brno-město	39
Tabulka č. 21: Ukazatele týkající se personálních kapacit služby domov se zvláštním režimem – Jihomoravský kraj	40
Tabulka č. 22: Ukazatele týkající se personálních kapacit služby domov se zvláštním režimem – Kraj Vysočina	40
Tabulka č. 23: Ukazatele týkající se personálních kapacit služby domov se zvláštním režimem – okres Brno-město	41
Tabulka č. 24: Služba domov se zvláštním režimem v rámci okresu Brno-město	41
Tabulka č. 25: Přehled o počtech klientů s jednotlivými stupni příspěvku na péči.	44
Tabulka č. 26: Geografické rozložení služby domov pro seniory ve Statutárním městě Brně	49
Tabulka č. 27: Geografické rozložení služby domov se zvláštním režimem ve Statutárním městě Brně	51

IX. PŘÍLOHY

Obrázek 5: Geografické rozložení služby domov pro seniory v Jihomoravském kraji (vyjma Statutárního města Brna).



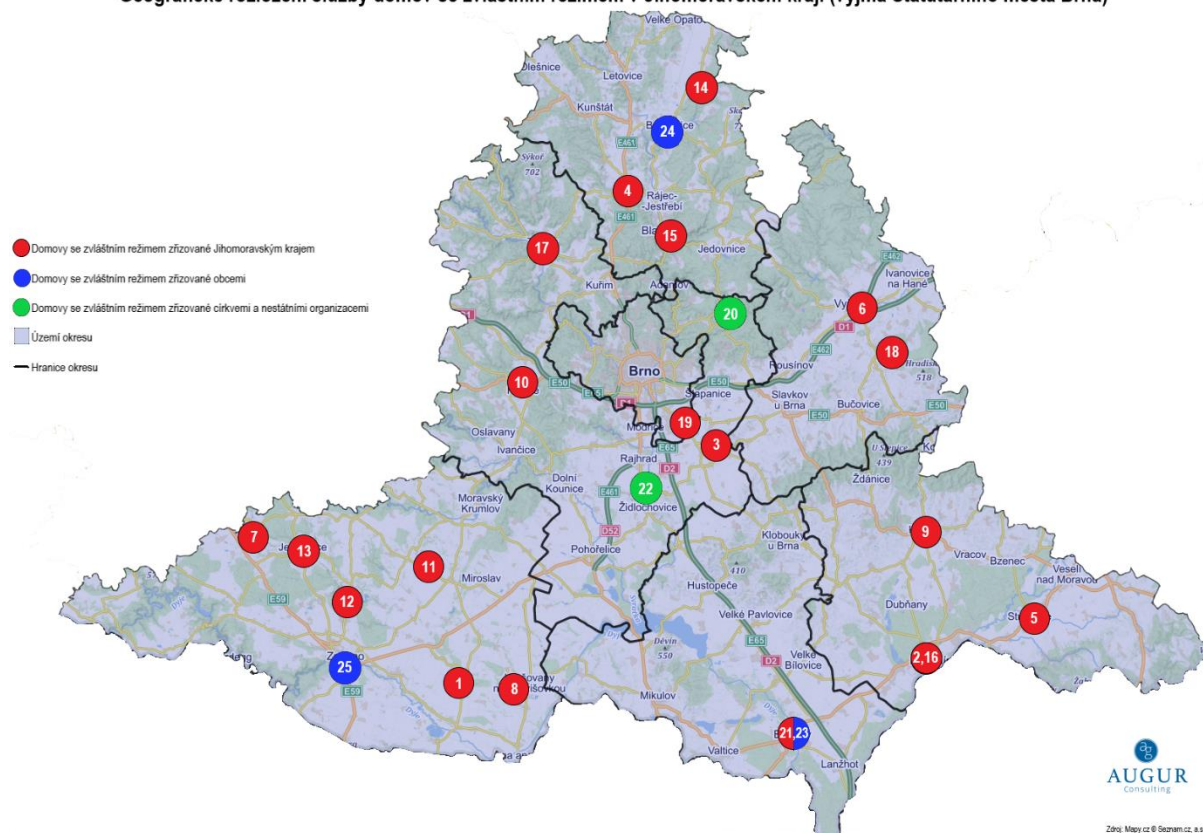
Tabulka 2: Geografické rozložení služby domov pro seniory v Jihomoravském kraji (vyjma Statutárního města Brna).

Domovy pro seniory						
č.	Identifikátor	Poskytovatel	ORP	Adresa poskytování	Zřizovatel	Kapacita
1	1332779	Domov u Františka, příspěvková organizace	Šlapanice	Rybářská 1079, Újezd u Brna, Újezd u Brna 66453	senioři	20
2	1780806	Domov pro seniory Bažantnice, příspěvková organizace	Hodonín	třída Bří Čapků 3273/1, Hodonín, Hodonín 69501	senioři	105
3	2591643	Domov pro seniory Jevišovice, příspěvková organizace	Znojmo	Jevišovice 104, Jevišovice, Jevišovice 67153	senioři	34
4	3487893	Domov pro seniory Plaveč, příspěvková organizace	Znojmo	Domov 1, Plaveč, Plaveč 67132	senioři	12
5	3555091	Domov pro seniory Zastávka, příspěvková organizace	Rosice	Sportovní 432, Zastávka, Zastávka 66484	senioři	24
6	3610600	Domov pro seniory Sokolnice, příspěvková organizace	Šlapanice	Zámecká 57, Sokolnice, Sokolnice 66452	senioři	21
7	4238164	Domov pro seniory Černá Hora, příspěvková organizace	Blansko	Zámecká 1, Černá Hora, Černá Hora 67921	senioři	17
8	4518695	Domov Božice, příspěvková organizace	Znojmo	Božice 188, Božice, Božice 67164	senioři	17
9	5244030	Domov pro seniory Skalice, příspěvková organizace	Moravský Krumlov	Skalice 1, Skalice, Skalice 67171	senioři	11
10	5384538	Domov pro seniory Předklášteří, příspěvková organizace	Tišnov	Šikulova 1438, Předklášteří, Předklášteří 66602	senioři	52

11	6573261	Habrovanský zámek, příspěvková organizace	Vyškov	Habrovany 1, Habrovany, Habrovany 68301	senioři	35
12	7412103	Sociální služby Vyškov, příspěvková organizace	Vyškov	Polní 252/1, Brňany, Vyškov 68201	senioři	159
13	8234276	SENIOR centrum Blansko, příspěvková organizace	Blansko	Pod Sanatorkou 2363/3, Blansko, Blansko 67801	senioři	70
14	9073962	S – centrum Hodonín, příspěvková organizace	Hodonín	Na Pískách 4037, 695 01 Hodonín	senioři	35
15	9749252	Centrum služeb pro seniory Kyjov, příspěvková organizace	Kyjov	Strážovská 1095/1, Kyjov, Kyjov 69701	senioři	69
16	9904653	Domov pro seniory Strážnice, příspěvková organizace	Veselí nad Moravou	Preláta Horného 515, Strážnice, Strážnice 69662	senioři	26
17	3872563	Domov sv. Alžběty	Tišnov	Nelepeč-Žernůvka 12, Žernůvka, Nelepeč-Žernůvka 66601	senioři	45
18	6789121	Charita Kyjov	Kyjov	Čeložnice 133, Čeložnice, Čeložnice 69651	senioři	27
19	8793711	Domov Matky Rosy	Židlochovice	Odbojáři 324, Rajhrad, Rajhrad 66461	senioři	40
20	3936340	Domov u zámku, z.s.	Vyškov	Tyršova 225/18, Ivanovice na Hané, Ivanovice na Hané 68323 Ivanovice na Hané 1, Chvalkovice na Hané, Ivanovice na Hané 68323 Ivanovice na Hané 75, Chvalkovice na Hané, Ivanovice na Hané 68323	senioři	90
21	2382579	Centrum sociálních služeb města Letovice, příspěvková organizace	Boskovice	J. Haška 1082/12, Letovice, Letovice 67961	senioři	72
22	4318271	Domov seniorů Břeclav, příspěvková organizace	Břeclav	Na Pěšině 2842/13, Břeclav, Břeclav 69003	senioři	104
23	6842079	Městská správa sociálních služeb Boskovice, příspěvková organizace	Boskovice	Sadová 1091/18, Boskovice, Boskovice 68001	senioři	121
24	8217341	G-centrum Mikulov, příspěvková organizace	Mikulov	Republikánské obrany 945/13, Mikulov, Mikulov 69201	senioři	43
25	9095717	Centrum sociálních služeb Znojmo, příspěvková organizace	Znojmo	U Lesíka 3547/11, Znojmo, Znojmo 66902	senioři	47
26	5180189	Město Velké Bílovice	Břeclav	Mírová 1124, Velké Bílovice, Velké Bílovice 69102	senioři	18
27	8095558	Město Valtice	Břeclav	Modřínová 537, Valtice, Valtice 69142	senioři	40

Obrázek 6: Geografické rozložení služby domov se zvláštním režimem v Jihomoravském kraji (vyjma Statutárního města Brna).

Geografické rozložení služby domov se zvláštním režimem v Jihomoravském kraji (vyjma Statutárního města Brna)



Tabulka 3: Geografické rozložení služby domov se zvláštním režimem v Jihomoravském kraji (vyjma Statutárního města Brna).

Domovy se zvláštním režimem							
Č.	Identifikátor	Poskytovatel	ORP	Adresa zařízení	Cílová skupina	Zřizovatel	Kapacita
1	2051705	Domov Božice, příspěvková organizace	Znojmo	Božice 188, Božice, Božice 67164	senioři	Kraj	70
2	3027749	Domov na Jarošce, příspěvková organizace	Hodonín	3, Jarošova 1717, 695 01 Hodonín		Kraj	71
3	3526406	Domov u Františka, příspěvková organizace	Šlapanice	Rybářská 1079, Újezd u Brna, Újezd u Brna 66453	osoby s chronickým duševním onemocněním	Kraj	80
4	3690323	Domov pro seniory Černá Hora, příspěvková organizace	Blansko	Zámecká 1, Černá Hora, Černá Hora 67921	osoby s chronickým duševním onemocněním	Kraj	117
5	3854895	Domov pro seniory Strážnice, příspěvková organizace	Veselí nad Moravou	Piaristické náměstí 516, Strážnice, Strážnice 69662 Preláta Horného 513, Strážnice, Strážnice 69662	senioři s Alzheimerovou chorobou a jinými typy demencí	Kraj	57
6	4065630	Sociální služby Vyškov, příspěvková organizace	Vyškov	Čtvrtníčkova 114/1, Brňany, Vyškov 68201	osoby s chronickým duševním onemocněním	Kraj	37
7	4198086	Domov pro seniory Hostim, příspěvková organizace	Znojmo	Hostim 1, Hostim, Hostim 67154	senioři	Kraj	67

8	4576187	Emin zámek, příspěvková organizace	Znojmo	Šanov 275, Šanov, Šanov 67167	osoby s chronickým duševním onemocněním	Kraj	60
9	5221884	Centrum služeb pro seniory Kyjov, příspěvková organizace	Kyjov	Strážovská 1095/1, Kyjov, Kyjov 69701	senioři s Alzheimerovou chorobou a jinými typy demencí	Kraj	57
10	5923890	Domov pro seniory Zastávka, příspěvková organizace	Rosice	Sportovní 432, Zastávka, Zastávka 66484	senioři s Alzheimerovou chorobou a jinými typy demencí	Kraj	121
11	6510655	Domov pro seniory Skalice, příspěvková organizace	Moravský Krumlov	Skalice 1, Skalice, Skalice 67171	osoby s chronickým duševním onemocněním	Kraj	59
12	7643099	Domov pro seniory Plaveč, příspěvková organizace	Znojmo	Domov 1, Plaveč, Plaveč 67132	senioři	Kraj	61
13	8653859	Domov pro seniory Jevišovice, příspěvková organizace	Znojmo	Jevišovice 104, Jevišovice, Jevišovice 67153	osoby s chronickým duševním onemocněním	Kraj	71
14	8691611	Sociální služby Šebetov, příspěvková organizace	Boskovice	Šebetov 1, Šebetov, Šebetov 67935	senioři s Alzheimerovou chorobou a jinými typy demencí	Kraj	60
15	8761774	SENIOR centrum Blansko, příspěvková organizace	Blansko	Pod Sanatorkou 2363/3, Blansko, Blansko 67801	senioři s Alzheimerovou chorobou a jinými typy demencí	Kraj	74
16	8974646	S – centrum Hodonín, příspěvková organizace	Hodonín	Na Pískách 4037, 695 01 Hodonín		Kraj	106
17	8982809	Domov pro seniory Předklášteří, příspěvková organizace	Tišnov	Šikulova 1438, Předklášteří, Předklášteří 66602	osoby se zdravotním postižením	Kraj	32
18	9031067	Domov Hvězda, příspěvková organizace	Vyškov	Hvězdlice 200, Nové Hvězdlice, Hvězdlice 68341	osoby s jiným zdravotním postižením	Kraj	106
19	9063866	Domov pro seniory Sokolnice, příspěvková organizace	Šlapanice	Zámecká 57, Sokolnice, Sokolnice 66452	senioři s Alzheimerovou chorobou a jinými typy demencí	Kraj	99
20	2405551	LUMINA, spolek	Brno	Křtiny 20, Křtiny, Křtiny 67905 Nopova 3014/88, Židenice, Brno 61500	osoby s chronickým duševním onemocněním	NNO	85
21	4654254	REMEDIA PLUS z.ú.	Břeclav	U Nemocnice 3066/1, Břeclav, Břeclav 69002	senioři s Alzheimerovou chorobou a jinými typy demencí	NNO	17
22	9227640	Betanie – křesťanská pomoc, z.ú.	Židlochovice	Tyršova 173, Hrušovany u Brna, Hrušovany u Brna 66462	senioři	NNO	20
23	1543010	Domov seniorů Břeclav, příspěvková organizace	Břeclav	Na Pěšině 2842/13, Břeclav, Břeclav 69003	senioři s Alzheimerovou	Obec	100

					chorobou a jinými typy demencí		
24	1590027	Městská správa sociálních služeb Boskovice, příspěvková organizace	Boskovice	Sadová 1091/18, Boskovice, Boskovice 68001	senioři s Alzheimerovou chorobou a jinými typy demencí	Obec	32
25	7670978	Centrum sociálních služeb Znojmo, příspěvková organizace	Znojmo	U Lesíka 3547/11, Znojmo, Znojmo 66902	osoby s chronickým duševním onemocněním	Obec	136